

Beantwoording technische vragen

Stadsbegroting 2025-2028

Inhoud

Inleiding	2
Financieel beeld	2
Ombuigingsopties alle programma's	2
Programma Bestuur & Organisatie	4
Programma Veiligheid	7
Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	14
Programma Werk en Inkomen	36
Programma Onderwijs	42
Programma Bereikbaarheid	45
Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling	54
Programma Openbare Ruimte	57
Programma Openbare ruimte / Sport	63
Programma Cultuur en Cultureel erfgoed	64
Programma Sport	73
Programma Financiën	74
Thema Duurzaamheid	77
Thema Burgerparticipatie	77
Paragraaf Lokale heffingen	79
Paragraaf Investerings	81
Paragraaf Weerstandvermogen	90
Indexatie algemeen	90

Inleiding

Programma	Inleiding
☒ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 8
Vraag: Welke ambities uit het coalitieakkoord worden precies getemperd?	
Antwoord: De zin in de inleiding: 'Dit alles betekent wel dat we andere of nieuwe ambities moeten temperen, daar is geen ruimte voor.' verwijst niet naar concrete ambities uit het coalitieakkoord. Bedoeld is dat er gezien de financiële omstandigheden geen ruimte is voor nieuw beleid en evenmin voor een schep bovenop of versnelling van bestaande ambities.	

Financieel beeld

Programma	Financieel beeld
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 12
Vraag: Het college doet een voorstel voor nieuwe investeringen voor een totaalbedrag van 111,4 miljoen euro. Tegelijkertijd zegt het college dat de investeringsplanning nog niet aangescherpt is. Is daar nu, een aantal maanden na het opstellen van de SB 2025 e.v., wel zicht op?	
Antwoord: Zoals in de inleiding van de paragraaf investeringen is toegelicht, is er al een slag gemaakt om tot een aanscherping van de investeringsplanning te komen. Een verdere aanscherping naar een investeringsbedrag van 90 miljoen euro per jaar, waarbij ook de nieuwe investeringen worden meegenomen, kon binnen het tijdsbestek van het opstellen van de Stadsbegroting 2025 niet worden afgerond. Het onderzoek naar een verdere aanscherping is nu in volle gang en zal begin volgend jaar worden afgerond. Zoals in de paragraaf investeringen toegelicht, zal het resultaat worden vastgelegd in een raadsvoorstel dat tegelijkertijd met de 1 ^e Voortgangsmonitor 2025 aan uw raad zal worden voorgelegd.	

Ombuigingsopties alle programma's

Programma	Alle programma's
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 8
Vraag: Er worden bij vrijwel alle programma's ombuigingsopties genoemd die summier zijn en soms zelfs wettelijke taken en die kunnen niet worden geschrapt. In welke programma's van 2024 zit er nog financiële ruimte om zaken om middelen over te hevelen naar 2025?	
Antwoord: Bij de 1 ^e Voortgangsmonitor verwachtten wij een nadelig resultaat over 2024. In de 2 ^e Voortgangsmonitor 2024 informeren wij uw raad opnieuw over de uitvoering van de Stadsbegroting 2024 en melden we per programma (te verwachten) financiële afwijkingen, zowel in positieve als in negatieve zin. De 2 ^e Voortgangsmonitor wordt in december geagendeerd voor de raad. Bij de 2 ^e Voortgangsmonitor doen we ook voorstellen voor budgetoverhevelingen. Overhevelingen van budgetten zijn aan stringente regels gebonden. De Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zeggen dat de gemeentebegroting taakstellend is en aan jaargrenzen gebonden. Dat wil zeggen dat het in	

de begroting opgenomen beleid ook in dat jaar moet worden uitgevoerd binnen het ter beschikking gestelde bedrag. Niet binnen de jaargrenzen uitgegeven middelen in de exploitatie vallen aan het einde van het jaar in principe vrij. 'Niet uitgegeven' betekent dat er niet betaald is en dat er ook geen juridische, harde verplichting is aangegaan, waaruit blijkt dat de bijbehorende prestatie geleverd is.

Jaarlijks blijkt dat aan het eind van het jaar op een aantal onderdelen het beleid niet is uitgevoerd, waardoor middelen op de desbetreffende begrotingspost niet zijn uitgegeven. Indien een activiteit/prestatie in het lopende jaar is begroot en de realisatie is vertraagd of uitgesteld, kan worden voorgesteld de restantbudgetten voor uitvoering over te hevelen naar het/de daaropvolgende begrotingsjaar/ begrotingsjaren.

Indien er bij de jaarrekening sprake is van een positief resultaat, stellen we voor deze middelen toe te voegen aan de algemene reserve.

Programma Bestuur & Organisatie

Programma	Bestuur en Organisatie
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 27
Vraag: <i>“Wij hebben een structureel tekort op het onderdeel verkiezingen van €335.000. Dit wordt veroorzaakt door de sterke kostenstijging van onder andere catering, energie- en huurkosten locaties en drukwerk en hogere kosten voor de organisatie van de verkiezingen als gevolg van de wetswijziging. Daarnaast zorgen de recente aanbesteding van de postbezorging, de extra kosten van het Gemeentelijk Stembureau (wettelijke vereiste) voor nog verdere stijging van de huurkosten en overhead.”</i> Vraag: Worden wij hier niet gecompenseerd door het Rijk of zit dit al inbegrepen in het gemeentefonds?	
Antwoord: Dit zit inbegrepen in het gemeentefonds. Het Rijk compenseert gemeenten echter niet volledig voor de kostenstijgingen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is dit jaar wel op verzoek van gemeenten gestart met een onderzoek naar de kosten van de verkiezingen (reden: kostenstijgingen, wetgeving etc.). Er is nog geen duidelijkheid over de afronding en het vervolg van het onderzoek.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 29
Vraag: <i>Verlaging capaciteit afd VJB (excl. Veiligheid)</i> Vraag: waarom exclusief veiligheid?	
Antwoord: Het gaat hier om ombuigingsopties binnen het programma Bestuur en Organisatie. Veiligheid valt binnen de afdeling VJB maar niet binnen het programma Bestuur en Organisatie. Veiligheid is een apart programma. Binnen het programma veiligheid worden andere ombuigingsopties voorgelegd.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 30
Vraag: Waar komt de stijging van externe inhuur vandaan?	
Antwoord: De stijging van de externe inhuur als percentage van de totale loonsom plus kosten interne inhuur wordt veroorzaakt doordat het steeds vaker niet lukt om noodzakelijk personeel via werving aan ons te binden. Krapte op de arbeidsmarkt speelt daar een rol in. Indien werving niet succesvol is, wordt voor kortere of langere tijd gekozen voor inhuur. Daarnaast huren wij in bij vervanging van ziekte, tijdelijke pieken in het werk en voor projecten en tijdelijke werkzaamheden waarvoor we de capaciteit of specialistische kennis niet zelf in huis hebben en budgetten tijdelijk niet beschikbaar zijn. In de personeelsmonitor van het A+O fonds is te lezen dat er ook landelijk een stijging van de externe inhuur te zien is.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina : Veranderingen in de begroting Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 26
Vraag: Waar wordt de 4 miljoen voor de impuls in de bedrijfsvoering precies aan besteedt?	
Antwoord: De middelen worden besteed aan het werven van nieuwe mensen voor onze bedrijfsvoeringsorganisatie. De personele groei van onze bedrijfsvoeringsafdelingen (+8% in periode 2020-2023) op diverse onderdelen is achtergebleven bij de groei van de ambtelijke organisatie (+15% in dezelfde periode). Dit heeft ertoe geleid dat het al geruime tijd ‘piept en kraakt’ in onze bedrijfsvoering. Qua werkzaamheden gaat het om de basis op orde te brengen en ook om noodzakelijke vernieuwingen en veranderingen door te kunnen voeren. Het gaat dan onder andere om een toename van werk bij werving en selectie door de toegenomen aantallen medewerkers én meer dynamiek van de bezetting (toename van interne mobiliteit en inhuur), een toename van wettelijke taken op het gebied van verzuimpreventie en ook een toename van ondersteuning van de dagelijkse werkprocessen (I-advisering, P-advisering) Qua vernieuwingen ligt het accent vooral op noodzakelijke doorontwikkelingen van de digitale werkprocessen en het verbeteren van informatiehuishouding, waaronder afspraken met de raad over het op orde brengen van die informatiehuishouding. Daarnaast zijn er door de groei van organisatie meer laptops nodig en ondersteuning op i-gebied. Tot slot zijn er door de groei knelpunten een aantal primaire afdelingen, hier is het management en de ondersteuning onvoldoende meegegroeid met de ontwikkeling van die afdelingen.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina Indicatoren Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 30
Vraag: Wat is de oorzaak van de stijgende kosten van externe inhuur als percentage van de totale loonsom plus kosten interne inhuur?	
Antwoord: De stijging van de externe inhuur wordt veroorzaakt doordat het steeds vaker niet lukt om noodzakelijk personeel via werving aan ons te binden. Krapte op de arbeidsmarkt speelt daar een rol in. Indien werving niet succesvol is, wordt voor kortere of langere tijd gekozen voor inhuur. Daarnaast huren wij in bij vervanging van ziekte, tijdelijke pieken in het werk en voor projecten en tijdelijke werkzaamheden waarvoor we de capaciteit of specialistische kennis niet zelf in huis hebben en budgetten tijdelijk niet beschikbaar zijn. In de personeelsmonitor van het A+O fonds is te lezen dat er ook landelijk een stijging van de externe inhuur te zien is.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 27
Vraag: Hoeveel kost het structureel om het aantal stemlokalen weer op het niveau van 2014 te brengen (89 bijvoorbeeld)	
Antwoord: Het kost €10.200 per verkiezing om zes extra stembureaus te faciliteren.	

Programma	Bestuur en Organisatie
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 27
Vraag: Sociaal raadslieden: wat is de gemiddelde termijn voor het afhandelen van een hulpvraag? (Inclusief de wachttijd).	
Antwoord: • De sociaal raadslieden hebben dagelijks telefonisch spreekuur. Korte vragen worden zo mogelijk direct afgehandeld. • Als er een afspraak nodig is, is het streven om deze binnen 5 werkdagen te maken. Dat wordt over het algemeen gehaald. • De doorlooptijd van een hulpvraag is heel afhankelijk van de vraag; de doorlooptijd varieert van 0 dagen (vandaag bellen, meteen antwoord) tot maanden, waarin sociaal raadslieden af en toe met een dossier bezig zijn of juist intensiever. Ook de inzet van derden is regelmatig nodig en heeft invloed op de doorlooptijd. Zowel voor de wachttijd, de doorlooptijd als de tijdsbesteding in uren is een gemiddelde in feite niet te geven, gezien de grote diversiteit aan vraagstukken.	

Programma Veiligheid

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 45
Vraag: Waar komt de daling casus veiligheidshuis vandaan?	
Antwoord: De daling is voor het grootste gedeelte te verklaren doordat het veiligheidshuis in mei 2023 is gestart met een nieuw – landelijk- registratiesysteem. In de periode januari-april 2023 is kritisch de hele casuslijst doorgenomen en gekeken welke casus stabiel genoeg waren om positief af te sluiten en over te dragen aan de casemanager. Verder is een aantal casus afgesloten van personen die langdurig in detentie zitten of een TBS-maatregel hebben gekregen. De betrokken ketenpartner (DJI/ reclassering/nazorg) kan de casus dan half jaar voor resocialisatie aanmelden.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 44
Vraag: <i>Knelpunt 2 FTE vergunningverlening</i> In de begroting wordt op pagina 44 aangegeven dat een dekking van 151k voor het knelpunt van 2 FTE wordt gezocht door middel van een legesverhoging, maar de uitwerking hiervan blijft weinig concreet.	
A Kunt u verduidelijken welke leges precies worden verhoogd, met welk percentage, en wat de verwachte financiële impact hiervan is?	
B Daarnaast, is deze verhoging naar uw mening voldoende om de volledige dekking van 151k te realiseren?	
C En als deze antwoorden nog niet gegeven kunnen worden, kunt u dan aangeven op welke termijn de raad hierover alsnog geïnformeerd wordt en zich hier verder over kan buigen?	
Antwoord: Zoals aangegeven in de toelichting op de begroting moet nog worden uitgewerkt welke leges precies worden verhoogd, met welk percentage en wat de verwachte financiële impact hiervan is. Nadere analyse zal moeten uitwijzen of de voorgestelde verhogingen tot volledige dekking zullen kunnen leiden. We streven ernaar voor de zomer van 2025 met een voorstel te komen.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 47
Vraag: <i>Aantal overlasthotspots</i> Waarom ontbreken de overlasthotspots incl. plekken / resultaten in de kerncijfers van de gemeente op https://swm2024-nijmegen.pcportal.nl/p58580/kerncijfers?	
Antwoord: De kerncijfers van de gemeente en de indicatoren in de stadsbegroting zijn twee verschillende informatieproducten. De gevraagde indicatoren door de raad worden, om dubbeling te voorkomen, niet per definitie opgenomen in de kerncijfers. Indien gewenst, kan dit wel worden gedaan, maar behelst dan niet meer	

dan een verplaatsing van cijfers. In de jaarlijkse veiligheidsbrief wordt aan de raad verantwoording afgelegd over de (aanpak van) overlasthotspots.

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 44
Vraag: Jeugdcoaches: Hoeveel kost het jaarlijks structureel aannemen van één extra fte jeugdcoach?	
Antwoord: De totale kosten zijn €123.195 voor 1 FTE jeugdcoach en zijn als volgt opgebouwd; Loonsom: 81.007 Bedrijfsvoeringsopslag 31.188 Toelages <u>11.000</u> Totale kosten 123.195	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 31
Vraag: Er wordt gehamerd op criminaliteit <i>voorkomen</i> en tegengaan. Hoeveel geld gaat er naar het (proberen) te voorkomen van criminaliteit middels preventie? Welke middelen worden hiervoor ingezet?	
Antwoord: Het hele programma Veiligheid is gericht op preventie. Het gaat daarbij onder andere om het voorkomen van overlast, criminaliteit, openbare orde verstoringen en fysieke onveiligheid. Daar waar nodig, in geval van bijvoorbeeld excessen, wordt handhavend of repressief opgetreden. Ook handhavend of repressief optreden is (deels) gericht op preventie (het is immers gericht op het voorkomen van recidive en het werkt mogelijk afschrikwekkend voor anderen). Ten slotte streven we ernaar de leefsituatie van mensen met (multi)problematiek duurzaam te verbeteren, waarmee ook overlast, onrust, crimineel en gevaarzettend gedrag worden voorkomen. We hebben uiteenlopende activiteiten en werkwijzen. Denk aan informatiegestuurd werken, vroegsignalering op het terrein van (jongeren)overlast, criminaliteit en ondermijning in de wijken, inzetten op integraal aanbod via Top X aanpak, inzetten op campagnes gericht op voorkomen van slachtofferschap van digitale criminaliteit. Verschillende professionals zijn hierbij betrokken zoals regisseurs veiligheid, jeugdcoaches, regieteam, Zorg- en Veiligheidshuis, een informatieanalist. Hoeveel geld er voor het proberen te voorkomen van criminaliteit middels preventie precies wordt ingezet, is daarom lastig exact te beantwoorden, nu alles met elkaar samenhangt.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 43
Vraag: Er is een knelpunt ontstaan bij vergunningsverleningsproces door <i>toename evenementen en complexiteit</i> hiervan. Legeskosten zijn nu niet dekkend. Wat kosten de leges voor een evenement momenteel? Verschilt dit per evenement of is dit een vast bedrag? Hoeveel zouden deze moeten worden verhoogd om kostendekkend te zijn?	

Antwoord:

De leges voor evenementen zijn momenteel:

Type evenement	Soort kosten	Kosten
A niet gericht op winst	-	€ 55,55
A, B & C	Basisbedrag	€ 284,95
A	Adviezen (bijv. over geluid, verkeer, gezondheid)	€ 126,20 (per advies)
A	Controle locatie vooraf	€ 473,25
B & C	Adviezen (bijv. over geluid, verkeer, gezondheid)	€ 252,40 (per advies)
B	Controle locatie vooraf	€ 473,25
B	Grote controle locatie vooraf	€ 1.262,05
C	Grote controle locatie vooraf	€ 2.524,05

Het betreft dus geen vast bedrag per evenement (uitgezonderd het basistarief voor A, B en C evenementen), maar kan afhankelijk van de categorie evenementen, aantal adviezen en controles, verschillen.

Zoals in de toelichting op de begroting is aangegeven zal nadere analyse nog moeten uitwijzen welke leges precies moeten worden verhoogd, met welk percentage en wat de verwachte financiële impact hiervan is. We streven ernaar voor de zomer van 2025 met een voorstel te komen.

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 44
Vraag: Er wordt gekeken of A evenementen vergunningsvrij kunnen worden gemaakt. Wat kost dat?	
Antwoord: Zoals aangegeven in de toelichting op de begroting moet nadere analyse uitwijzen welke verhoging van de leges nodig is en ook wat vergunningsvrij maken van A evenementen als maatregel oplevert. Op dit moment is daar nog niet meer duidelijkheid over. We streven ernaar voor de zomer van 2025 met een voorstel te komen. Zie ook het antwoord op voorgaande vraag.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 43
Vraag: Om knelpunt vergunningsverlening evenementen op te lossen wordt gekeken naar vergunningsvrij maken A-evenementen. Welke evenementen vallen onder de categorie A-evenementen? Betekent dit dat deze evenementen alleen nog maar in de evenementenagenda worden gezet of moet er nog wel een toestemming voor de locatie afgegeven worden? Is er nog een natuurvergunning vereist voor deze evenementen? Zo ja, hoe wordt dit gecommuniceerd als er geen vergunning vanuit de gemeente nodig is?	
Antwoord: Welke evenementen vallen onder de categorie A-evenementen hangt af van de risico-inschatting. Voorbeelden van A-evenementen in Nijmegen zijn: buurtdorpen, sportevenementen, introductieactiviteiten, verbindingsevenementen in de wijk en buurtfeesten. Vergunningsvrij betekent dat er ook geen melding hoeft te worden gemaakt van het evenement. In de evenementenagenda zetten en toestemming voor de locatie afgeven is daarom ook niet nodig. Er is geen natuurvergunning vanuit de gemeente vereist voor deze evenementen.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 44
Vraag: Er wordt gekeken of A evenementen vergunningsvrij kunnen worden gemaakt. Wat kost dat?	
Antwoord: Zoals aangegeven in de toelichting op de begroting moet nadere analyse uitwijzen welke verhoging van de leges nodig is en ook wat vergunningsvrij maken van A evenementen als maatregel oplevert. Op dit moment is daar nog niet meer duidelijkheid over. We streven ernaar voor de zomer van 2025 met een voorstel te komen.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 44
Vraag: Vervanging toezichtcamera's. Kan deze vervanging 1 of 2 jaar uitgesteld worden? En zo ja, hoeveel geld speel je dan in begroting 2025 vrij?	
Antwoord: Eens in de vier jaar moeten de camera's vervangen worden. Dit wordt gedaan om uitval van camera's en oplopende reparatiekosten te voorkomen. En daarvoor is ook iedere vier jaar een bedrag gereserveerd (investeringsbudget) van 100.000 euro. De vervanging van de camera's staan voor 2027 op de planning. Op de begroting van 2025 kan hiermee geen geld worden vrijgespeeld.	

Programma	Veiligheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 44
Vraag: Bij begroting 2024 werd cameratoezicht nog als mogelijke bezuinigingsoptie aangedragen, waarom nu niet? En als je ervoor kiest om cameratoezicht terug te brengen naar alleen horeca hotspots ipv hele binnenstad, hoeveel geld bespaar je dan?	
Antwoord: Cameratoezicht (voor zover het gaat over de openbare orde camera's onder het wettelijk regime van 151C Gemeentewet) is bij de stadsbegroting van 2025 ook opgenomen als mogelijke bezuinigingsoptie. Deze is opgenomen onder de totale ombuigingsoptie 'Openbare Orde'. Ongeveer 100.000 heeft betrekking op het hier bedoelde cameratoezicht. We hebben een beperkt aantal camera's in de binnenstad gericht op openbare orde hotspots. Dit bestrijkt niet de hele binnenstad. Elke camera heeft als doel om openbare orde problematiek tegen te gaan. Dit is niet altijd direct te koppelen aan de horeca. De camera's niet direct gerelateerd aan horeca zijn te vinden op de Tunnelweg, Joris Ivensplein en Kronenburgerpark. Cameratoezicht (12 stuks) op deze plaatsen beëindigen zou een jaarlijkse (structurele) besparing opleveren van ongeveer 65.000 euro opleveren. Daarnaast kan dan worden bespaard op investeringskosten, omdat deze camera's dan niet vervangen hoeven. Dat levert een besparing op van ongeveer 80.000 per vier jaar.	

Programma Economie en Toerisme

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 229 Investerings
Vraag: We maken 50k vrij voor een investering in IntoNijmegen, omdat het Ondernemersfonds de bijdrage aan Huis voor de Binnenstad op dit front heeft ingeperkt. Wat is de motivatie daarvoor van het Ondernemersfonds?	
Antwoord: Hierin is een ouder advies (2022) van de TaskForce Ondernemersfonds Nijmegen (TON) gevolgd. De TON merkte destijds op dat de bijdrage gevraagd van het Huis voor de Binnenstad met betrekking tot IntoNijmegen in verhouding moest staan met de Binnenstad als werklocatie. En dat IntoNijmegen zich niet exclusief met de binnenstad als werklocatie bezighoudt, waardoor een volledige toekenning of dekking zou drukken op het beperkte budget van het Ondernemersfonds zonder ook werkelijk aan de doelen zoals in de Uitvoeringsregeling Ondernemersfonds staan te voldoen.	

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 56
Vraag: Doel: We zorgen voor goede en duurzame werklocaties. Hoe verhoudt het bedrag voor fysieke bedrijfsinfrastructuur tot 2028 zich tot de ambities in het regionaal programma werklocaties?	
Antwoord: Het bedrag voor fysieke bedrijfsinfrastructuur tot 2028 heeft betrekking op het Ondernemersfonds. Uit het Ondernemersfonds wordt de professionalisering van het werklocatiemanagement van onze werklocaties gefinancierd. Voor onze werklocaties is goed parkmanagement van essentieel belang. Er is niet direct een relatie met de ambities in het Regionaal Programma Werklocaties.	

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 60
Vraag: Wat verklaart het grote tekort op de marktgelden?	
Antwoord: De begrote opbrengsten zijn de afgelopen jaren te hoog opgenomen in de begroting. In de praktijk realiseren we zo'n €50.000 aan marktopbrengsten per kwartaal, dus € 200.000 per jaar. In de begroting 2024 is er nog een bedrag van €300.000 aan marktopbrengsten opgenomen. In de begroting 2025 wordt voorgesteld deze begrote opbrengst dicht bij de feitelijke realisatie op te nemen. In de voorliggende begroting worden de opbrengsten met € 100.000 naar beneden bijgesteld.	

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 51
Vraag: Reclamebelasting voor binnenstadsfonds: hoe hoog is deze belasting?	
Antwoord: Voor 2024 is tot nu toe € 165.728,54 aan reclamebelasting opgelegd. De tarieven variëren van € 133,94 (panden met een WOZ-waarde van €50.001 tot €300.000) tot € 1.394,41 (panden met een WOZ-waarde van meer dan 5 miljoen). De reclamebelasting gaat direct terug naar de ondernemers, in de vorm van projecten die door het Huis voor de Binnenstad worden uitgevoerd.	

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 57
Vraag: Investering van 3,8 miljoen in een duurzaam bedrijvenpark De Grift. Wat wordt er zoal verstaan onder verduurzaming van dit bedrijvenpark?; Wat houdt aantrekkelijke groene ruimte in?; Gaat een deel hiervan naar mitigerende maatregelen voor soorten die in de knel komen door de uitbreiding van XXL-logistiek, zoals de Patrijs of het konijn?	
Antwoord: Voor de bestaande bedrijventerreinen Stationsstraat/Rietgraaf heeft de raad op 5 april 2023 het conserverend bestemmingsplan vastgesteld. Deze beoogd betere afspraken vast te leggen voor een toekomstbestendig bedrijventerrein. Op basis van diverse noodzakelijke aanpassingen is een herstelbesluit in de maak. Met het bestemmingsplan zorgen we voor een actueel juridisch kader voor het bedrijventerrein, waarbinnen bedrijven beter kunnen functioneren en hun groeipotentie te gebruiken, rekening houdend met de beleidsdoelstellingen op economisch, duurzaam en klimaat adaptief vlak. Daar waar de kosten en opbrengsten voor uitbreiding van het nieuwe bedrijventerrein de Grift zijn verankerd in de grondexploitatie van de Waalsprong waren er voor de bestaande bedrijventerreinen geen middelen beschikbaar om deze om te vormen tot een modern, toekomst bestendig bedrijvenpark. Om deze ambitie waar te maken is voor de aanpak voor verduurzaming bestaande bedrijventerreinen de Grift € 3,8 mln gereserveerd. In gesprek met de ondernemers beogen we een aanpak gericht op: - Vergroenen van het bedrijvenpark door aanplant van bomen, hagen etc / aandacht voor biodiversiteit en beschermde soorten. - Vergroten sociale veiligheid ; een goede openbare verlichting - Voetpaden langs wegen (Groothandelsweg en Koopmansweg) - Maatregelen om parkeren van vrachtauto's en trailers in de openbare ruimte te voorkomen - Verbeteren hemelwaterafvoer/ afkoppelen waar het kan/ creëren van waterberging - Stimuleren van toepassing zonnepanelen op daken - Stimuleren van zero-emissie logistiek - Nieuwbouw/uitbreiding op basis van circulaire bouwmethoden - Collectief organiseren issues energievraagstuk; vraag, aanbod en opslag energie / afstemming zoeken met energiepark de Grift (energiecoöperatie WPN / zonnepanelen en windturbines) - Introduceren parkmanagement Het proces van inventariseren, gesprekken voeren en rekenen/tekenen moet uiterlijk Q1 2025 leiden tot een projectenlijst; een lijst met die maatregelen die realistisch en uitvoerbaar zijn en tegemoet komen aan de beoogde doelstelling. De investering betref dan ook de gebieden benoemd als 'bestaande bedrijven' en is niet bedoeld voor mitigerende maatregelen ten behoeve van de uitbreiding de Grift.	

Programma	Economie en Toerisme
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 59
Vraag: Op zoek naar nieuwe evenementenlocaties in openbare ruimte: wat zijn de afwegingen om een locatie in het evenementenbeleid op te nemen?; Welke rol spelen het behouden van natuur en het beschermen van dieren hierin?	
Antwoord: Bij het toevoegen van een nieuwe evenementen locatie wordt veelvuldig afgestemd met de adviseurs van de veiligheidsdiensten, Rijkswaterstaat, het waterschap, provincie Gelderland en de interne adviseurs op het gebied van openbare ruimte, geluid, toezicht & handhaving, groen en vergunningen. Voor en na evenementen worden groenschouwen uitgevoerd. Organisatoren van evenementen zijn verplicht om mogelijke effecten op de (beschermde) planten en dieren als gevolg van de aanwezigheid van mensen, licht, geluid in kaart te brengen. Zij zijn ook verantwoordelijk om de maatregelen uit te voeren die de bedreiging van beschermde planten en dieren voorkomen. Ook is de organisator verantwoordelijk voor een actuele natuurtoets van de evenementenlocatie.	

Programma Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg

Programma WWZ	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 88/89
Vraag: Bij 7.1 volksgezondheid is er zowel een daling van baten als lasten te zien vanaf 2027, waar zit dit in?	
Antwoord: Bij taakveld 7.1 Volksgezondheid is er in 2027 een daling van zowel de baten als de lasten (met 2,5 mln) t.o.v. 2026. De verklaring hiervoor is de SPUK IZA. De beschikking van het Rijk was voor de periode 2024-2026.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 92
Vraag: Onder het kopje 'sociale basis' is te lezen dat bezuinigen op de sociale basis financiële voordelen oplevert. Tegelijkertijd staan er in het programma Financiën financiële voordelen ingeboekt als gevolg van inzet op preventie en de sociale basis. Welk onderzoek ligt eraan ten grondslag dat de bezuinigingen zoals genoemd op pagina 92 (zeker die op collectieve interventies als genoemd onder welzijn en gezondheid) financiële voordelen opleveren en hoe verhoudt zich dit tot de voordelen als genoemd in het programma financiën?	
Antwoord: Het kopje 'ontwikkeling kosten sociaal domein t.l.v. algemene middelen' in het programma Financiën gaat over de financiële voordelen die in het kader van het coalitieakkoord zijn opgenomen als gevolg van inzet op preventie in het sociaal domein. Omdat er al bezuinigd moet worden in het sociaal domein, is ervoor gekozen om deze stelpost ten laste te brengen van de algemene reserves. De bezuinigingen op de sociale basis zoals genoemd op pagina 92 staan hier los van. De bezuinigingen die genoemd staan op pagina 92 zijn het gevolg van de financiële krapte in het sociaal domein.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 94
Vraag: Het college is voornemens om 600k te bezuinigen op de winteropvang. - Welke kostenstijging wordt verwacht in het kader van inzet van handhaving, politie en bijzondere zorg? - Hoeveel mensen hebben er in de afgelopen jaren van de winteropvang gebruik gemaakt? En welke groepen mensen zijn hierin te onderscheiden, denk bijvoorbeeld aan zorgweigerers, arbeidsmigranten etc. - In het winterprotocol staat omschreven wanneer, bij welke temperatuur, MO voorzieningen langer of meer open zijn of toegankelijk voor meer mensen. Hoe verhoudt de voorgenomen dagsluiting van de winteropvang zich tot dit winterprotocol? Met andere woorden als het -5 of -10 is, worden mensen dan nog steeds overdag de straat opgestuurd vanuit de winteropvang?	
Antwoord: - We hebben op dit moment geen zicht op de financiële gevolgen wanneer er geen dagopvang is. Er is geen aanleiding om te verwachten dat er meer mensen op straat zullen zijn dan tijdens de maanden juni t/m oktober. Daarnaast: bij 24-uursopvang gaan mensen overdag ook naar buiten. - De centrale toegang van de GGD (CTMO) houdt gegevens bij over het verblijf in de winteropvang in Nijmegen. In 2022 ging dit om 212 personen, in 2023 waren het er 267 en in 2024 waren het er tot zover 99	

(dit aantal is lager omdat november-december nog moet komen). Er wordt niet geregistreerd om welke groepen mensen het gaat.

- In het kader van de voorgenomen versobering van de winteropvang wordt alleen nog nachtopvang geboden, ook als het winterprotocol van kracht is. Fase 2 van het winterprotocol (vanaf -5 graden Celsius) komt 10-20 etmalen per winterseizoen voor.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225 Investerings
Vraag: Het college is voornemens bijna een miljoen te investeren in Skaeve Huzen. Hoeveel woningen levert dit op? En is het duidelijk of dit overeenkomt met de vraag naar Skaeve Huzen, (ook met oog op het feit dat dit een investering uit SB13-16 betreft)?	
Antwoord: In de Stadsbegroting 2013-2016 is oorspronkelijk een krediet van € 950.000 opgevoerd. Op blz. 237 ziet u, dat van dit oorspronkelijke krediet (K000192) ruim € 400.000 resteert. Voor de realisatie van 8 Skaeve Huse (Zorgwoningen) + 1 begeleidingsunit in Weezenhof én planvoorbereidingskosten voor 5 Skaeve Huse + 1 begeleidingsunit in Nijmegen Noord is in eerdere jaren € 550.000 ingezet. De huidige behoefte naar deze woningen is, op basis van de Ethos Light telling, het Regionaal afsprakenkader huisvesting aandachtsgroepen en de Nijmeegse Woonzorgvisie, hoger. Het in 2013 beschikbaar gestelde krediet was noodzakelijk om bovenstaande aantallen Skaeve Huse te kunnen realiseren. Het resterende bedrag is ontoereikend voor de 5 geplande woningen. U wordt binnenkort geïnformeerd over de stand van zaken en het vervolg.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 78
Vraag: CTMO Moet men binding hebben met Nijmegen om in de maatschappelijke opvang te mogen verblijven? Zo ja, welke binding of criteria worden gehanteerd om te bepalen of iemand in aanmerking komt voor de maatschappelijke opvang?	
Antwoord: De doelgroep van de maatschappelijk opvang in Nijmegen: • Dak- en thuisloze jongeren 16-23 jaar • Dak- en thuisloze volwassenen 23+ • Dak- en thuisloze gezinnen De betrokkene heeft: • al dan niet gedwongen de thuissituatie verlaten • geen mogelijkheden voor opvang in het eigen netwerk • geen alternatieven • onvoldoende mogelijkheden om zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving • de Nederlandse nationaliteit of verblijft rechtmatig in Nederland	

Landelijke toegankelijkheid is een belangrijk uitgangspunt bij de uitvoering van de maatschappelijke opvang (MO) door gemeenten. In de Wmo 2015 is 'landelijke toegankelijkheid' voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang vastgelegd: ingezetenen van Nederland kunnen zich tot elke gemeente wenden voor een MO-voorziening. Vervolgens wordt onderzocht in welke gemeente de betrokkene de meeste kans van slagen heeft op duurzaam herstel. Voor maatschappelijke opvang geldt dat de gemeente waar iemand zich aanmeldt verantwoordelijk is voor de eerste opvang (tot de eventuele warme overdracht zie hierna). Door middel van onderzoek wordt een afweging gemaakt in welke regio de grootste kans van slagen is op duurzaam herstel. De uitwerking van hoe gemeenten in de praktijk moeten handelen om te voldoen aan het uitgangspunt van landelijke toegankelijkheid is beschreven in een convenant.

Om te bepalen waar iemand na de eerste opvang het traject het beste kan vervolgen, dient onderzocht te worden waar een traject de grootste kans van slagen heeft.

De verschillende afwegingscriteria en bijbehorende onderzoeksvragen zijn niet op een eenduidige manier toe te passen. Dat wil zeggen: iedere situatie vraagt om maatwerk. Per situatie is het dan ook verschillend hoe zwaar de verschillende criteria meewegen en welk criterium uiteindelijk doorslaggevend is in de afweging.

Elke keer moet de afweging onderbouwd worden:

- Waarom heeft betrokkene de wens opvang te krijgen in de gemeente van aanmelding?
- Waar heeft een traject de grootste kans van slagen?
- Is er een sociaal netwerk en heeft dit netwerk een positieve of negatieve invloed op zelfredzaamheid en participatie?
- Heeft de betrokkene bestaand werk/dagbesteding/onderwijs (is de reistijd acceptabel?) Of zijn er alternatieven?
- Heeft de betrokkene lopende hulpverlenings- of ondersteuningstrajecten?

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 64+93
Vraag: <i>Mantelzorgcompliment</i> Op pagina 93 wordt vermeld dat in 2026 gestopt wordt met de huidige vorm van het mantelzorgcompliment en dat de focus wordt verlegd naar collectieve ondersteuning voor mantelzorgers, gericht op een kwetsbare groep mantelzorgers. Kunt u toelichten wat er precies wordt bedoeld met collectieve ondersteuning en hoe de kwetsbare groep mantelzorgers wordt gedefinieerd?	
Antwoord: Op dit moment biedt één op de drie Nederlanders mantelzorg. Door de toenemende vergrijzing en het personeelstekort in de zorg, groeit de druk op mantelzorgers. Om hen te ondersteunen en deze zorg vol te houden, is goede hulp onmisbaar. In Nijmegen zijn er diverse vormen van ondersteuning voor mantelzorgers, zoals advies en informatie, individuele begeleiding en collectieve ondersteuning. Onder collectieve ondersteuning verstaan we onder andere contact met lotgenoten, themabijeenkomsten en cursussen. De afgelopen jaren is de vraag naar deze vorm van ondersteuning toegenomen. Bovendien kunnen we via collectieve ondersteuning een groter aantal mantelzorgers bereiken dan via individuele ondersteuning.	

Uit de evaluatie van het mantelzorgbeleid zijn specifieke kwetsbare groepen mantelzorgers naar voren gekomen. Dit betreft jonge mantelzorgers, mantelzorgers met een migratieachtergrond, zij die zorgen voor een naaste met GGZ-problematiek, ouders die voor hun kinderen zorgen, en mantelzorgers die overbelast zijn of dreigen te raken.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 64
Vraag: <i>Dierenwelzijn</i> Op pagina 64 wordt vermeld dat de gemeente activiteiten faciliteert voor huisdiereigenaren met een kleine beurs. Kunt u verduidelijken welke specifieke activiteiten er gefaciliteerd worden en hoe de gemeente de term "kleine beurs" definieert in dit kader?	
Antwoord: We faciliteren de activiteiten van dierenvoedselbank 'Happy Feet' door hen te huisvesten in Wijkcentrum de Brack. De gemeentelijke inkomensgrens van 'kleine beurs' voor inkomensondersteunende regelingen is 130% van het sociaal minimum. In dit kader gaat het echter niet om een gemeentelijke regeling. Happy Feet heeft haar eigen werkwijze en biedt maatwerk, waarbij géén specifieke inkomensgrens geldt.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 69
Vraag: <i>Moestuinen</i> Op pagina 69 wordt gesproken over het faciliteren van buurtmoestuinen. Kunt u toelichten hoe dit er in de praktijk uit ziet? Wordt er bijvoorbeeld voorzien in de aanleg van watertoevoer, en wie is verantwoordelijk voor de uitvoering van deze faciliteiten?	
Antwoord: Via mijn wijkplan kunnen bewoners een idee indienen voor het verbeteren van hun wijk. Per stadsdeel is daarvoor een Wijkbudget beschikbaar via de wijkregisseur Fysiek. Bijvoorbeeld voor de aanleg van een buurtmoestuin. Bewoners halen draagvlak op in de buurt en de gemeente doet onderzoek naar de technische haalbaarheid van het idee. Voor het al dan niet aanleggen van water zijn voorwaarden en een proces opgesteld. Als er voldoende draagvlak is; en het idee uitvoerbaar is, zorgt Stadsbeheer voor de uitvoering. De bewoners onderhouden zelf de moestuin, ondersteund door het participatieteam van stadsbeheer. Bewoners en gemeente leggen afspraken over het gebruik en onderhoud van de moestuin vast in een participatieovereenkomst.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 75
Vraag: Op pagina 75 staat dat het expertisenetwerk hulp organiseert voor een zeer kleine groep kinderen voor wie in het Rijk van Nijmegen niet. Kunt u deze zin verduidelijken? Is de zin incompleet? Indien het klopt dat er voor deze zeer kleine groep kinderen geen hulp wordt georganiseerd door het expertisenetwerk, kunt u dan aangeven wie deze hulp wel biedt?	

Antwoord:

Het klopt dat de zin incompleet is omdat een zinsnede is weggevalen. “We zijn daarnaast opdrachtgever en mede ontwikkelaar van het bovenregionaal expertise netwerk in Gelderland (BOEG). Het expertisewerk organiseert hulp, voor een zeer kleine groep kinderen voor wie het in de Regio Rijk van Nijmegen niet lukt of beter gezegd niet alleen lukt om deze hulp te organiseren. Er zijn nog steeds kinderen met een complexe zorgvraag die vastlopen in het systeem en waarbij het nodig is dat samengewerkt wordt om de benodigde zorg te leveren. De procesregisseurs van BOEG leveren maatwerk per casus. Ook wordt door BOEG hiaten in het zorgaanbod gesignaleerd en opgepakt zoals jeugdhulp in strafrechtelijk kader of een samenhangend aanbod bij eetstoornissen etc.) Vanaf 1 januari 2025 gaat De Gelderse jeugdalliantie samen de hoogspecialistische jeugdhulp in Gelderland anders en beter organiseren. De regio's kopen deze zorg vanaf 2025 gezamenlijk in bij De Gelderse jeugdalliantie. Deze alliantie bestaat uit vijftien samenwerkende jeugdhulporganisaties met verschillende expertises: jeugd- en opvoedhulp, LVB (Licht Verstandelijk Beperkt), GGZ, forensische zorg en verslavingszorg.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 158
Vraag: Op pagina 158 wordt vermeld dat de gemeente stopt met het co financieren van verhuiscoaches voor ouderen en geen structurele middelen reserveert voor doorstroming of huurkorting om senioren te stimuleren naar passende huisvesting te verhuizen. In de veranderingen in de begroting zijn echter geen veranderingen zichtbaar. Kunt u verduidelijken welke kosten precies worden bespaard met deze veranderingen, en wat de impact is op de verhuiscoach nu de cofinanciering vanuit de gemeente stopt? Daarnaast, op welke andere manieren creëert de gemeente meer aanbod voor seniorenhuisvesting en hoe gaat de gemeente, naast het creëren van aanbod, de doorstroom van senioren bevorderen?	
Antwoord: De gemeente subsidieert twee verhuiscoaches: één in samenwerking met de corporaties, één in samenwerking met welzijnsorganisatie Sterker. De verhuiscoach, die aanvankelijk door de provincie was aangesteld, richt zich op sociale huur. Sterker richt zich op inwoners van middeldure huurwoningen en goedkope en betaalbare koopwoningen. Naast de verhuiscoach (het motiveren van ouderen om te verhuizen) richt Sterker zich - op aanvraag - ook op begeleiding van de feitelijke verhuizing. Die begeleidingsservice bieden zij aan voor iedere inwoner van de gemeente. <i>Kosten</i> Sociale huur (in samenwerking met corporaties) De kosten voor de gemeente voor de verhuiscoach bedroegen in 2024 ongeveer € 27.000. Doordat de provincie – zoals bekend – niet meer zal bijdragen vanaf 2025, is de inschatting dat vanaf dan de jaarlijkse kosten ongeveer € 39.000 zouden bedragen (exclusief inflatie e.d.) ervanuit gaande dat de corporaties dan nog wél blijven bijdragen. Overige woningen (in samenwerking met Sterker) Sterker heeft in 2024 voor genoemde taken een eenmalige subsidie ontvangen van € 35.000. Inmiddels behoren de genoemde werkzaamheden tot de Reguliere subsidie ondersteunende werkzaamheden, die Sterker jaarlijks van de gemeente ontvangt. <i>Impact</i> Sociale huur	

In de periode vanaf 2022 tot en met september 2024 heeft de verhuiscoach 320 gesprekken gevoerd, waarvan 70 in 2024. In 2024 hebben de corporaties aanvullend 50 gesprekken gevoerd. Dit alles heeft geleid tot 136 verhuizingen, waarvan 41 in 2024. Verder blijkt dat de vraag naar woonadviesgesprekken groot is en het instrument verhuiscoach an sich het bewustzijn van ouderen over toekomstig wonen vergroot.

Als de gemeente zou stoppen met haar bijdrage aan de verhuiscoach, dan zouden de corporaties er alleen voor staan. Zij zijn zich op dit moment aan het beraden op dit scenario. Er zijn dan twee even gelijkwaardige als onzekere scenario's mogelijk: óf de corporaties nemen de financiering geheel voor rekening, de verhuiscoach gaat door; of de corporaties stoppen ook, waarmee er geen verhuiscoach meer zou zijn.

Overige woningen

De verhuiscoach van Sterker is in maart 2024 gestart met 8 uur per week. De coach combineert deze taak met die van ouderenadviseur. De meest recente data gaan over de start ((medio) maart) t/m (medio) mei 2024. In die twee maanden zijn er 14 aanmeldingen geweest. De aanmelders hadden allen een leeftijd tussen 70 tot 87 jaar. Het ging om 9 alleenstaanden en 5 echtparen. 2 huishoudens waren woonachtig in particuliere huurwoningen, 12 in koopwoningen. Partijen gaven aan dat er sprake was van een goede samenwerking (met verhuismaatjes, verhuiscoach provincie en de casemanagers van woonlocaties, zoals de Griffioen en Zonnebaars). Cliënten spraken ook hun tevredenheid uit over de ondersteuningsmogelijkheid van de verhuiscoach. Naast inzet voor ouderen in de sociale huursector - door de verhuiscoach vanuit de provincie - bleek dat deze uitbreiding goed aansloot bij de bestaande behoefte van ouderen in particuliere huur- en koopwoningen, die willen denken over verhuizen naar meer passende huisvesting, en hiertoe hun behoeften en mogelijkheden willen verkennen en daarin stappen willen zetten.

De constructie van Sterker hangt samen met de verhuiscoach voor sociale huur. Mocht deze verdwijnen, dan heeft dat ook impact op Sterker.

Extra aanbod

De gemeente creëert extra woningbouwaanbod voor ouderen op verschillende manieren. Ten eerste richt het college zich op de bestaande voorraad. Dit kan doordat de raad eind 2023 de Huisvestingsverordening 2024 heeft vastgesteld. Deze verordening maakt het relatief makkelijk om sociale huurwoningen te labelen voor ouderen. Ten tweede richt het college zich op nieuwbouw: we zien we dat het woningbouwprogramma van de gemeente hoofdzakelijk (ongeveer 80%) bestaat uit gelijkvloerse woningen (etagewoningen). Vanaf 2024 tot en met 2030 zijn er bijna 9.000 woningen die vallen onder 'harde plancapaciteit' en/of die gebouwd worden. Daarvan zijn 7.000 woningen etagewoningen.

Doorstroming geschiedt in hoofdzaak door het bouwen van type woningen die nu nog te weinig in de bestaande woningvoorraad voorkomen. In de praktijk betekent dat we volkshuisvestelijk gezien vooral bouwen voor kleine huishoudens en dus etagewoningen bouwen.

Verder wil het college het delen en splitsen van woningen toegankelijker maken.

Via de Toekomstbestendig Wonen Lening is het mogelijk woningen levensloopgeschikt(er) te maken. Ook corporaties zetten zich hiervoor in, in hun bestaande voorraad.

Tot slot verwijzen wij u naar de Nijmeegse Woonagenda, waarin een groot deel ingaat op doorstroming en het beter benutten van de bestaande voorraad.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 85
Vraag: De motie ‘Samen sterk voor een seniorvriendelijk Nijmegen’ (dd. 19 juni 2024) riep op om bij de opstelling van de Stadsbegroting 2025-2028 aandacht te besteden aan de financiële en personele middelen die nodig zijn voor het opstellen van dit actieprogramma en het opvolgen van eerste optimalisaties. We lezen in de SB dat er een integraal actieprogramma senioren wordt opgesteld in 2025. Daarover deze vragen: - Wanneer wordt dit actieprogramma verwacht? - Welke financiële middelen zijn daarvoor beschikbaar, voor samenstelling en opvolging van acties? Graag een specificatie. - Op welke manier worden de Seniorenraad en andere seniorenorganisaties betrokken bij totstandkoming van dit actieprogramma? De SB meldt: “... bij de uitvoering van het integraal actieprogramma senioren zullen we keuzes moeten maken en prioriteren”. Worden deze keuzes en prioritering inzichtelijk gemaakt en eerst nog voorgelegd aan de raad? Antwoord: We verwachten het integraal actieprogramma (uiterlijk) in het tweede kwartaal met de gemeenteraad te delen ter informatie. Het opstellen van het integraal actieprogramma voor senioren gebeurt binnen de huidige financiële en personele middelen. Er is geen vooraf vastomlijnd budget beschikbaar voor de uitvoering van dit programma. De acties zullen worden gefinancierd uit verschillende bestaande budgetten. Aangezien de acties nog niet zijn opgesteld, is het op dit moment niet mogelijk om een gedetailleerde weergave te geven van de beschikbare financiële middelen. In november wordt er een stadsgesprek georganiseerd voor senioren. Hiervoor zal een uitnodiging verschijnen in de Brug en daarnaast worden de Seniorenraad en andere betrokken organisaties uitgenodigd. Tijdens dit stadsgesprek wordt geïnventariseerd welke thema's belangrijk zijn voor senioren in Nijmegen. Vervolgens wordt de senioren gevraagd om deze thema's te prioriteren. Deze prioritering zal worden meegenomen bij het opstellen van het integraal actieprogramma. Het integraal actieprogramma wordt vastgesteld door het college en ter informatie aan de raad toegestuurd. Het actieprogramma betreft een uitvoeringsplan en we ontwikkelen geen nieuw beleid. Dit is dan ook de reden dat de keuzes en prioritering in het actieplan niet vooraf voorgelegd worden aan de raad.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 75
Vraag: Doel: Kinderen groeien zoveel mogelijk veilig en gezond op. Op pagina 75 staat vermeld: “Gesloten jeugdzorg wordt voorkomen.” Moet deze zin letterlijk worden gelezen, of zou hier “indien mogelijk” of “zoveel als mogelijk” tussen moeten staan om te verduidelijken dat het om een streven gaat in plaats van een absolute uitspraak? Antwoord: Het beleid is gericht op beter ondersteunen van jongeren in crisissituaties en te zorgen dat er meer geplaatst kan worden in kleinschalige, alternatieve vormen. Daarmee wordt gesloten jeugdzorg zoveel als mogelijk voorkomen. Het uitgangspunt van het Rijk is dat de gesloten jeugdhulp wordt vervangen door kleinschalige alternatieve zorgvormen of door ambulante hulp. In Gelderland wordt met de afbouw van de gesloten	

jeugdzorg meegewerkt aan de afbouw van het vastgoed bij de huidige jeugdzorgplus aanbieders en het stimuleren van kleinschalige, open groepen met een positief leer- en ontwikkelklimaat. Met een veilige, gestructureerde en rehabiliterende omgeving waarin sprake is van veel ondersteuning, duidelijke kansen voor groei, minimale repressie en waarbinnen een goede balans tussen flexibiliteit en controle voor een prettige sfeer. Het is niet realistisch om te veronderstellen dat vrijheidsbeperkende maatregelen niet meer nodig zijn.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 76
Vraag: Doel: Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming. Proeftuin. "In 2025 implementeren we de werkwijze naar meer stadsdelen..." Vraag: Hoe komt de keuze voor wijken waar deze proeftuinen worden uitgerold tot stand? Welke wijken zijn daarvoor al in beeld? Op basis van welke factoren zorgen we voor een spreiding over de stad?	
Antwoord: Hoe we de huidige proeftuin het beste als olievlek kunnen verbreden, wordt in nauwe afstemming met de stuurgroep, managers en medewerkers in de proeftuin besproken en opgepakt. Daarbij kijken we zowel naar data die ons aangeven welke wijken op korte termijn het meeste baat hebben bij een veiligheidsteam, als naar de randvoorwaarden die nodig zijn voor een succesvolle start (bijv. kantoorruimte professionals, enigszins stabiel buurtteam etc. Ten slotte trekken we ook lering uit de verbreding die andere steden (bijv. Food Valley, Utrecht en Amsterdam) al hebben ingezet.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 76/77
Vraag: Doel: Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming. Op pagina 76 wordt vermeld dat "vanuit samenwerking tussen zorg en strafrechtsketen achterliggende gezinsproblematiek wordt aangepakt zodat dit bijdraagt aan structurele veiligheid." Kunt u verduidelijken hoe deze samenwerking in de praktijk vorm krijgt en welke specifieke maatregelen worden genomen om gezinsproblematiek effectief aan te pakken?	
Antwoord: De samenwerking tussen zorg en straf krijgt in de praktijk op verschillende manieren vorm. Het Zorg- en Veiligheidshuis speelt hierin een grote rol. Het zorg- en veiligheidshuis is een samenwerkingsverband waarin zorg- en strafpartners en gemeenten, onder eenduidige regie, werken aan complexe zorg- en veiligheidsproblemen. Dit doen ze onder andere a.d.h.v. de top X aanpak, waarin personen besproken worden en afspraken gemaakt worden tussen partners. Een van deze partners is ook jeugdzorg die bv. gezinsbehandeling bieden. De procesregisseur van het Zorg- en veiligheidshuis houdt regie op de gemaakte afspraken met de ketenpartners en houdt bij of afspraken worden nagekomen. Ook wordt er door de procesregisseur en de partners bekeken of de inzet voldoende effect heeft en of er nog iets anders nodig is. Gezinnen met jeugdigen die (nog) niet besproken worden bij de Top X aanpak van het Zorg- en veiligheidshuis, kunnen wel baat hebben bij betere samenwerking tussen zorg en strafrecht. Daarom wordt in de proeftuin in Dukenburg gewerkt in multidisciplinaire teams, waar zowel partners uit de zorg en straf samenwerken. Denk o.a. aan lokale teams, de jeugdbescherming, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, jeugdreclassering	

etc. Vanuit de proeftuin wordt gekeken naar de best passende interventie zoals begeleiding en/of een strafrechtelijke maatregel. Een sterkere verbinding met strafrecht partners is daarnaast bestempeld als ontwikkel opgave binnen de proeftuin in 2025.

Ook binnen het programma Preventie met Gezag wordt er gewerkt aan de verbinding tussen zorg en straf. Dit programma richt zich op de aanpak van jeugdcriminaliteit. Er wordt momenteel gewerkt aan het versterken van de samenwerking in de Nijmeegse wijken waar verschillende partners op het gebied van zorg en straf actief zijn. O.a. het jongerenwerk en jeugdcoaches hebben een belangrijke rol als sleutelfiguur in de wijken. Zij werken nauw samen met o.a. politie, handhaving en lokale teams. Daarnaast zijn de Gecertificeerde Instellingen recent gestart met het uitvoeren van de interventie Kansrijk. D.m.v. deze interventie brengt de jeugdreclassering haar expertise meer naar de voorkant door het lokale veld te ondersteunen.

Welke inzet er gepleegd wordt om gezinsproblematiek aan te pakken is zeer breed en afhankelijk van de gezinssituatie/problematiek. Er kan vroegtijdige vrijwillige hulp ingezet worden, behandeling, begeleiding, maar ook strafrechtelijke maatregelen en jeugdbeschermingsmaatregelen.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 76/77
Vraag: Op pagina 77 wordt gesproken over de aanstelling van een regionale coördinator seksueel geweld. Kunt u aangeven wanneer deze regionale coördinator wordt aangesteld, welke gemeenten aangesloten zijn bij deze regio, en of het om één persoon en 1 FTE gaat?	
Antwoord: De regionale coördinator seksueel geweld is reeds aangesteld vanaf 1 januari 2023. Het is een aanstelling van 12 uur in de week die wordt ingevuld door één persoon. De functie is ondergebracht bij de GGD en wordt uitgevoerd voor de gemeenten in de huiselijk geweld regio Gelderland-Zuid. Dat zijn de gemeenten: Berg & Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Heumen, Neder Betuwe, Nijmegen, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal, Mook & Middelaar. De functie wordt bekostigd met de decentralisatieuitkering vrouwenopvang die we van het rijk ontvangen voor de regio Gelderland-Zuid.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 76/77
Vraag: Doel: Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming. Op pagina 76 en 77 wordt vermeld dat "vanuit samenwerking tussen zorg en strafrechtsketen achterliggende gezinsproblematiek wordt aangepakt zodat dit bijdraagt aan structurele veiligheid." Kunt u aangeven wie de kwaliteit en de werkzame elementen van deze samenwerkingen tussen de verschillende benoemde netwerken monitort en beoordeelt?	
Antwoord: Het monitoren van de effecten van de samenwerking tussen zorg en strafrechtsketen is buitengewoon ingewikkeld. Verandering binnen gezinssituaties zijn afhankelijk van veel verschillende factoren en moeilijk meetbaar.	

- Wij doen mee aan de landelijke cohortstudie van Verwey Jonker naar de resultaten van de aanpak Huiselijk Geweld. Hierin worden de data van politie en Veilig Thuis verwerkt in adviezen. Na twee cohortstudies wordt geconcludeerd dat het niet eenvoudig is om veiligheid en herstel te brengen in gezinnen. Uit de analyse blijkt dat de problemen van daders en slachtoffers divers zijn, evenals de oplossingen (in welzijn of zorg) en daarmee is er geen éénduidig advies te halen uit de data. Daarom zijn we bezig met het ophalen van de ervaringen van slachtoffers bij bijvoorbeeld Moviera. Ook hebben we leerbijeenkomsten voor professionals van de buurtteams ingericht om met elkaar te leren van een aanpak in een casus.
- De inzet binnen de proeftuin Dukenburg wordt landelijk vanuit de drie opdrachtgevers (Ministerie JenV, VWS en de VNG) gemonitord. Daarnaast heeft het NJI praktijkgericht onderzoek uitgevoerd binnen alle landelijke proeftuinen.
- Rondom het programma Preventie met Gezag wordt en vanuit het ministerie van JenV een landelijke monitoring ingericht. Daarnaast wordt er op interventieniveau ook gemonitord o.b.v. afgesproken indicatoren.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 77
Vraag: Doel: Gezinnen en huishoudens die te maken hebben met onveilige situaties krijgen tijdig, passende en samenhangend hulp en bescherming. Op pagina 77 wordt vermeld dat de gemeente zich inzet voor de borging van de beschikbaarheid van aandachtsfunctionarissen voor geweld in afhankelijkheidsrelaties/huiselijk geweld in Buurtteams. Hoe wordt deze borging precies gerealiseerd, op welke termijn moet dit geborgd zijn, en zijn deze aandachtsfunctionarissen specifiek op dit onderwerp geschoolde medewerkers? Participeren deze functionarissen ook in de eerdergenoemde samenwerkende netwerken tussen zorg en strafrechtsteden?	
Antwoord: Aandachtsfunctionarissen zijn medewerkers die specifiek geschoold zijn op het gebied van huiselijk geweld en geweld in afhankelijkheidsrelaties. Dit betekent dat zij regelmatig bijscholing ontvangen, bijvoorbeeld over de laatste inzichten op het gebied van risicotaxatie en de-escalatie technieken. Binnen Nijmegen worden de aandachtsfunctionarissen binnen de Buurtteams geschoold door de LVAK, de vereniging voor aandachtsfunctionarissen huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze bijscholing valt onder de verantwoordelijkheid van de lokale teams. Het trainen van de aandachtsfunctionarissen veiligheid blijft doorlopend noodzakelijk. In de contractering wordt expliciet gestuurd op het bestendigen van aandachtsfunctionarissen veiligheid in de organisatie en de scholing van hen. Er vindt meermaals per jaar een evaluatie plaats met de Buurtteams, waarvan dit onderdeel is.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 79
Vraag: Doel: Daklozen krijgen tijdelijk opvang en een perspectief op zelfstandig participeren en (zelfstandig) wonen. Op pagina 79 wordt gesproken over een exploitatiebijdrage van € 300.000 voor het Woonfonds, bedoeld om meer (flexibele) woonruimte te realiseren voor speedzoekers, daklozen, statushouders en andere speciale doelgroepen.	

A Kunt u aangeven hoe deze bijdrage percentueel wordt verdeeld over de verschillende begunstigde groepen?
B Wat houdt de exploitatiebijdrage van € 300.000 voor het Woonfonds precies in, en hoe wordt deze gebruikt om woonruimte voor de genoemde doelgroepen te realiseren?

Antwoord:

A We zetten het woonfonds in op basis van de vastgestelde criteria, om zo start van de bouw van betaalbare koop- en huurwoningen in 2025 financieel haalbaar te maken. Het Woonfonds heeft een breder bereik en komt niet alléén ten goede aan meer (flexibele) woonruimte voor spoedzoekers, daklozen, statushouders en andere speciale doelgroepen. Er is daardoor op voorhand geen verdeling/ percentage te geven. Het college werkt momenteel de Regeling Woonfonds Nijmegen uit. Binnen deze regeling wordt de beschikbare € 1,2 miljoen geoormerkt specifiek voor (flexibele) woonvormen voor spoedzoekers. De raad wordt hierover per raadsbrief geïnformeerd. Pas na beoordeling van de aanvragen voor financiering uit dit geoormerkte bedrag kunnen we aangeven welke woonvormen voor welke spoedzoekers een bijdrage ontvangen.

B De exploitatiebijdrage van € 300.000 voor het Woonfonds wordt onder meer ingezet voor de realisatie van de acties in de uitvoeringsagenda Wonen en Zorg, dat medio oktober '24 aan de raad wordt aangeboden.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Wat willen we komend jaar bereiken? Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 87
Vraag: Hoeveel dak- en thuislozen verblijven in Nijmegen volgens de recente Ethos-telling en volgens de meest recente aanmeldingen bij de CTMO?	
Antwoord: De ETHOS-Light telling heeft in de regio Gelderland Zuid in totaal 1.357 dak- en thuisloze mensen geteld, waarvan 659 in Nijmegen. Wat betreft de aanmeldingen bij de CTMO: hieruit zijn geen conclusies te trekken over de aantallen dak- en thuisloze mensen in Nijmegen. Er zijn in 2024 (tot 26-09-2024) in totaal 888 meldingen bij de CTMO binnengekomen. Dit getal is gebaseerd op de hele regio Gelderland Zuid. Deze meldingen zijn als volgt uit te splitsen: • 286x Consultatie en Advies: deze meldingen leiden niet tot een onderzoek van de CTMO. Dit kan bijvoorbeeld een telefonisch vraag zijn. • 513x Onderzoek: de CTMO start een onderzoek, die soms leidt tot een MO-indicatie voor eerste opvang, een maatwerkvoorziening MO, een BW-indicatie, of een afwijzing. In totaal was de herkomst van de personen 251x Nijmegen. • 89x “passant”: een persoon die kortdurend gebruik maakt van de eerste opvang, voor wie de CTMO geen onderzoek uitvoert. Deze cijfers geven geen inzicht in de hoeveelheid dak- en thuisloze mensen die er in Nijmegen verblijven. Er zijn ook dak- en thuisloze mensen die zich niet melden bij de CTMO, en er zijn mensen die een afwijzing krijgen voor de MO die zich wel hebben gemeld.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Wat willen we komend jaar bereiken? Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 87
Vraag: Hoeveel plekken zijn momenteel beschikbaar in de maatschappelijke opvang, hoeveel (tijdelijke) extra plekken wenst het college te realiseren en hoe verhouden deze getallen zich tot het totale aantal geschatte dak- en thuislozen in Nijmegen?	
Antwoord: Er zijn ongeveer 120 plekken in de maatschappelijke opvang in Nijmegen, dit zijn zowel eerste opvangplekken als maatwerkvoorzieningen. Deze plekken zijn vrijwel permanent bezet. Het college heeft nog geen uitgewerkte voornemens om het aantal plekken uit te breiden. Doel van het beleid op beschermd wonen en maatschappelijke opvang is vooralsnog om de maatschappelijke opvang niet uit te breiden maar in te zetten op herstel, (doorstroom) en preventie. Het aantal dak- en thuisloze mensen in Nijmegen is vele malen hoger dan het aantal plekken in de maatschappelijke opvang. Niet alle dak- en thuisloze mensen vallen onder de doelgroep die aanspraak maakt op een MO-indicatie. Er wordt door de Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang (belegd bij de GGD) bijvoorbeeld beoordeeld op psychische problematiek en (gebrek aan) zelfredzaamheid. Het primaire punt bij thuisloze mensen is dat ze geen eigen woning hebben, waardoor ze niet per definitie tot de MO doelgroep behoren.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Wat willen we komend jaar bereiken? Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 87
Vraag: Hoeveel zou het kosten om evenveel plekken in de maatschappelijke opvang te realiseren als het aantal dak- en thuislozen in Nijmegen (zie vraag 1)?	
Antwoord: Deze vraag is niet eenduidig te beantwoorden omdat er geen eenheidstarief is voor maatschappelijke opvang. Dit is ook sterk afhankelijk van het soort huisvesting en het soort begeleiding dat mensen krijgen en nodig hebben. Denk aan intensieve begeleiding voor mensen met psychiatrische- en verslavingsproblematiek versus mensen die dit niet hebben. Het aantal dak- en thuisloze mensen in Nijmegen is vele malen hoger dan het aantal plekken in de maatschappelijke opvang. Niet alle dak- en thuisloze mensen vallen onder de doelgroep die aanspraak maakt op een MO-indicatie. Er wordt door de Centrale Toegang Maatschappelijke Opvang (belegd bij de GGD) bijvoorbeeld beoordeeld op psychische problematiek en (gebrek aan) zelfredzaamheid. Het primaire punt bij thuisloze mensen is dat ze geen eigen woning hebben, waardoor ze niet per definitie tot de MO doelgroep behoren.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Wat willen we komend jaar bereiken? Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 87
Vraag: Waar worden de middelen van het Nationaal Actieplan Dakloosheid aan uitgegeven?	
Antwoord: : Voor de uitvoering van het actieplan dak- en thuisloosheid wordt jaarlijks € 1.490.026 beschikbaar gesteld aan de centrumgemeente Nijmegen via een decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds. In de regiobegroting voor maatschappelijke opvang en beschermd wonen zijn middelen opgenomen voor het opstellen van het regionale plan van aanpak dak- en thuisloosheid. Deze middelen zijn ingezet voor de uitvoering van de ETHOS-Light telling, voor de aanstelling van een projectleider voor het Regionaal Actieplan Dak- en Thuisloosheid, voor het aannemen van een straathulpcoach (2025) en het resterende deel van de middelen wordt aangewend voor de continuering van maatschappelijke opvangvoorzieningen in Nijmegen.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 82
Vraag: In de tekst over bestedingsruimtes staat “Er is overigens wel een risico dat we deze doelstelling in 2025 nog niet realiseren in verband met het te lopen proces.” Welke doelstelling wordt hier specifiek bedoeld? Het behalen van de bezuiniging of het realiseren van de investeringen in het voorliggend aanbod?	
Antwoord: Met het instellen van bestedingsruimtes wordt beoogd een beweging op gang te brengen waardoor minder geïndiceerde zorg nodig is doordat hulpvragen in toenemende mate voorliggend kunnen worden opgepakt. Aan dit doel is in de stadsbegroting een financiële taakstelling gekoppeld. De bestedingsruimtes vormen een belangrijk onderdeel van de aanpak, maar deze zal bestaan uit meerdere, samenhangende en elkaar versterkende maatregelen. Deze maatregelen zullen verschillende startmomenten hebben, terwijl andere reeds in uitvoering zijn: de bestedingsruimtes begeleiding jeugd zijn al sinds vorig jaar in werking getreden. We zullen ons maximaal inspannen om de ingeboekte bezuiniging te realiseren door een zo spoedig mogelijke (en tegelijkertijd zorgvuldige) implementatie van de benodigde maatregelen. Op pagina 8 van onze brief aan uw raad (d.d. 17 september 2024) over de contouren van het implementatieplan taakstellende bestedingsruimtes ambulante jeugdhulp en ambulante Wmo-begeleiding hebben we de domeinen benoemd waarop maatregelen noodzakelijk zijn (van communicatie tot en met klantbejegening die redelijk en billijk is). Het opzetten en starten van het totaal aan maatregelen kost tijd, waardoor we op 1 januari 2025 met minder maatregelen kunnen sturen dan verderop in het jaar. Dit vormt een risico voor de realisatie van de taakstelling in 2025.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 82
Vraag: Hoeveel groei van de caseload van jeugdteams buurt & gezin wordt er verwacht met het instellen van de bestedingsruimtes op jeugdhulp?	
Antwoord: De bestedingsruimtes jeugdhulp omvatten vier zorgvormen: dagbehandeling en dagbesteding, begeleiding, jeugd-GGZ en behandeling jeugd & opvoedhulp. De aanpak op begeleiding loopt nu ruim 1,5 jaar; de consequenties van de aanpak zijn daarmee goed voorspelbaar en worden verwerkt in de jaarlijkse inhoudelijke en financiële afspraken die we met Buurteams Jeugd en Gezin (BJG) maken. De taakstellende bezuinigingen betreffen niet alleen bestedingsruimtes maar ook maatregelen om alternatieven voor geïndiceerde zorg te creëren voor de andere drie zorgvormen. Die alternatieven zullen deels door BJG uitgevoerd worden, maar wellicht juist meer door andere organisaties en initiatieven. Aangezien ons plan van aanpak nog niet gereed is, is nog niet exact aan te geven wat de gevolgen voor BJG zullen zijn. In Q1 2025 kunnen we hier meer duidelijkheid over geven. Met BJG spreken we in ieder geval af dat we bestaande afspraken aanpassen op het moment dat deze duidelijkheid er is of praktische ervaringen en inzichten dit noodzakelijk maken.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 82
Vraag: Als de bestedingsruimtes pas in de breedte medio 2025 kunnen worden geïmplementeerd, kan dan in 2025 al de volledige bezuiniging worden verwacht?	
Antwoord: De bestedingsruimtes vormen een belangrijk onderdeel van de aanpak, maar deze zal bestaan uit meerdere, samenhangende en elkaar versterkende maatregelen. Deze maatregelen zullen verschillende startmomenten hebben, terwijl andere reeds in uitvoering zijn: de bestedingsruimtes begeleiding jeugd zijn al sinds vorig jaar in werking getreden. We zullen ons maximaal inspannen om de ingeboekte bezuiniging te realiseren door een zo spoedig mogelijke (en tegelijkertijd zorgvuldige) implementatie van de benodigde maatregelen. Op pagina 8 van onze brief aan uw raad (d.d. 17 september 2024) over de contouren van het implementatieplan taakstellende bestedingsruimtes ambulante jeugdhulp en ambulante Wmo-begeleiding hebben we de domeinen benoemd waarop maatregelen noodzakelijk zijn (van communicatie tot en met klantbejegening die redelijk en billijk is).	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 92
Vraag: Bij de <i>bezuiniging basisinfrastructuur sociale basis -welzijn en -gezondheid</i> : Welke kosten worden er verwacht bij de benoemde afname van de preventieve werken van de collectieve interventies waarop wordt bezuinigd?	
Antwoord: Op dit moment kunnen we geen met cijfers onderbouwde inschatting geven over de toename van zorgkosten op de langere termijn als we op deze vorm van preventie bezuinigen. Er wordt echter wel aangenomen dat inzetten op preventie bijdraagt aan een lagere toename van zorgkosten op de langere termijn. We gaan de	

komende periode onder leiding van het Instituut voor Publieke Waarden onderzoeken of we de maatschappelijke impact van de sociale basis kunnen kwantificeren en uitdrukken in financiële opbrengst. Dit vraagt om een meerjarige aanpak voordat resultaten zichtbaar worden.

In algemene zin kunnen we nu wel stellen dat bezuinigen op collectieve interventies op termijn kan leiden tot hogere zorgkosten voor de inwoner van Nijmegen en invloed kan hebben op de kwaliteit van leven.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 93
Vraag: Welke bestaande ontmoetvoorzieningen vallen (mogelijk) onder voorgestelde bezuinigingen daarop?	
Antwoord: Het betreft een bezuiniging op het budget voor sociale ondernemingen, als onderdeel van sociale ontmoetvoorzieningen. In 2025 wordt er niet bezuinigd op de bestaande subsidies voor sociale ondernemingen. Door de bezuinigingen is het echter niet mogelijk om bestaande sociale ondernemingen (die vallen onder sociale ontmoetvoorzieningen) verder te ontwikkelen of uit te breiden in 2025.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: , https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p58833/ombuigingsopties Pdf:67
Vraag: De gemeenteraad is nog in afwachting van resultaten van de telling in onze stad van het aantal dak- en thuislozen. Welke meerwaarde heeft dit onderzoek, en hoe kunnen we daarna nog sturen op opvangcapaciteit, als nu al wordt ingezet op het beperken van de opvang?	
Antwoord: De ETHOS-Light telling laat vooral zien welke mensen we nog niet in beeld hadden, en is een nulmeting van de aantallen dak- en thuisloze mensen. De gemeente zet niet in op het beperken van de opvang. Wat betreft de winteropvang worden de openingstijden versmald (alleen nog 's nachts open) en de winteropvang gaat een maand eerder dicht. Het aantal plekken in de MO wordt niet beperkt.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 80
Vraag: We kunnen niet tegemoetkomen aan alle initiatieven en zullen keuzes moeten maken welke bestaande ontmoetingsvoorzieningen en nieuwe (inwoners)initiatieven we nog kunnen ondersteunen. 1. Welke ontmoetingsvoorzieningen blijven we ondersteunen? 2. Op basis van welke criteria gaan we nieuwe inwonerscriteria ondersteunen? 3. Hoe wordt er geprioriteerd?	
Antwoord: 1. Het betreft een bezuiniging op het budget voor sociale ondernemingen, als onderdeel van sociale ontmoetvoorzieningen. In 2025 blijven we bestaande sociale ondernemingen (als onderdeel van sociale ontmoeting) ondersteunen. Dit zijn de volgende sociale ondernemingen:	

- Heem/St. Vlier (nieuwe locatie van de Broederij op NDW21)
- De Broederij
- Wijkplaats Buur
- De Wijkfabriek

2. De criteria zijn op dit moment nog niet bekend. In 2025 geven we verdere invulling aan de keuzes die we moeten maken als gevolg van de voorgestelde bezuinigingen.

3. De criteria, en hiermee prioritering zijn op dit moment nog niet bekend. In 2025 geven we hier verdere invulling aan. We hebben hierbij aandacht voor de mogelijkheden en behoeftes binnen de verschillende stadsdelen.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 93
Vraag: <i>Lagere horecaomzet wijkcentra</i> Door de sterk gestegen inkooprijzen is de marge op horeca sterk gedaald. Daarnaast zien we een sterke terugloop in de afname van horeca. Vermoedelijk komt dit komt doordat bezoekers minder te besteden hebben. De verwachting is dat dit een structureel tekort is. 1. Hoeveel afname horeca is er t.o.v. bezoekersaantallen? 2. Waarop wordt gebaseerd dat het een structureel tekort is?	
Antwoord: 1. Er worden geen bezoekersaantallen bijgehouden. 2. De afgelopen twee jaar hebben we jaarlijks tussen de € 150.000 en € 200.000 minder omzet gemaakt dan waar de begroting vanuit gaat. De jaren ervoor zijn niet representatief vanwege de corona-jaren. De wijkcentra hebben ondersteunende horeca, wat betekent dat de horeca ten dienste staat van de activiteiten en het ontmoeten in de wijkcentra. Zoveel mogelijk verkoop is niet het doel. We verwachten dat het om een structureel tekort gaat, door de gestegen inkooprijzen (de marge is daarmee gedaald) en een sterke terugloop in de afname van horeca. Verschillende bezoekers geven aan dat de horecaprijzen nu al te hoog voor hen zijn. Verhoging van de verkoopprijzen maakt dat het bezoeken van een wijkcentrum niet meer voor iedereen toegankelijk is.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 96
Vraag: Welzijnswerk Een bezuiniging vraagt meer beroep en oplossend vermogen van de sociale basis en (ongeorganiseerde) vrijwillige inzet. Als dit niet gerealiseerd wordt, zullen de bezuinigingen als gevolg hebben dat lichtere problematiek eerder verergert omdat het niet/minder goed opgepakt kan worden voordat een ondersteuningsvraag een zorgvraag wordt. 1. Wat kost het nu? En wat kost het op langere termijn? 2. Wat zijn positieve maatschappelijke effecten van inzet welzijnswerk? Is dit uit te drukken in geld? 3. Wat betekent dit voor het professionele veld?	
Antwoord: 1. Het is niet mogelijk om een volledig overzicht te geven van de inzet van de sociale basis en de vrijwillige	

inzet. Een indicatie is dat er +/- € 10.000.000 beschikbaar is voor de basisinfrastructuur Welzijn binnen de sociale basis. Dit is een onderdeel van de gehele inzet. De organisaties binnen de sociale basis werken veelal met vrijwilligers. De kosten van deze vrijwillige inzet kunnen niet worden gespecificeerd. De kosten voor de ondersteuning van vrijwilligers door de Vrijwilligerscentrale is onderdeel van de basisinfrastructuur Welzijn.

2. Er zijn verschillende positieve effecten van de inzet van welzijnswerk, waaronder zelf- en samenredzaamheid, sociale cohesie, positieve effecten op (mentale) gezondheid. De maatschappelijke baten van preventieve maatregelen komen in eerste instantie terecht bij de inwoners van Nijmegen. Bijvoorbeeld in de vorm van lagere zorgkosten en meer kwaliteit van leven. Deze positieve effecten zijn op dit moment niet op gemeentelijk niveau uit te drukken in geld. We gaan de komende periode onder leiding van het Instituut voor Publieke Waarden onderzoeken of we de maatschappelijke impact van de sociale basis kunnen kwantificeren en uitdrukken in financiële opbrengst. Dit vraagt om een meerjarige aanpak voordat resultaten zichtbaar worden.

3. Als er minder beroep kan worden gedaan op vrijwillige inzet, dan betekent dit dat er minder activiteiten uitgevoerd kunnen worden en er minder onderlinge steun is. Er ontstaat een grotere druk op het professionele veld. Daarnaast worden de activiteiten zelf ook duurder.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 63
Vraag: Hoe worden bedrijven en andere organisaties gestimuleerd om bij te dragen aan dierenwelzijn? Kunnen hier één of twee voorbeelden van worden genoemd?	
Antwoord: Het is een doel voor de toekomst om organisaties hierin te stimuleren en daarom is het opgenomen in de nieuwe doelenboom (die vanaf 2025 van toepassing is). Vanaf 2025 wordt verder uitgewerkt hoe we aan dit doel gaan werken.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 63
Vraag: Op welke manier worden kolonies van verwilderde katten ingeperkt en welke organisaties zijn daarmee gemoeid? Wat zijn de kosten hiervan geweest in het afgelopen jaar? En hoe worden deze kosten gedekt (dus welk 'potje')?	
Antwoord: We geven een jaarlijkse subsidie van €5.000 aan Stichting Poezensnuitjes, die wordt betaald uit de middelen dierenwelzijn (valt onder taakveld 7.1 Volksgezondheid). Zij voeren onder meer TNRC-projecten uit en socialiseren wilde kittens, waar dat mogelijk is, middels huiskameropvang (gastgezinnen), waarna definitieve plaatsing volgt.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 70
Vraag: Heeft het vervallen van de spreidingswet gevolgen voor de opvang in de gemeente Nijmegen?	
Antwoord: De spreidingswet is vastgesteld en zolang deze niet wordt ingetrokken zijn er geen gevolgen voor de opvang in de gemeente Nijmegen. De verwachting van de minister van asiel en migratie is overigens ook dat het traject om de Spreidingswet in te trekken, als dit lukt, een paar jaren gaat duren. Op dit moment blijven we dus op dezelfde manier omgaan met de opvangvraag.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 80
Vraag: Kan er worden toegelicht wat er wordt verstaan onder de 'educatie voor onze inwoners' als het gaat om het uitvoer geven aan de uitvoeringsagenda dierenwelzijn? Hoe gaat deze educatie eruit zien?	
Antwoord: Bij educatie denken we onder meer aan goede voorlichting over diervriendelijk handelen. Precieze invulling hiervan volgt in de nieuwe uitvoeringsagenda Dieren.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 88
Vraag: Voor geëscaleerde zorg 18- wordt 5,5 miljoen minder begroot in 2025 dan in 2024. Welke ontwikkelingen zorgen voor deze daling in de begrote ruimte?	
Antwoord: In de begroting binnen geëscaleerde zorg 18- zit een SPUK uitkering opgenomen van randvoorwaardelijke functies expertisenetwerken jeugdhulp. Dit is niet structureel en heeft een begin- en een eindtijd. De huidige beschikking loopt tot eind '24. Dit is de reden dat in 2025 deze middelen niet zijn begroot.	

Programma WWZ	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 92
Vraag: Er worden bezuinigingen doorgevoerd in de sociale basis. Deze bezuinigingen zien vooral op de preventieve kant. Bijvoorbeeld bij de 'bezuiniging basisinfrastructuur sociale basis - welzijn', 'bezuiniging jeugd welzijnswerk', maar zeker ook op de andere bezuinigingen binnen de sociale basis. Is er bekend wat de opbrengst van deze preventieve maatregelen is? Is er een schatting te geven van wat het schrappen van deze preventieve maatregelen voor gevolgen zal hebben voor de 'niet preventieve' zorg?	

Antwoord:

De maatschappelijke baten van preventieve maatregelen komen voornamelijk terecht bij de inwoners van Nijmegen. Bijvoorbeeld in de vorm van lagere zorgkosten en meer kwaliteit van leven.

Momenteel hebben we geen zicht op wat de financiële opbrengst van deze preventieve maatregelen in de gemeente Nijmegen is. Op dit moment kunnen we geen met cijfers onderbouwde inschatting geven over wat het schrappen van deze preventieve maatregelen voor gevolgen zal hebben voor de 'niet preventieve' zorg in de gemeente Nijmegen. We gaan de komende periode onder leiding van het Instituut voor Publieke Waarden onderzoeken of we de maatschappelijke impact van de sociale basis kunnen kwantificeren en uitdrukken in financiële opbrengst. Dit vraagt om een meerjarige aanpak voordat resultaten zichtbaar worden.

In algemene zin wordt wel aangenomen dat inzetten op preventieve maatregelen bijdraagt aan een het afschalen van 'niet preventieve' zorg. Daarnaast wordt aangenomen dat inzet op preventie en gezondheid ook bijdraagt aan de brede welvaart nu en voor toekomstige generaties.

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 94
Vraag: Er wordt beschreven dat de winteropvang versoerd zal worden, en dat andere gemeenten zich mogelijk niet in deze versoering kunnen vinden. Wat betekent dat? En stel die gemeenten kunnen zich daar niet in vinden, wat kunnen daar de mogelijke gevolgen van zijn?	
Antwoord: Het voornemen van het college voor de versoering van de winteropvang is begin september met regiobestuurders besproken. De regiobegroting was op dat moment al vastgesteld, echter werd het voorstel ter kennisneming aangenomen. Bij de vaststelling van de regiobegroting in juli 2025 ligt deze vraag opnieuw voor.	

Programma	Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: https://nijmegen.begroting-2025.nl/p59039/welzijn-wijkontwikkeling-en-zorg
Vraag: In hoeverre hebben gecontracteerde jeugdzorgaanbieders nu de opdracht om te komen tot passende zorg (lees: een gedeelde verantwoordelijkheid om te zorgen dat er tijdig passend aanbod beschikbaar is voor jongeren die dat nodig hebben, ook als dat niet direct past binnen het reguliere jeugdzorgaanbod)? In hoeverre zijn deze afspraken ook contractueel vastgelegd? Graag hierbij onderscheid tussen de zeer specialistische jeugdzorg (die bovenregionaal is georganiseerd en waar een bovenregionaal expertiseteam aan de slag is) en de veelvoorkomende specialistische jeugdzorg (die dus complexer is dan de zorg die in buurtteams wordt geboden en minder complex is dan de weinig voorkomende specialistische jeugdzorg waar het bovenregionaal expertiseteam voor aan de lat staat)? Aan welke voorwaarden zou een zogenaamd 'transferpunt' voor gespecialiseerde jeugdzorgaanbieders moeten voldoen om van toegevoegde waarde te zijn in Nijmegen? Onder 'transferpunt' verstaan we één centrale plek waar verwijzers naar veelvoorkomende specialistische jeugdzorg (te complex voor buurtteam, te weinig complex voor bovenregionaal expertiseteam) naar kunnen verwijzen bij een zorgvraag vanuit een jeugdige en	

waarbij vervolgens de gecontracteerde zorgaanbieders gezamenlijk bepalen bij welke zorgaanbieder de jeugdige terecht kan (en, zo nodig, gespecialiseerde zorgaanbieders, een aanbod op maat kunnen formuleren).

Antwoord:

De verantwoordelijkheid voor tijdige passende zorg is een gedeelde verantwoordelijkheid van verwijzers, aanbieders en de gemeente.

De gemeente is verantwoordelijk voor een dekkend landschap oftewel het contracteren van voldoende- en verschillende jeugdzorgaanbieders. In verschillende inkooptrajecten heeft de gemeente per 2025 gericht meer aanbod gecontracteerd voor bepaalde zorgvormen. Hiermee verwachten wij meer passende zorg te realiseren. Ook is de gemeente (samen met partijen zoals onderwijs) verantwoordelijk voor een sterke en inclusieve sociale- en pedagogische basis waarin zoveel mogelijk kinderen kunnen meedoen en waarin 'normale steun' voor handen is. Een sterkere basis draagt bij aan minder beroep op jeugdzorg. Met name rondom de GGZ is dit mindere beroep noodzaak, willen wij de wachtlijsten verminderen. In het regioprogramma jeugd zijn verschillende actielijnen opgenomen op dit te realiseren.

Verwijzers bepalen (vaak) welk aanbod passend is voor de vraag van een jeugdige. Het is daarom belangrijk dat de kwaliteit van verwijzingen hoog is. Dat er alleen wordt verwezen naar jeugdhulp als dat écht nodig is én dat er wordt verwezen naar een passende aanbieder. Ook is het belangrijk dat er tijdig wordt verwezen en dat verwijzers tijdig de juiste expertise betrekken om tot passende zorg te komen. Dit kan de expertise van een bepaalde aanbieder zijn om tot een goede beoordeling van de vraag te komen, maar ook de expertise van een expertteam (zoals RET of JBT) om tot 'afwijkend' aanbod te komen voor (weinig voorkomende) casuïstiek waarin het reguliere aanbod onvoldoende aansluit. Wij zijn continu in gesprek met de Buurteams (en Gecertificeerde Instellingen) over de kwaliteit van verwijzingen en vragen andere verwijzers (bijv. middels het huisartsenconvenant) ook om samen te werken met de Buurteams vóórdat er een verwijzing plaatsvindt. Het versterken van de kwaliteit van verwijzingen draagt bij aan tijdige passende zorg.

Aan regionaal gecontracteerde aanbieders hebben wij verschillende eisen gesteld die bijdragen aan tijdige passende zorg. Enkele voorbeelden zijn:

- Beschikbaar zijn voor consultatie en advies voor verwijzers en aanmeldingen van verwijzers goed screenen;
- Acceptatieplicht, tenzij....

Een aanbieder kan een jeugdige alleen weigeren aan te nemen als deze motiveert, vanuit zorginhoud, waarom de aanbieder geen passend aanbod kan bieden voor die jeugdige;

- Zorgplicht, ook als het moeilijk is...

Als een aanbieder van residentiële zorg gedurende het verblijf constateert geen passende hulp meer te kunnen bieden, wordt verwacht dat deze aanbieder zich bij de verwijzer/expertteam meldt. De aanbieder blijft verantwoordelijk voor het bieden van zorg totdat in overleg met een experttafel en verwijzer anderszins wordt besloten;

- Wachtlijstbeheer. Van aanbieders wordt verwacht dat zij contact onderhouden met jeugdigen op de wachtlijst en dat zij de urgentie van de vraag goed bewaken. Spoed/crisis moet altijd worden opgepakt.
- Netwerksamenwerking

De gemeente, aanbieders en verwijzers hebben elkaar nodig om tijdig, passende zorg te organiseren. De gemeente organiseert daarom op verschillende manieren en niveaus netwerksamenwerkingen tussen (o.a.) aanbieders en verwijzers. Zo wordt er bijvoorbeeld een regionaal netwerkoeverleg georganiseerd met aanbieders die gericht zijn op uithuisgeplaatste kinderen en het voorkomen van uithuisplaatsingen, lokale teams en gecertificeerde instellingen. Dit netwerk komt periodiek bij elkaar om knelpunten (o.a. rondom beschikbaarheid hulp) te bespreken en verbeteracties af te spreken.

De bovenregionale inkoop van weinig voorkomende hoogspecialistische jeugdhulp ('essentiële functies genoemd) wordt gezamenlijk ingekocht door de zeven Gelderse jeugdhulpregio's (G7) bij een samenwerkingsverband van 15 jeugdhulporganisaties die zich de Gelderse jeugdalliantie noemen. Bij de essentiële functies kan al worden gesproken van een transferpuntachtige werkwijze.

De jeugdhulp binnen de essentiële functies is dusdanig complex dat er altijd meerdere disciplines/experts van verschillende jeugdhulporganisaties nodig zijn. Dit kunnen bieden en organiseren vraagt om een bepaald volume en is zodoende alleen bovenregionaal te realiseren. Door in Gelderland de essentiële functies bovenregionaal te organiseren en niet via afzonderlijke contracten voor de 7 regio's of 56 afzonderlijke gemeenten, is deze zorg beter beschikbaar. Binnen de essentiële functies worden aanmeldingen van verwijzers gezamenlijk beoordeeld door de jeugdhulpaanbieders en wordt gezamenlijk bepaald hoe de zorg het beste kan worden georganiseerd.

Wij zijn op de hoogte van de werking van het 'transferpunt' zoals dit functioneert in de gemeente Rotterdam (formele naam: Knooppunten Jeugdhulp) en zijn deze momenteel nader aan het verkennen. Deze Knooppunten vervullen een aantal functies: meer grip krijgen op de verwijzingen van huisartsen naar de jeugd-GGZ, beter beoordelen en triageren van de hulpvraag aan de jeugd-GGZ door zorgaanbieders (Gaaf het wel om een vraag die met GGZ moet worden beantwoord? Zo nee, dan wordt er gekeken naar voorliggende voorzieningen of een andere vorm van jeugdhulp) en het beoordelen bij welke jeugd-GGZ-aanbieder de vraag het beste past (vanuit het perspectief van capaciteit en zorginhoud).

Momenteel zijn we aan het beoordelen welke meerwaarde de Rotterdamse aanpak (in een al dan niet aangepaste vorm) kan hebben voor Nijmegen en de regio, waar we in het kader van het Regioprogramma overigens breder aan het bezien zijn hoe we de transformatie van de jeugd-GGZ kunnen versnellen. De jeugd-GGZ is een van de zorgdisciplines waarop vanaf 2025 in Nijmegen taakstellende bestedingsruimtes zullen worden toegepast. Ook in het proces om te komen tot een plan van aanpak voor deze taakstelling wegen we af of de methode van de Rotterdamse Knooppunten onderdeel kan worden van het pakket aan maatregelen. Een van de afwegingen die daarbij gemaakt zal moeten worden is welke rol en bevoegdheden toebedeeld moeten worden aan zorgaanbieders en hoe deze in verhouding staan tot de rol en positie van de Buurteams Jeugd en Gezin.

Programma	WWZ
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 80
Vraag: Er staat dat het college de zorginstellingen wil prikkelen door een taakstelling te heffen op de bestedingsruimtes en zo te zorgen voor meer doelrealisatie. Hoe ziet dat er concreet uit voor de zorginstellingen en waar wordt er gedifferentieerd en hoe?	
Antwoord: De bestedingsruimtes vormen het hart van een nog nader te bepalen pakket aan meerdere maatregelen om de taakstelling van € 6 miljoen op de ambulante jeugdhulp en van € 1,2 miljoen op Wmo begeleiding te realiseren. De bestedingsruimtes dienen gezien te worden als een gemaximeerd budget dat voor een specifieke zorgaanbieder (voor een specifieke periode) beschikbaar wordt gesteld om zorg te leveren. Bij het vaststellen van de bestedingsruimte wordt per aanbieder een proces doorlopen waarbij onder meer wordt gekeken naar factoren als de historische productie, de totale taakstelling, de alternatieven die er zijn voor de door de aanbieder geleverde zorg, etc. Onze ervaring bij de reeds gehanteerde bestedingsruimtes begeleiding jeugd is dat het maximaal beschikbaar gestelde budget (de bestedingsruimte) zorgaanbieders stimuleert om kritisch te zijn bij de aanname van cliënten (is het voorliggend veld geen beter alternatief, gaat het wel om zorg?) en dat aanbieders zich inspannen om zo efficiënt mogelijk te werken aan de realisatie van zorgdoelen (niet onnodig intensieve zorg verlenen, niet onnodig lang doorgaan met zorg, vroegtijdig nadenken over mogelijke afschaling, etc.).	

Programma	WWZ
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 92/93
Vraag: Het college wil een keuze maken in welke bestaande ontmoetvoorzieningen en nieuwe inwonersinitiatieven moeten worden ondersteund. Hoe wordt die keuze gemaakt, wanneer en in gezamenlijkheid met welke partners en wat is de rol van de raad hierbij?	
Antwoord: Het betreft een bezuiniging op het budget voor sociale ondernemingen, als onderdeel van sociale ontmoetvoorzieningen. In 2025 wordt er niet bezuinigd op de bestaande subsidies voor sociale ondernemingen. Door de bezuinigingen is het echter niet mogelijk om bestaande sociale ondernemingen (die vallen onder sociale ontmoetvoorzieningen) verder te ontwikkelen of uit te breiden in 2025. In 2025 wordt verder uitgewerkt welke keuzes er gemaakt moeten/kunnen worden richting de toekomst. Een belangrijke stap hierbij is het uitwerken van het proces. Een onderdeel hiervan is hoe we de partners in de stad en de raad meenemen bij de keuzes richting de toekomst.	

Programma	WWZ
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 94
Vraag: Het college wil stoppen met de Huiskamer de Cirkel en de zorgaanpak sekswerkers. Dat levert een besparing op van 310k per jaar. Hoe is de precieze verdeling in kosten tussen de huiskamer en de zorgaanpak?	
Antwoord: De kosten voor huiskamer de Cirkel bedragen voor gemeente Nijmegen € 97.412 per jaar. Het bedrag voor de Zorgaanpak is € 209.311. De Zorgaanpak straatsekswerkers wordt uitgevoerd door zowel Iriszorg als het Leger de Heils. Iriszorg ontvangt hiervoor een bedrag van € 155.270. Het Leger des Heils ontvangt een bedrag van € 54.041. Het totale bedrag is naar boven afgerond.	

Programma	WWZ
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 94
Vraag: Versobering winteropvang. Wanneer is duidelijk hoe de regiogemeenten hiernaar kijken en is deze bezuiniging dan nog wel een reële optie?	
Antwoord: Het voornemen van het college voor de versobering van de winteropvang is begin september met regiobestuurders besproken. De regiobegroting was op dat moment al vastgesteld, echter werd het voorstel ter kennisneming aangenomen. Bij de vaststelling van de regiobegroting in juli 2025 ligt deze vraag opnieuw voor.	

Programma Werk en Inkomen

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 112
Vraag: De lasten van 6.3 inkomensregelingen gaan vanaf 2025 naar 162/161, waar ze in 2023 179 waren en in 2024 op 169 begroot. Is dit energietoeslag of waar komt deze daling vandaan?	
Antwoord: Het bedrag van 2023 betreft de realisatie in 2023 en niet de begroting van 2023. De begroting voor 2023 was nagenoeg gelijk aan het begrotingsbedrag in 2024. De daling vanaf 2025 wordt met name verklaard door het wegvallen van de energietoeslag € 6,5 miljoen en de opgelegde taakstelling (ombuigingsopties) van € 0,8 miljoen in 2025 oplopend naar € 1,5 miljoen vanaf 2026. Daarnaast ontvangt het programma middelen vanuit de DU Armoede en Schulden. In 2025 € 267.000 oplopend naar € 600.000 vanaf 2026. Ook is de begroting voor 2025 en verder geïndexeerd.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 112
Vraag: Er wordt hier, en in het financiële deel, gesproken over een taakmutatie 'participatie IU'. Er staat alleen dat andere partijen verbonden zijn aan deze taakmutatie. Wat houdt deze taakmutatie in? Welke partijen zijn eraan verbonden? En wat zijn de inhoudelijke gevolgen voor beleid/inwoners?	
Antwoord: Met de mei- en septembercirculaires van het Rijk ontvangen we regelmatig bijstellingen van het Rijksbudget. Zo ook voor de integratieuitkering Participatie. Deze integratieuitkering (IU) bevat middelen voor de WSW en begeleiding beschut werk. Met de meicirculaire zijn de Rijksmiddelen verhoogd en worden aan het programma toegevoegd voor bestaand beleid (WSW en beschut werk). Deze middelen worden gebruikt voor de bekostiging van deze onderdelen die worden uitgevoerd door de MGR/WerkBedrijf (WSW en beschut werk). Er zijn geen inhoudelijke gevolgen voor het beleid/ inwoners.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 108
Vraag: We lezen: <i>We onderzoeken hoe we stoppen met roken bespreekbaar kunnen maken in financiële dienstverlening. We experimenteren hoe we stoppen met roken kunnen bevorderen in financiële dienstverlening. De financieel experts in de wijk onderzoeken hoe ze in hun (advies)trajecten roken zonder oordeel bespreekbaar te maken om vraagverlegenheid te doorbreken. We organiseren een laagdrempelige pilot waarbij we verschillende methoden, zoals werken met beloning, toetsen.</i> Vraag: wat zijn hiervan de kosten en de baten? Krijgen de FEW's hier trainingen voor om dit gesprek aan te gaan of gaan er specialisten mee?	
Antwoord: De training aan FEW'ers wordt georganiseerd door stichting Pharos en is gratis. De kosten voor het werken met	

beloningen zijn nog niet concreet, omdat enerzijds onduidelijk is hoeveel inwoners die roken bij de FEW terecht komen. Anderzijds is het doel dat zorgverzekeraars CZ en VGZ ook bijdragen aan de kosten voor de beloningen. Hierover zijn we in gesprek.

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 112/113
Vraag: 1. Er wordt aangegeven dat er ruimte is in de DU-aanpak armoede en schulden, met een bedrag van globaal 750k beschikbaar over de komende vier jaar. Kunt u toelichten waardoor deze ruimte is ontstaan en welke factoren hieraan hebben bijgedragen? 2. Op pagina 112 wordt gesproken over de aanpassing van inkomensregelingen in 2025, waarbij een bedrag totaal over 4 jaren van 5,3 miljoen verminderd wordt. In de vierde alinea op pagina 113 lezen we dat er een bezuiniging is doorgevoerd, maar de uitwerking van deze bezuiniging blijft onduidelijk, Kunt u verduidelijken hoe deze bezuiniging exact wordt ingevuld en welke maatregelen genomen worden om het genoemde bedragen over deze vier jaren te realiseren? En indien deze informatie nog niet beschikbaar is, wanneer kan de raad hierover verdere details verwachten?	
Antwoord: 1. We hebben de afgelopen jaren de projecten opgezet met a-structurele middelen en met de financiering hiervoor al rekening gehouden met de komende jaren. Die a-structurele middelen zijn over meerdere jaren verspreid. Sinds kort weten we dat deze a-structurele middelen vanuit de Decentrale Uitkering nu structureel gemaakt zijn door het Rijk. We hadden echter al rekening gehouden met financiering voor de komende jaren vanuit de a-structurele middelen en daardoor hebben we nu niet alle middelen vanuit de DU nodig. 2. Het college besluit na de behandeling van de begroting door de gemeenteraad over de invulling hiervan. In de begroting zijn een aantal opties opgenomen. Deze staan opgenomen in de tabel op blz. 114 en toegelicht op blz. 115, 116 en 117. Op blz. 113 staan enkele voorbeelden genoemd; te denken valt aan o.a. een verlaging van de premiebijdrage aan de CAZ (collectieve aanvullende ziektekostenverzekering), een versoering van de meedoenregeling en een verhoging van de eigen bijdrage bij het busvoordeelabonnement.	

Programma	Werk en Inkomen
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Doelenboom Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 106
Vraag: Er staat bij de doelen schuldhelp dat we werken aan verbetering van de kwaliteit van onze dienstverlening om aan de eisen van de basisdienstverlening te voldoen. Aan welke eisen wordt momenteel niet voldaan en waarom niet?	
Antwoord: We voldoen op dit moment aan de korte termijn eisen voor de basis dienstverlening van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK). Dat betekent dat inwoners de basisdienstverlening krijgen. De NVVK vraagt echter ook een investering op de dienstverlening van gemeenten op de middellange en lange termijn. Het idee van het realiseren van de (korte, middellange en lange termijn) eisen op de basisdienstverlening is dat de verschillen tussen gemeenten uiteindelijk afnemen en de daarmee samenhangende verschillen in dienstverlening aan inwoners ook.	

Op de lange termijn staan een aantal ontwikkelingen gepland waarin de gemeente Nijmegen samen wil optrekken met andere gemeenten. Denk aan de landelijke pauzeknop en de DDAS (Data Delen Armoede en Schulden). Daar staat tegenover dat we verder gaan met andere ontwikkelingen die positief zijn voor de Nijmegenaar. Denk aan aanbod per doelgroep, het verbeteren van de begeleiding en nazorg.

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 113
Vraag: Op pagina 113 en 114 worden een aantal bezuinigingen/financiële voordelen genoemd bij o.a. busabonnement, caz, jongeren perspectieffonds. Deze kosten worden gebruikt om het tekort op de individuele studietoelage(ist) te dekken. Als ik de bedragen optel (busabonnement €300.000, aframes CAZ €300.000, jongeren perspectieffonds €100.000, ontwikkeling meedoenpas €50.000 en ontwikkeling id banen €100.000) kom ik uit op €850.000. Het tekort op IST is €900.000. Waar wordt de overige €50.000 uit gedekt?	
Antwoord: De overige € 50.000 wordt gedekt uit de algemene middelen.	

Programma	Werk en Inkomen
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Ombuigingsopties Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 114
Vraag: Hoeveel kosten zouden we besparen als we de lijst met activiteiten van de meedoenregeling beperken, bijvoorbeeld door geen alternatieve therapieën meer te vergoeden?	
Antwoord: Dit is op voorhand niet te zeggen. Vermoedelijk is de besparing minimaal. Beperking van het aanbod heeft geen effect op het aantal deelnemers aan de meedoenregeling. Als een inwoner voorheen gebruik maakte van alternatieve therapieën via de meedoenregeling, kan hij of zij bij beperkter aanbod van iets anders gebruik maken.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 108
Vraag: We stellen een aanpak op voor het verkleinen van gezondheidsverschillen in kwetsbare wijken en starten met de uitvoering hiervan. Wat voor soort interventies worden dit, en hoe verhoudt de impact hiervan zich tot de opties om te bezuinigen op de CAZ of het vergoeden van medische kosten?	
Antwoord: Vanuit de aanpak gezondheidsverschillen verkleinen gaan er middelen naar de ontbijtwinkel van de Vincentius Vereniging, de extra inzet van gezondheidsmakelaars in stadsdelen Dukenburg, Lindenholt en Nijmegen-Zuid, de inzet van een ervaringsdeskundige op het snijvlak van gezondheid en geldzorgen en gezonde lunches van	

het Huis van Compassie. De middelen zijn incidenteel, voor 2024 (€ 200.000) en 2025 (€ 200.000). Deze aanpak draagt bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen.

De CAZ en de bijzondere bijstand medische kosten dragen ook bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen. Bezuinigen op de CAZ raakt inwoners met een laag inkomen maandelijks in hun portemonnee. Bezuinigen op het vergoeden van medische kosten raakt onze meest kwetsbare inwoners. We vergoeden nu noodzakelijke medische kosten die inwoners niet zelf kunnen betalen (en die niet of deels worden vergoed vanuit de CAZ). Bezuinigingen hierop kunnen leiden tot schulden en zorgmijding.

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 113
Vraag: Inzet ruimte WSW- en participatiebudget Is deze ruimte enkel het gevolg van (verwachte) uitstroom, of heeft het alsnog gevolgen voor SW-medewerkers?	
Antwoord: De 'inzet ruimte WSW- en participatiebudget' in het kader van de ombuigingsmaatregelen heeft geen gevolgen voor de SW-medewerkers. De financiële ruimte is gebaseerd op de begrote gemeentelijke programmamiddelen (SW en Participatie), afgezet tegenover de meerjarenbegroting van de MGR/WerkBedrijf op deze onderdelen. In de meerjarenbegroting van de MGR wordt rekening gehouden met het natuurlijk verloop (pensionering, arbeidsongeschiktheid, overlijden) van SW-medewerkers op basis van inzichten/inschattingen. De meerjarenbegroting van de MGR wijkt dus op dit onderdeel af van de beschikbare middelen in de gemeentelijke programmabegroting: wij hebben destijds zelf meer begroot dan de MGR/WerkBedrijf in de meest recente meerjarenbegroting, op basis van actuele inzichten. De financiële ruimte die dat oplevert, zetten we in als ombuigingsoptie.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 113
Vraag: De invulling van deze bezuiniging wordt de komende tijd nader uitgewerkt. Kan er een zeer ruwe schatting worden gemaakt van de inkomenseffecten voor een huishouden op 100% sociaal minimum als: - de bezuiniging van 0,8 en later 1,5 miljoen wordt verspreid over verschillende regelingen, - hogere eigen bijdragen en lagere vergoedingen allebei worden geteld als lagere inkomsten	
Antwoord: In de toelichting op de taakstelling inkomensregelingen staat het volgende genoemd: "Te denken valt bijvoorbeeld aan een verlaging van de premiebijdrage aan de CAZ, een versoering van de Meedoenregeling en een verhoging van de eigen bijdrage bij het busabonnement." Als we deze onderdelen als ruwe schatting omzetten naar het verlies aan inkomsten op jaarbasis zou het bijvoorbeeld kunnen gaan om: - € 50 Meedoenregeling - € 10 Busvoordeelabonnement - € 84 premie CAZ (meest uitgebreide pakket)	

Echter, het college besluit na de behandeling van de begroting door de gemeenteraad over de invulling van deze taakstelling. In de begroting zijn een aantal opties opgenomen. Deze staan opgenomen in de tabel op blz. 114 en toegelicht op blz. 115, 116 en 117.

Programma	Werk en Inkomen
☒ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 113
Vraag: College wil bovenop de bezuinigen in sociaal domein een taakstelling op de inkomstenregelingen van 0,8 miljoen in 2025 en 1,5 miljoen daarna structureel. Maar hoe ziet dat eruit. Wat wil het college. Of moet de raad dat beslissen?	
Antwoord: Het college besluit na de behandeling van de begroting door de gemeenteraad over de invulling hiervan. In de begroting zijn een aantal opties opgenomen. Deze staan opgenomen in de tabel op blz. 114 en toegelicht op blz. 115, 116 en 117. Op blz. 113 staan enkele voorbeelden genoemd; te denken valt aan o.a. een verlaging van de premiebijdrage aan de CAZ (collectieve aanvullende ziektekostenverzekering), een versoering van de meedoenregeling en een verhoging van de eigen bijdrage bij het busvoordeelabonnement.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 113
Vraag: Aframen busabonnement Procesmatig; hoe wordt een eventuele tegenvaller hierop ingevuld als de tarieven hoger uitvallen, wordt er dan alsnog bezuinigd op de regeling?	
Antwoord: Alle budgetten worden jaarlijks in de Stadsbegroting geïndexeerd. Ervan uitgaande dat de tarieven niet harder stijgen dan de gemeentelijke indexatie kunnen we dit opvangen binnen het programma. Mochten de tarieven toch harder stijgen, dan moet opnieuw worden bekeken hoe we dit bekostigen.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 113
Vraag: Aframen busabonnement. Dit brengt een financieel risico met zich mee met het oog op de nieuwe concessie van het regionaal busvervoer. Het college heeft daar eerder voor gewaarschuwd dat de vooruitzichten slecht zijn en extra geld gaan kosten. Hoe verhoudt deze waarschuwing zich tot deze voorgenomen bezuiniging.	
Antwoord: Het college besluit na de behandeling van de begroting door de gemeenteraad over de invulling hiervan. In de begroting zijn een aantal opties opgenomen. Deze staan opgenomen in de tabel op blz. 114 en toegelicht op blz. 115, 116 en 117. Op blz. 113 staan enkele voorbeelden genoemd; te denken valt aan o.a. een verlaging van de premiebijdrage aan de CAZ (collectieve aanvullende ziektekostenverzekering), een versoering van de meedoenregeling en een verhoging van de eigen bijdrage bij het busvoordeelabonnement.	

Programma	Werk en Inkomen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 118
Vraag: Het aantal Nijmegenaren dat gebruik maakt van één of meer inkomensondersteunende voorziening is meer dan verdubbeld in minder dan 10 jaar. Welke ondersteunende voorzieningen zijn dit allemaal?; Welke van deze voorzieningen zijn op koste van de gemeente?; In welke mate zijn de kosten voor deze voorzieningen voor de gemeente opgelopen in de afgelopen tien jaar?	
Antwoord: Voor een overzicht van het gebruik van de verschillende inkomensondersteunende voorzieningen in de afgelopen jaren verwijzen we naar de evaluatie van de Armoede Agenda 2020-2024 (hoofdstuk 2). Deze is op 26 maart 2024 vastgesteld door het college en op 5 juni 2024 in de besluitronde van uw raad. Vanuit het Rijk (Gemeentefonds) en de lokale heffingen wordt de gemeente gefinancierd. Vanuit deze middelen heeft de raad budgetten beschikbaar gesteld voor de collectieve aanvullende zorgverzekering, het busvoordeelabonnement, de meedoenregeling, de kindregelingen en de bijzondere bijstand. De kosten zijn opgelopen door een groter bereik onder inwoners, waar onder andere op verzoek van de raad op gestuurd is. Ten opzichte van tien jaar geleden zijn er ook verschillende regelingen bij gekomen, zoals de meedoenregeling en het busvoordeelabonnement. Het aantal gebruikers hiervan is bovendien flink gestegen de afgelopen jaren.	

Programma Onderwijs

Programma	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 130
Vraag: Bij Schrappen onderwijs onderbesteding staat dat het budget niet kan worden ingezet om afloop rijksmiddelen op te vangen. Waarom niet?	
Antwoord: De afloop van rijksmiddelen voor voortijdig schoolverlaten ("DU Jeugd") en NPO (Nationaal Programma Onderwijs) is als een risico opgenomen in deze Stadsbegroting. In de eerste helft van 2025 komen we hierop terug. Bij de stadsbegroting is in het kader van de invulling van 'bezuinigingen sociaal domein koersdocument' de keuze gemaakt om de onderbesteding Onderwijs in te zetten voor deze bezuinigingsopdracht uit het koersdocument.	

Programma	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 130
Vraag: Op pagina 130 wordt aangegeven dat subsidies voor het onderwijsachterstandenbeleid worden geschrapt. Kunt u verduidelijken welk effect dit heeft op de ondersteuning van kinderen met onderwijsachterstanden? Daarnaast wordt op pagina 120 gesproken over extra onderwijsinzet voor vve-peuters na hun overgang naar het basisonderwijs. Hoe verhoudt deze maatregel zich tot het schrappen van subsidies?	
Antwoord: <i>Welk effect heeft bezuiniging onderwijsachterstandenbeleid (OAB) op ondersteuning kinderen?</i> Dit betreft het budget 'OAB Algemeen'. Hieruit worden een groot aantal, veelal kleinere, subsidies verstrekt. Veelal initiatieven gericht op het bevorderen van taal, van het volgen van vervolgonderwijs, van kennisdelen onder partners en het stimuleren van vakgebieden (met name techniek). De impact van deze bezuiniging is dat initiatieven vanuit de stad gericht op kinderen en jongeren in achterstandssituaties minder of geen subsidie vanuit de gemeente krijgen. Voor de doelgroep betekent dit een lichte afname van het aantal activiteiten, voorlichtingen en campagnes. De concrete uitwerking van de bezuiniging vindt dit najaar plaats, in afstemming met maatschappelijke partners. <i>Betreffende de relatie met extra onderwijs inzet vve-peuters:</i> Het budget OAB Algemeen werd niet gebruikt om extra inzet voor vve-peuters mee te bekostigen. Middels de begroting (bovenaan p. 131) is de raad geïnformeerd over ombuigingen op Samenwerking voor- en vroegschool en Leesbevordering. Deze twee subsidies, gericht op scholen met veel vve-peuters, lopen eind 2024/2025 af. De middelen van deze interventies worden omgebogen om ruimte te maken voor investeringen in de vve. Doel hiervan is de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verhogen, zodat kinderen met een hoger niveau het onderwijs instromen. We pogen daarmee de middelen effectiever te besteden voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Deze ombuiging is vereist omdat de beleidsvrije ruimte/onderbesteding door de bezuinigingen nihil is. Over het nieuwe vve-beleid komt nog een raadsvoorstel naar u kort na de jaarwisseling.	

Programma	Onderwijs
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina 214 , https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p58986/bulkinvesteringen-en-investeringen-met-eigen-dekking
Vraag: 1 Stijging aantal leerlingen de komende jaren. Hoeveel een aantal leerlingen per klas? 2 Wat heeft dit voor gevolgen voor ontmoeting en diversiteit in onze stad en voor onze inwoners? (ambities van college en daarbij horende doelen)	
Antwoord: De eerste plannen en bijbehorende investering voor basisschool Hidayah waren gebaseerd op 310 leerlingen. Door aanhoudende groei van de school laten de laatste prognoses van december 2022 een omvang zien van ruim 400 leerlingen. Gezien de sindsdien aanhoudende belangstelling is een omvang realistisch van 480 leerlingen (menselijke maat). Deze omvang is nu meegenomen in de financiële claim. De groei van basisschool Hidayah laat zien dat, ook in Nijmegen, er sterke behoefte is aan islamitisch basisonderwijs. Hidayah is in dat opzicht een vaste waarde voor de diversiteit qua onderwijsaanbod in Nijmegen. Het college onderschrijft het belang van deze diversiteit ook in het Convenant Prestatieafspraken, waarin met het onderwijsveld afspraken zijn vastgelegd over o.a. spreiding, bereikbaarheid en diversiteit.	

Programma	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 130/131
Vraag: De gelden voor leesbevordering worden stopgezet. In de begroting wordt beschreven dat dit inhoudelijk gevolgen zal hebben voor schoolbesturen PO, Bibliotheek en voor kinderen. Over welke gevolgen gaat dit dan? Wordt lezen nog op andere manieren bevorderd door de gemeente? Is er iets bekend over de resultaten van de leesbevorderingsprogramma's zoals deze tot dusver zijn ingezet?	
Antwoord: De subsidie voor leesbevordering (Nijmegen Leest) heeft een stimulerende werking op kennis over en vaardigheden op leesonderwijs (technisch lezen, leesmotivatie, etc). Scholen hebben met de subsidie onder andere bekostigd: coaching, cursussen en workshops voor leerkrachten, observaties in de klas, activiteiten van de bibliotheek (scoor een boek, voorlezen, boekpromotie), opstellen Taalleesplan, inzet externe expertise, implementatie methoden. Daarnaast zijn er stedelijk bijeenkomsten georganiseerd voor kennisbevordering. Ondanks dat de financiering voor deze stimulering stopt, blijft de aandacht voor lees- & taalbevordering in het Nijmeegse onderwijs-netwerk onverminderd aanwezig. Daar is de afgelopen jaren een basis voor gelegd en deze mag worden beschouwd als (deel)resultaat van de subsidie voor leesbevordering. Het huidige beleidskader voor onderwijsachterstanden loopt tot en met 2025. In 2025 starten we aan het ontwerp van de nieuwe periode. Onderdeel hiervan is het behoud van de opgedane ervaring en aandacht voor lees- en taalbevordering. In 2025 wordt een eindmeting gedaan om de impact van de subsidie op leesvaardigheid en leesmotivatie vast te stellen, door vergelijk van de uitgevoerde 0-meting.	

Programma	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 130
Vraag: In de begroting wordt beschreven dat er sprake is geweest van onderbesteding op het budget voor peuterwerk en daarmee op het kansengelijkheidsbeleid dat we voeren. Er wordt beschreven dat er al jaren sprake is van een onderschatting van het aantal peuters en een overschatting van de eigen bijdrage. Is dit afgelopen jaren steeds het geval geweest? Hoe is de ontwikkeling daarin?	
Antwoord: De onderschatting van het aantal peuters zegt niets over het bereik van de doelgroep, enkel dat in de subsidie bevoorschotting uitgaan van een groter aantal peuters dan de doelgroep daadwerkelijk telt. Dit heeft een technische oorzaak. We proberen simpelweg in de aankomende jaren het daadwerk aantal peuters beter te voorspellen. Het bereik van de doelgroep heeft zich na corona-periode hersteld en is, in landelijk perspectief, zeer hoog (2024: 95%, 2023: 92%, 2022: 93%). Onderdeel van de subsidie aan VE-aanbieders is het gedeelte van het tarief dat niet onder de eigen bijdrage valt. Om dit in te schatten wordt gebruikt gemaakt van een gemiddelde eigen bijdrage. In de praktijk dragen ouders meer bij dan wij inschatten, dit vergroot het verschil tussen bevoorschotting en vaststelling. De afgelopen jaren (2021-2023) is het (totale) verschil tussen bevoorschotting en vaststelling ca. €500.000 geweest. Voor 2024 is een vergelijkbaar bedrag te verwachten. Door meer nauwkeurig te beschikken kunnen we het begrote bedrag verkleinen, zonder impact op de VE-peuteropvang.	

Programma	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 130
Vraag: Is het mogelijk een overzicht te bieden van de subsidies die worden afgebouwd/geschrapt en per af te bouwen/te schrappen subsidie het volgende aan te geven: welke subsidie betreft het, wie is de ontvanger van de subsidie, hoogte van de subsidie (vorig jaar en volgend jaar) en doelgroep van de subsidie.	
Antwoord: De komende weken worden de keuzes die gemaakt worden over de te schrappen en af te bouwen subsidies verder uitgewerkt. Daarna wordt dit ook met de betreffende organisaties besproken. Daarom is het op dit moment nog niet mogelijk om een overzicht aan te leveren zoals gevraagd.	

Programma Bereikbaarheid

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 143
Vraag: De kosten voor het beheer van de tijdelijke fietsenstalling bij West is ongeveer even duur als het beheer van de nieuwe fietsenstalling. Waar bestaan deze kosten uit? En waarom zijn ze voor deze tijdelijke stalling ongeveer gelijk aan een nieuwe maar permanente stalling?	
Antwoord: Kosten bestaan voor het grootste deel uit personeelskosten, circa 90%. Andere kosten betreffen de vaste lasten zoals stroomkosten, huur keten, camera-inzet en schoonmaak kosten. In de nieuwe situatie zijn bovengenoemde kosten inderdaad ongeveer gelijk aan de tijdelijke situatie. Dat komt omdat in de nieuwe situatie sprake is van een meer efficiënte en duurzame inrichting, waardoor bij gelijkblijvende kosten voor personele inzet bijna 3 keer zoveel fietsparkeerplaatsen kan worden gerealiseerd.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 143
Vraag: Hogere vergoeding zwerfaval. Er wordt aangegeven dat er een wijziging in vergoedingssystematiek is. Wat betekent dit? Wat zijn deze baten, en hoe is dat anders dan eerst?	
Antwoord: Rijkswaterstaat heeft in haar berichtgeving laten weten dat gemeenten een vergoeding gaan krijgen vanuit de producenten via RWS voor het opruimen en verwerken van wegwerpplastic in het zwerfaval. Het betreft de Regeling Single Use Plastic (SUP). Uit deze regeling ontvangt de gemeente een zogenaamde SUP-bijdrage. Het is een structurele vergoeding, welke kan wijzigen door de samenstelling van zwerfaval en door het aantal inwoners. Er is een eerste proefberekening gemaakt, waarbij de vergoeding per inwoner € 3,49 zou worden. Op basis van deze eerste proefberekening, zou de gemeente Nijmegen een bedrag van zo'n € 635.000 uit hoofde van deze regeling ontvangen. De bestaande prullenbakvergoeding die de gemeente Nijmegen ontvangt vanuit Nedvang blijft bestaan. We verwachten hiervoor een bedrag van € 172.000 structureel te ontvangen. Dat zijn de grootste financiële geldstromen de komende jaren. Met de voorgestelde wijziging is hiermee de begroting aangepast en in lijn gebracht met deze wijziging. Voorheen was de zwerfavalvergoeding via Stichting Afvalfonds verpakkingen zo'n € 200.000. Daarvoor in de plaats is de prullenbakvergoeding gekomen via Stichting afvalfonds verpakkingen. Deze vergoeding bedraagt € 172.000. Vanaf 2023 krijgt de gemeente een SUP-vergoeding van zo'n € 3,49 per inwoner. Deze was nog niet in de begroting 2023 opgenomen. Bij e 1 ^e Voortgangsmonitor 2024 cq de Stadsbegroting 2025 is deze voor het eerst in de begroting opgenomen. Daarnaast verwachten we voor 2024 nog een incidentele bijdrage van € 162.000 voor restafval vanuit het restbudget 2013-2022 vanuit het afvalfonds.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 184
Vraag: Extra boa's levert die handhaven leveren ook meer inkomsten op aan parkeerboetes en dergelijke. Wat zijn de baten van de extra boa's en dus handhavingscapaciteit? Is deze berekening beschikbaar en zo ja, kan deze worden gegeven?	

Antwoord:

De extra capaciteit die hier geclaimd wordt is om invulling te kunnen geven aan de doorontwikkeling van Toezicht en Handhaving. Hiermee volgen we het advies van het bureau AVH wat een benchmarkonderzoek heeft uitgevoerd en een advies heeft opgesteld. Eerder is de Raad over deze noodzakelijke doorontwikkeling geïnformeerd door middel van een raadsbrief d.d. 26 maart 2024.

De hier geschetste capaciteitsuitbreiding is bedoeld om de ambitie te realiseren door te groeien van een basisniveau waarin we proactief handhaven naar een optimaal niveau waarin meer ruimte ontstaat om preventief te handhaven. Dit heeft in brede zin uitwerking op de inzet van Toezicht en Handhaving op de programma's Openbare Ruimte, Mobiliteit en Veiligheid maar laat zich niet uitdrukken in extra baten. Dit laatste is afhankelijk van keuzes (prioriteiten) die in de toekomst worden gemaakt.

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 147 Indicatoren
Vraag: Het aantal verkeersongevallen met letsel per 100.000 inwoners ligt in Nijmegen beduidend lager (39) dan bij de benchmarksteden (136). Kunt u toelichten welke factoren en beleidsmaatregelen bijdragen aan deze significant lagere cijfers in Nijmegen, en welke lessen hieruit getrokken kunnen worden om dit niveau te behouden?	
Antwoord: Er is een aantal verschillende verklaringen te geven voor significant lagere cijfers in Nijmegen: Wijze van registratie De cijfers betreffen letselslachtoffers binnen de gemeentegrenzen van de (benchmark)steden. Ze zijn niet uitgesplitst naar wegbeheerders. Ten opzichte van de benchmarksteden liggen er weinig kilometers snelweg of provinciale weg binnen onze gemeentegrenzen. Juist op de snelwegen en provinciale wegen (hogere snelheden) is de kans op letsel bij een ongeval groot. Daar komt bij dat juist provinciale wegen veelal slechter scoren qua verkeersveiligheid door de combinatie van drukte, hogere snelheden en veel interactie met ander verkeer waaronder bijvoorbeeld overstekende voetgangers en fietsers. Weinig sluipverkeer door geografische ligging en goede ruimtelijke ordening Mede door de Waal en het Maas-Waal kanaal is er relatief weinig sluipverkeer in Nijmegen; de bruggen beperken immers het aantal verbindingen. Het verkeer wikkelt zich mede daardoor in hoofdzaak af op een beperkt aantal hoofdwegen. De bedrijventerreinen bevinden zich in hoofdzaak dicht bij het landelijk hoofdwegenet, waardoor er weinig vrachtverkeer door de woonwijken wordt afgewikkeld. Veel grote wijken zijn ruimtelijk zo opgezet dat er geen reden is tot sluipverkeer. Zie bijvoorbeeld de bloemkool structuren in Dukenburg, Lindenholt, Neerbosch-Oost en Nijmegen Noord. Consequent verkeers- en mobiliteitsbeleid Al jaren voert Nijmegen consequent een beleid gericht op stimuleren van lopen en fietsen. Dit is gezonder en in basis ook veiliger. Nieuwe woonwijken en straten richten we consequent in volgens de richtlijnen van het kennisinstituut CROW. Zo is heel nieuw Nijmegen-Noord volgens de richtlijnen ingericht qua wegen en (fiets)paden. We zien daar ook vooral een (gevoel) van verkeersonveiligheid op wegen die nog niet nieuw zijn vormgeven, zoals de Griftdijk.	
Door vast te houden aan dat consequente beleid beperken we ook naar de toekomst toe het aantal letselslachtoffers. De netwerkvisie past daarin. Mede omdat we daarmee vele 'grijze' wegen eindelijk kunnen gaan inrichten volgens de richtlijnen van het CROW en waarbij we vooruitlopend op momenten van groot onderhoud consequent kiezen voor een veiligere, lagere snelheid van 30 km/uur.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 134
Vraag: We completeren en versterken het fietsnetwerk, door meer fietsstraten en snelfietsroutes te realiseren en onveilige knelpunten op te lossen. 1. Welke knelpunten zijn onveilig? Graag een opsomming. 2. Welke fietsroutes in Dukenburg en Lindenholt worden versterkt?	
Antwoord: 1. Binnen de huidige fietsprogrammering werken we aan het oplossen van knelpunten. Daarom investeren we diverse straten in als fietsroutes. Veelal knappen we de routes op en realiseren we fietsstraten. We werken binnen huidige fietsprogrammering aan de volgende fietsroutes: - Weurtseweg - Thijmstraat - Koninginnenlaan - Groesbeekseweg - Ubbergseweg Het college wil dit jaar aan de slag met een doorkijk voor nieuwe fietsprojecten. Daarvoor voeren we een onderzoek uit naar knelpunten in het fietsnetwerk. Eventuele nieuwe projecten worden integraal meegenomen in de aanpak versnelling mobiliteitstransitie. Vanuit de versnelling van de mobiliteitstransitie werken we overigens ook aan fietsprojecten. De focus ligt hier op het realiseren van ontbrekende schakels in het netwerk (fietsopgaven op bruggen) en het verbeteren van routes, zoals de snelfietsroute VeluweWaalpad (Nijmegen Noord). Komende jaren zijn we ook voornemens de Oostkanaaldijk anders in te richten, zodat je hier prettiger en veilig kan fietsen. 2. In Dukenburg en Lindenholt worden de bestaande wegen via het reguliere programma van beheer en onderhoud onderhouden. In Dukenburg zijn al bijna alle fietspaden geasfalteerd en zijn diverse wegen de afgelopen 15 jaar onderhouden. In Lindenholt zijn de afgelopen 15 jaar in het kader van beheer en onderhoud diverse wegen opgeknapt, bijvoorbeeld: Wijchenseweg, Sint Agnetenweg, Nieuwstadweg, Broekstraat (deels) en alle bochten van de Weijbroekweg, Broekstraat en Ackerbroekweg. In het kader van de ontwikkeling van Winkelsteeg wordt de fietsroute Oostkanaaldijk verbeterd.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 136
Vraag: <i>We zetten ons in voor een hoogwaardig OV netwerk in onze stad, waarbij HOV onze bijzondere aandacht krijgt. Welke reguliere buslijnen blijven over?</i>	
Antwoord: In 2025 maken we een visie op OV in Nijmegen. Dan gaan we het ook hebben over het lijnennetwerk van, naar en door onze stad. Het schrappen van buslijnen is op dit moment niet aan de orde.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 137
Vraag: <i>Kapotte weg- en stoepdelen repareren we. Als verharding van een weg geheel versleten is, wordt deze vervangen. Hoeveel meldingen zijn er geweest over kapotte, niet onderhouden weg- en stoepdelen?</i>	
Antwoord: In 2023 zijn er 198 Meld&herstelmeldingen binnengekomen in de categorie 'Wegen, paden & pleinen'. In 2024 zijn dat er t/m september 306 meldingen. Het aantal meldingen neemt dus flink toe.	

Programma		Bereikbaarheid	
☐ Website	☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 137	
Vraag: <i>We beheren en onderhouden de infrastructuur op basis van meerjarige programma's. We geven hiervoor ook opdrachten aan derden: aannemers, Dar, etc.</i> 1. Onderhoud fietspaden, voetpaden. Graag een overzicht van het onderhoud en het financiële plaatje. 2. Wanneer staat onderhoud LIndenholt en Dukenburg gepland?			
Antwoord: Voor 2024 zijn dit de bedragen die besteed worden aan integraal beheer (ibor) en herstraten na werkzaamheden aan kabels en leidingen (k+l), per stadsdeel:			
Stadsdeel	ibor	k+l	totaal
centrum	125.000	25.000	150.000
oost	425.000	25.000	450.000
midden	225.000	25.000	250.000
zuid	150.000	100.000	250.000
oud-west	100.000	100.000	200.000
nieuw-west	100.000	100.000	200.000
lindholt	175.000	25.000	200.000
dukenburg	200.000	200.000	400.000
noord	200.000		200.000
	1.700.000	600.000	2.300.000
Onderhoud aan fiets- en voetpaden in Lindenholt en Dukenburg staan doorlopend ingepland, net als in de andere stadsdelen.			

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 146
Vraag: <i>Vanuit de reguliere middelen voor het onderhoud van de openbare ruimte, zijn er wijkbudgetten beschikbaar gesteld voor de participatie van bewoners. Deze middelen worden gebruikt voor bewonersinitiatieven waarmee speeltuinen, moestuinen en vaak ook groene plekken worden toegevoegd aan de stad. Dit zijn de extra's voor de openbare ruimte waarmee een mogelijkheid bestaat om deze te stoppen.</i>	
1. Wat betekent het korten wijkbudgetten voor het werk van de wijkregisseurs fysiek? 2. Vervalt daarmee de mandatering voor inzet van deze gelden? Wat betekent dit voor participatie van bewoners? Kunnen zij dan geen enkele wens meer (laten) invullen?	

Antwoord:

1. Het werk van de wijkregisseurs zal maar beperkt beïnvloed worden, het werk van de projectmedewerkers die zich juist voor een groot deel van hun tijd met deze werkzaamheden bezighouden zal wel sterk beïnvloed worden. Mogelijk valt 50% van het werk van de projectmedewerkers hiermee weg.

2. Indien het budget geheel vervalt verdwijnt de mandatering, als de budgetten deels blijven bestaan blijft de mandatering intact.

Het vervallen of deels verdwijnen van de wijkbudgetten betekent dat er minder tot geen mogelijkheden zijn tot participatie van bewoners als Stadsbeheer geen alternatieve financieringsbronnen vindt.

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 146
Vraag: <i>Lagere beeldkwaliteit met betrekking tot onkruid op verharding</i> Er wordt een inschatting gemaakt van 10% jaarlijkse kostenbesparing. Korte termijn. Hoeveel meer gaat dat kosten op de langere termijn? (Het gaat ten koste van de technische levensduur plus vaker groot onderhoud plegen)	
Antwoord: De exacte kosten voor de lange termijn zijn thans niet bekend. Het is van belang om een uitgebreide kosten-batenanalyse te maken die rekening houdt met de verwachte lange termijn kosten versus de korte termijn besparingen. Studies naar infrastructureel beheer laten namelijk zien dat uitgestelde of verwaarloosde preventieve maatregelen uiteindelijk leiden tot hogere kosten op lange termijn. Geschat wordt dat verwaarlozing van regulier onderhoud op de lange termijn leidt tot een stijging van de totale kosten met 20-30%. Dit komt doordat schade aan bijvoorbeeld wegen en verhardingen exponentieel toeneemt zodra het beginstadium van verslechtering is bereikt. Voorbeelden van nadelen en kosten die kunnen optreden op de langere termijn: 1. Snellere verslechtering van en structurele schade aan verhardingen, die de technische levensduur kunnen verkorten. Groot onderhoud of zelfs volledige vervanging zal eerder nodig zijn. 2. Verhoogde onderhoudsfrequentie: Slechte beheersing van onkruid kan ertoe leiden dat het probleem steeds erger wordt, waardoor er vaker ingrijpend onderhoud nodig zal zijn om de schade te herstellen. 3. Verminderde veiligheid en toegankelijkheid: Onkruid op verhardingen kan gladheid veroorzaken en zorgen voor obstakels op trottoirs en fietspaden. Dit kan leiden tot gevaarlijke situaties voor voetgangers en fietsers. Slechte toegankelijkheid kan ook juridische en financiële aansprakelijkheid met zich meebrengen. 4. Esthetische verslechtering van de openbare ruimte: Deze impact kan het woongenot en de aantrekkelijkheid van de stad verminderen voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Mogelijke waardervermindering van onroerend goed.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 147
Vraag: De meest gebruikte vorm van deelvervoer is de OV-fiets (12,6%). Op de tweede, derde en vierde plaats staan deelauto's (4,5%), deelscooters (3,8%) en elektrische deelfietsen (3,5%). 1. Rechtvaardigen deze cijfers het verder uitbreiden van deelmobiliteit? Wat is het streefcijfer van college? 2. Wat is het effect op aanbod en betaalbaarheid van deelvervoer als de gemeente niet inzet op uitbreiding?	

Antwoord:

1. Het gebruik van deelmobiliteit verschilt sterk per doelgroep. De bron voor deze indicator is de tweejaarlijkse Burgerpeiling. Najaar 2023 hebben we de vragen over deelvervoer voor het eerst in de Burgerpeiling opgenomen. Eind 2023 hebben we ook vragen uitgezet via ons Stadspanel. Daarin gaf aan dat 27% gebruik maakt van de OV-fiets. In totaal maakt 42% van het Stadspanel wel eens gebruik van deelvervoer. Dit laat zeker zien dat deelmobiliteit een grotere groep aan kan spreken en het is bovendien een belangrijk onderdeel in de mobiliteitstransitie. In de Aanpak Deelmobiliteit 2024-2028 wordt ook een doel gesteld dat 50% van de inwoners van Nijmegen in de toekomst af en toe gebruik maakt van deelvervoer.
2. Als de gemeente geen middelen beschikbaar stelt voor het aanbod van deelvervoer, betekent dat dat de markt op hun voorwaarden opereert. Dus alleen aanbod bieden op plekken waar er veel gebruik van wordt gemaakt, tegen een prijs waarmee de business case rond kan worden gemaakt. Daarnaast betekent het dat bewoners en bedrijven niet ondersteund worden in eigen initiatieven op het gebied van vervoer delen. Kortom, er zal er niet voor elke Nijmegenaar een passende mogelijkheid zijn om in de buurt en betaalbaar gebruik te kunnen maken van deelvervoer.

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 138
Vraag: De zin over transitie is te lezen als; de transitie naar scheepvaart stimuleren wij. Ik vermoed dat hiermee stimulering van zero-emissie scheepvaart wordt bedoeld. Zo ja, wat zijn de mogelijkheden dit te stimuleren als gemeente? Zo nee, waarom willen we scheepvaart stimuleren als dit vervuiling oplevert?	
Antwoord: Gemeente Nijmegen stimuleert zowel de modal shift (van weg naar water) als de transitie naar een zero-emissie binnenvaart. In ons uitvoeringsprogramma op weg naar een gezonde luchtkwaliteit zijn 8 maatregelen opgenomen die deze transitie naar een schone binnenvaart stimuleren. Een voorbeeld van deze maatregelen zijn het mogelijk maken van een batterijcontainer en een waterstofcontainer tankstation op het Engie-terrein. Hier kunnen schepen in de toekomst van energiebron wisselen waarmee zero-emissie gevaren kan worden. Een ander voorbeeld is dat we momenteel al korting geven op de haven- en overslaggelden voor schepen in bezit van een Greenaward.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 138
Vraag: Hier staat bestrijden vóór voorkomen bij het beleid op overlast gevende dieren. Reflecteert dit de in de richtlijnen vastgelegde gewenste volgorde?	
Antwoord: Nee, wij volgen in dezen de geldende regelgeving, die de voorkeur geeft aan preventie boven bestrijding. Onze aanpak is er dan ook op gericht om plagen primair te voorkomen in plaats van te bestrijden en bestrijding wordt alleen worden ingezet wanneer preventieve maatregelen onvoldoende effectief blijken te zijn.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 140
Vraag: Er wordt hier gerept over het stimuleren van water gerelateerde bedrijvigheid. Zijn hier ook richtlijnen bij opgesteld met betrekking tot milieu-impact en duurzaamheid van de aangetrokken bedrijven? Zo ja, welke?	
Antwoord: Te vestigen bedrijven dienen zich uiteraard te houden aan bestaande richtlijnen, milieunormen en bestemmingsplan vereisten. Echter als wij als gemeente geen eigenaar zijn van de betreffende gronden kunnen er geen dwingende aanvullende eisen worden gesteld. In geval wij als gemeente eigenaar zijn van de gronden, is en worden er wel aanvullende eisen gesteld wat betreft milieu impact en het nemen van duurzame maatregelen. Recent heeft een selectie plaatsgevonden voor een nieuwe erfpachter van een watergebonden kavel. Er moest onder meer worden aangegeven: • mate waarin uitwerking is gegeven aan de energietransitie in zowel het bedrijfsproces als de fysieke bedrijfsomgeving, op basis van de volgende onderdelen: ○ Toepassen van niet-fossiele brandstoffen in kader van energietransitie ○ Het benutten van daken voor zonnepanelen ○ Gasloos bouwen (tenzij noodzakelijk voor het productieproces) ○ Uitwisseling van restwarmte en elektriciteit binnen het terrein en directe omgeving Het reserveren van ruimte voor bijvoorbeeld (elektrische) oplaadpunten, waterstoftanken, batterij/voorzieningen t.b.v. opslaan elektriciteit.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 142
Vraag: Waaruit bestaan de lasten voor parkeren onder punt 2.2 in de getoonde tabel? Kunt u een uitsplitsing geven van deze lasten?	
Antwoord: De lasten onder 2.2 parkeren bestaan uit: • Electriciteit • Huur Marienburg, Molepoortdak, fietsenkelder Molenstraat, AFAC locatie houthof • Inhuur kosten bezetting VMC, Parkeergarages en fietsenstallingen • Vastgoed beheerkosten • Fietsafhandelcentrale AFAC • Onderhoud en beheer alle parkeervoorzieningen en parkeerapparatuur • Inhuur kosten Parkeerhandhaving • Onderhoud en beheer alle ICT voorzieningen tbv de dienstverlening en netwerken • Onderhoud en beheer Park en Ride • Onderhoud en beheer binnenstadsafsluiting • Onderhoud en beheer alle fietsenstallingen en tijdelijke fietsenstallingen Kapitaallasten investeringen parkeerapparatuur , binnenstadsafsluiting, fietsenrekken, gebouwen parkeergarages en fietsenstallingen .	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 146
Vraag: Er wordt hier een bezuinigingsmaatregel genoemd mbt onkruidbestrijding. Er wordt een schatting gemaakt van het te verwachten voordeel, maar niet van het te verwachten nadeel, te weten hogere kosten op de lange termijn, kunt u van deze kosten ook een schatting van geven?	
Antwoord: De exacte kosten voor de lange termijn zijn thans niet bekend. Het is van belang om een uitgebreide kosten-batenanalyse te maken die rekening houdt met de verwachte lange termijn kosten versus de korte termijn besparingen. Studies naar infrastructureel beheer laten namelijk zien dat uitgestelde of verwaarloosde preventieve maatregelen uiteindelijk leiden tot hogere kosten op lange termijn. Geschat wordt dat verwaarlozing van regulier onderhoud op de lange termijn leidt tot een stijging van de totale kosten met 20-30%. Dit komt doordat schade aan bijvoorbeeld wegen en verhardingen exponentieel toeneemt zodra het beginstadium van verslechtering is bereikt. Voorbeelden van nadelen en kosten die kunnen optreden op de langere termijn: 1. Snellere verslechtering van en structurele schade aan verhardingen, die de technische levensduur kunnen verkorten. Groot onderhoud of zelfs volledige vervanging zal eerder nodig zijn. 2. Verhoogde onderhoudsfrequentie: Slechte beheersing van onkruid kan ertoe leiden dat het probleem steeds erger wordt, waardoor er vaker ingrijpend onderhoud nodig zal zijn om de schade te herstellen. 3. Verminderde veiligheid en toegankelijkheid: Onkruid op verhardingen kan gladheid veroorzaken en zorgen voor obstakels op trottoirs en fietspaden. Dit kan leiden tot gevaarlijke situaties voor voetgangers en fietsers. Slechte toegankelijkheid kan ook juridische en financiële aansprakelijkheid met zich meebrengen. 4. Esthetische verslechtering van de openbare ruimte: Deze impact kan het woongenot en de aantrekkelijkheid van de stad verminderen voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Mogelijke waardervermindering van onroerend goed. 5. Milieukosten: Op de lange termijn kan verwaarloosd onderhoud leiden tot noodzakelijk gebruik van agressieve, chemische methoden, met negatieve gevolgen voor het milieu en de biodiversiteit.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 147
Vraag: Er wordt gesteld dat de auto's op naam van bedrijven niet worden meegeteld. Betekent dit ook dat auto's van particulieren die wonen in Nijmegen en gebruik maken van een leaseauto niet zijn meegenomen in het bovenstaande aantal? Zo ja, is er een inschatting te maken van de vertekening die dit geeft voor het aantal auto's dat in Nijmegen rijdt?	
Antwoord: Het klopt dat leasevoertuigen in het bezit van particulieren die wonen in Nijmegen elders ingeschreven kunnen staan. Hierdoor is het onmogelijk om deze mee te nemen in de scan van het geregistreerd wagenpark. Momenteel zijn we bezig om een schatting te maken van hoe groot dit aandeel zou kunnen zijn. Echter is er weinig data beschikbaar waardoor we enkel een grove schatting kunnen maken. Deze schatting is wél belangrijk omdat, naast een groter wagenpark in absoluut aantal, leasevoertuigen bovengemiddeld vaak elektrisch zijn.	

Programma	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 144
Vraag: Het college kiest er voor om de opbrengsten kortparkeren te verhogen. Wat levert het op om de jaarlijkse parkeervergunningen met de helft te verhogen.	
Antwoord: Dit levert ca 300k - 350k op. Je gaat namelijk in een groot deel van de betaald parkeren gebieden van 1 euro naar 1,50 per maand en in het centrum van 4 euro naar 6 euro per maand.	

Programma Wonen en stedelijke ontwikkeling

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 162
Vraag: Welke risico's zijn er verbonden aan de <i>Efficiency dienstverlening ODRN</i> ?	
Antwoord: Het gaat hier om het verbeteren van de efficiency van de dienstverlening bij het uitvoeren van de BRIKS-taken die vanaf 2025 door de gemeente zelf worden uitgevoerd. Op voorhand een bezuiniging doorvoeren in de verwachting dat er efficiënter gewerkt kan worden levert risico's op voor de kwaliteit van de dienstverlening. Er wordt momenteel een nieuwe organisatie ingericht om de BRIKS-taken vanaf 2025 als gemeente zelf te gaan uitvoeren. De eerste jaren ligt daarbij de focus op het op orde brengen van de basis, het verbeteren van de dienstverlening en het helder krijgen van de gevolgen van de Omgevingswet. Daarna kan gekeken worden naar de mogelijkheden om, bijvoorbeeld via procesoptimalisaties de efficiency verder te verbeteren. Dat zal waarschijnlijk pas vanaf 2027/28 aan de orde zijn.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 158
Vraag: We zetten erop in dat ouderen die verhuizen naar een kleinere woning geen hogere huur gaan betalen. Woningcorporaties dienen dit zelf te financieren en wij zetten hiervoor in deze SB geen financiële middelen in. Zijn er afspraken gemaakt met woningcorporaties en/of zijn zij voornemens dit ook daadwerkelijk te gaan doen?	
Antwoord: De corporaties kennen de regeling Van Groot naar Beter. Via deze regeling krijgen senioren voorrang op een meer passende woning. Voor meer informatie over deze regeling verwijzen u onder andere naar https://www.portaal.nl/over-ons/actueel/nieuws/voorranglabel-van-groot-naar-beter-voor-huurders-in-arnhem-en-nijmegen/ en https://www.talis.nl/ik-ben-huurder/over-huren/doorstromen/ De corporaties vragen voor de woning waarnaar de senior verhuist de huur die hoort bij de woning, welke is gebaseerd op het WWS-puntensysteem. Dit zou dus ook een hogere huur kunnen zijn ten opzichte van de woning die de senior achterlaat. Het is dan vaak zo dat de kale huur (d.w.z. de huur sec voor de woning) van de nieuwe woning hoger is, maar dat door lagere energielasten en door toeslagen de maandelijkse lasten uiteindelijk vergelijkbaar zijn. Vanuit de provincie wordt vooralsnog een verhuisvergoeding gegeven, maar dit zal nog maar voor een korte termijn aan de orde zijn. De Van Groot naar Beter- regeling is gekoppeld aan een verhuiscoach. Deze verhuiscoach wordt vooralsnog gefinancierd door provincie, corporaties en gemeente. De provincie draagt dit jaar nog bij, maar vanaf volgend jaar niet meer. Voor 2025 en verder zijn er met de corporaties nog geen afspraken gemaakt over de verhuiscoach; de bijdrage / inzet vanuit de gemeente hangt af van het uiteindelijke besluit op de stadsbegroting.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 160
Vraag: Laatste alinea over 'Vorbereidingskosten grondbeleid'. Er wordt 200k geraamd voor deze vorbereidingskosten. Zijn dat structurele lasten toe te wijzen aan het kiezen voor opgavegericht grondbeleid in de Nota Grondbeleid 2024?	
Antwoord: Deze kosten zijn niet nieuw. Het gaat hier om kosten voor Plannen in Ontwikkeling (zogenaaude PIO's) die uiteindelijk niet tot een grondexploitatie leiden en waarvoor daarmee geen dekking is. Door aanscherping van de BBV-regelgeving is de huidige dekkingswijze via de grondexploitaties niet langer passend en ligt het voor de hand om dit via de begroting te doen. De keuze voor opgavegericht grondbeleid heeft geen invloed op de hoogte van het bedrag. Als de gemeente meer PIO's gaat opstarten om haar ambities te realiseren, kan dit mogelijk wel tot meer kosten leiden.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 234
Vraag: Bij Nieuwe investeringen - Centrumzijde Centraal Station (7 mio). Hier staat: "De provincie weigert zelf nog iets extra's te doen". Wat is de motivatie voor deze weigering? Het risicoprofiel wordt geactiveerd: dat betekent dat bij de volgende MPG het risicoprofiel voor deze concrete ontwikkeling lager zal uitvallen?	
Antwoord: De provincie is niet bereid de indexatie op haar bijdrage van 35 mln. op zich te nemen omdat ze daarvoor geen ruimte ziet in haar begroting. Dit is bij de start (bo-mirt november 2020) al door hen gecommuniceerd. Het risicoprofiel wordt integraal herzien bij de actualisatie van het MPG. Zekerheid omtrent indexatie heeft een voordelig effect op het risicoprofiel en daarmee is de verwachting dat het risicoprofiel op dit onderdeel inderdaad lager uitvalt.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 234
Vraag: Dukenburg winkelcentrum en gebiedsaanpak: In de Stadsbegroting 2024 is de investering ontwikkelagenda Dukenburg met 5,2 miljoen euro terug gebracht naar 2 miljoen euro. De raad heeft opgeroepen per motie 'Dukenburg blijft op de agenda staan' opgeroepen om bij de Stadsbegroting 2025 de investering in gebiedsontwikkeling rond winkelcentrum Dukenburg weer mee te nemen in de integrale afweging. Moeten wij de Gebiedsaanpak Dukenburg zoals hier beschreven als dusdanig beschouwen? Zo nee, hoe staan de ontwikkelagenda Dukenburg en gebiedsaanpak Dukenburg dan tot elkaar in relatie?	
Antwoord: In de begroting 2024 was opgenomen dat de middelen ingezet zouden worden voor de ontwikkelingen uit de ontwikkelagenda Dukenburg die binnen de visie voor Kanaalzone Zuid liggen. Specifiek gaat het in de gebiedsaanpak Dukenburg over de cofinanciering van de maatregelen in de openbare ruimten in de directe omgeving van winkelcentrum Dukenburg en een ontsluiting voor Zwanenpark, waarvoor subsidies zijn verleend door het Rijk vanuit het mobiliteitsfonds en vanuit de WBI 6e tranche. Dit sluit aan bij de oproep die de raad bij motie heeft gedaan.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 153
Vraag: Kan de ambitie 30 % sociale huur uitgesplitst worden in de volgende subcategorieën: • t/m € 650,43 • € 650,44 t/m € 879,66 Tevens ontvangen wij graag dezelfde uitsplitsing voor het aantal gerealiseerde sociale huurwoningen van de afgelopen 10 jaar.	
Antwoord: De raad heeft de ambities t.a.v. de prijssegmenten van te realiseren woningen opgenomen in de Nijmeegse Woonagenda. Dit beleid heeft de raad vastgesteld op 2 juli 2024. Daarin is deze uitsplitsing niet gemaakt. Dit is een aanvullende vraag ten opzichte van de Samenwerkingsagenda Wonen 2021 t/m 2025. In samenwerking met de corporaties levert het college via de jaarlijkse monitoringsbrief aan de raad wel al de ontwikkeling van het aantal sociale huurwoningen met daarbij een uitsplitsing van de prijssegmenten binnen de totale voorraad van de sociale huur. In de meest recente monitoringsbrief, die terugkijkt op 2023, blijkt dat de zelfstandige woningen binnen de totale sociale huurvoorraad voor ruim 83% bestaat uit woningen tot aan de 1e aftoppingsgrens. In de monitoringsbrief die terugkijkt op het jaar 2020, is deze verhouding bijna 78%.	

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling																						
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 158																						
Vraag: Wat is gedurende 2014 – heden (staatje indicatoren) het aantal sociale huurwoningen per 1000 inwoners?																							
Antwoord:																							
	<table><tr><th></th><th>2014</th><th>2015</th><th>2016</th><th>2017</th><th>2018</th><th>2019</th><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th></tr><tr><td>aantal sociale huurwoningen per 1.000 inwoners</td><td>172</td><td>170</td><td>172</td><td>171</td><td>168</td><td>169</td><td>168</td><td>168</td><td>167</td><td>166</td></tr></table>		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	aantal sociale huurwoningen per 1.000 inwoners	172	170	172	171	168	169	168	168	167	166
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023													
aantal sociale huurwoningen per 1.000 inwoners	172	170	172	171	168	169	168	168	167	166													

Programma	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina 127, https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p58966/wat-willen-we-komend-jaar-bereiken
Vraag: 1. Is 30% sociale huur bij nieuwbouw inclusief of exclusief sociale zorgwoningen? Geldt dit ook voor de 25% in de waalsprong? 2. Wordt de minus 5% sociale huurwoningen nieuwbouw in de Waalsprong gecompenseerd elders in de stad om de doelstelling voor nieuwbouw van 30% te halen?	
Antwoord: 1. Inclusief, als het gaat om zelfstandige sociale zorgwoningen. Het aantal onzelfstandige sociale zorgwoningen wordt ook gemonitord. In de stadsbegroting is geen norm van 25% sociaal in de Waalsprong opgenomen. 2. Ja, de doelstelling is om op stedelijk niveau minimaal 30% sociale huur bij nieuwbouw te realiseren.	

Programma Openbare Ruimte

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 183 &185
Vraag: Bij veranderingen in de begroting staan voor de invoering van een brommerverbod voor 2026 –200k, voor 2027 –300k en voor 2028 –400 aanvullende budgetten geraamd. Komt dit dan bovenop al eerder geraamde budgetten en wat is de totale raming van investeringskosten, budgetten en exploitatie van het brommerverbod?	
Antwoord: Er is een raadsbesluit genomen op 21 december 2022 voor invoering van de zero emissiezone voor brom- en snorfietsen per 1 januari 2028 in de bebouwde kom van Nijmegen en Lent. Exploitatiebudgetten zijn nodig voor realisatie en beheer, waaronder de communicatie en juridische voorbereiding (verkeersbesluiten, onderzoeken, etc.). De benodigde budgetten zijn: € 200.000 (2026), € 300.000 (2027), € 400.000 (2028), € 300.000 (2029), € 200.000 (2030), € 175.000 (2031) en € 175.000 (structureel vanaf 2032). Dit komt bovenop de reeds beschikbare budgetten voor het uitvoeringsprogramma ‘Op weg naar een gezonde luchtkwaliteit in 2030’. Het benodigde investeringsbudget is al opgenomen in de stadsbegroting (€250.000 uit oorspronkelijk krediet van €1.400.000 plus aanvullend krediet van €560.000).	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 304
Vraag: Wat is de verklaring voor de grote afwijking in de benchmark voor post 7.3 en 7.4 (Afval en Milieubeheer) t.o.v. onze benchmarksteden? Respectievelijk -45 t.o.v. +38, en -93 t.o.v. -44.	
Antwoord: Het is niet bekend welke kosten- en inkomstenposten het CBS in haar analyse meeneemt die leiden tot de gepresenteerde benchmarkgegevens. De verschillen in 7.3. afval zijn echter te verklaren doordat Nijmegen geen ‘vast’ tarief afvalstoffenheffing heeft. De inkomsten uit ‘variabele’ afvalstoffenheffing (i.e. de verkoop van groene en rode restafvalzakken) dekken ca. 23% van de totale afvalbeheerkosten. De overige kosten van het afvalbeheer worden in Nijmegen gedekt uit de algemene middelen, waar dit in andere gemeenten wordt gedekt uit het ‘vast’ tarief afvalstoffenheffing. Voor de post milieubeheer was het niet mogelijk om op deze korte termijn precies uit te zoeken waarin dit verschil zit. Waarschijnlijk hangt het ermee samen dat Nijmegen een stad is met groene ambities en daardoor veel nadruk legt op de milieutaken.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 186
Vraag: Bij de ombuigingsoptie staat onder besparingsprogramma (isolatie woningen alleen met rijksmiddelen uitvoeren: Hierdoor komt ook de aanpak van energiearmoede in het gedrang.	

- a. Zijn deze rijksmiddelen geoormerkt voor specifieke ingrepen, of kunnen deze vrij besteed worden aan duurzaamheidsingrepen naar het inzicht van de gemeente? In het geval dat dit geld wel geoormerkt is voor specifieke ingrepen, is een deel van dit geld specifiek bedoelt voor woningen met een laag energielabel of voor de aanpak van energiearmoede? Of is die prioritering tot stand gekomen middels het geld wat de gemeente zelf bij legde?

Antwoord:

Voor het programma 'Energie Besparen Woningen Nijmegen' ontvangt de gemeente vanuit het rijk 2 'specifieke uitkeringen'; de SpUk LAI (Lokale aanpak isolatie) en de SpUk energiearmoede. Daarnaast is in de begroting van dit programma uitgegaan van de inzet van gemeentelijke middelen. Mindering van deze gemeentelijke middelen heeft gevolgen voor de aanpak van energiearmoede. Beide uitkeringen van het rijk worden onder voorwaarden verstrekt en zijn daarmee geoormerkt voor specifieke ingrepen.

De SpUk LAI middelen worden verstrekt voor de aanpak van slecht geïsoleerde woningen (Label D of lager, of minimaal twee slecht geïsoleerde bouwdelen) van huishoudens in energiearmoede of die hier een risico op lopen. Hierbij heeft minimaal 80% van de woningen waarvoor de SpUk LAI middelen worden aangevraagd een WOZ waarde van maximaal € 429.300,- en wordt in alle woningen minimaal 1 isolatie maatregel aangebracht. Deze uitkering kan alleen ingezet worden voor isolatiemaatregelen (vloer, muur, dak, raam) en ventilatiemaatregelen.

Voor de besteding van de SpUk energiearmoede middelen geldt de voorwaarde:

'... dat deze middelen worden besteed aan ondersteuning van huishoudens (huurders en eigenaar bewoners) met een laag besteedbaar inkomen die te maken hebben met hoge energielasten als gevolg van gestegen energieprijzen in combinatie met de lagere energetische kwaliteit van de woningen.'

Hierbij geldt dat: *'... elke maatregel die kan helpen de energierekening te verlagen of het energiegebruik in de woning te verminderen kan daarbij worden ingezet.'*

Expliciet wordt aangegeven dat het niet is toegestaan om deze middelen als financiële compensatie aan bewoners uit te keren.

De SpUk energiearmoede middelen zijn te besteden tot 01-01-2026. Vooralsnog moet vanaf 2026 een extra ondersteuning van huishoudens met energiearmoede uit eigen middelen komen.

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 170
Vraag: We onderzoeken nieuwe inzamelmethoden met pilots als de schillenboer en zetten in op in pandige inzameling om de afvalscheiding bij hoogbouw te verbeteren. • We volgen nieuwe verwerkingstechnieken voor deelstromen, bijvoorbeeld het nascheiden van plastic afval. • We maken de gescheiden inzameling van afval op basisscholen mogelijk en onderzoeken een uitrol naar middelbare scholen en maatschappelijke organisaties. • We monitoren de kwaliteit van ingezamelde herbruikbare afvalstromen en zetten acties wijkgericht in ter verbetering van de kwaliteit van gft en plastic+ afval. Wat leveren de nieuwe inzamelmethodes op? Wat is de besparing? Idem voor de andere opsommingspunten.	
Antwoord: De genoemde activiteiten moeten voor het merendeel nog nader worden uitgewerkt en zullen vervolgens een plek krijgen in het nieuwe afvalbeleidsplan. Dat plan wordt momenteel ontwikkeld en wordt in 2025 aan de	

raad ter vaststelling aangeboden. De pilot schillenboer loopt wel al langere tijd. Daarbij wordt bij een tweetal galerijflats het GFT met een hoog serviceniveau ingezameld. Het inzamelresultaat van GFT in deze flats is hierdoor ongeveer met een factor 3 toegenomen. In het kader van het nieuwe afvalbeleidsplan willen we in samenwerking met de woningbouwcorporaties onderzoeken of deze inzamelmethode ook op bredere schaal tegen acceptabele kosten ingezet zou kunnen worden. De uitkomsten hiervan landen in het nieuwe afvalbeleidsplan.

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde:176
Vraag: <i>We kijken steeds verder vooruit om kostenstijgingen als gevolg van het ouder wordende areaal aan te zien komen. Welk areaal is (sterk) verouderd en zal als eerste aangepakt gaan worden?</i>	
Antwoord: Het areaal dat het sterkste verouderd is zijn de openbare verlichting en de wegen. Binnen de nota kapitaalgoederen komen we in Q1 van 2025 met een overzicht van de staat van alle kapitaalgoederen.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 180
Vraag: <i>Activiteiten</i> • We leveren het nieuwe afvalbeleid op en starten met de uitvoering hiervan. Welke acties zijn opgepakt m.b.t. afvalbeleid?	
Antwoord: Het nieuwe is in ontwikkeling en wordt in 2025 aan de raad ter vaststelling aangeboden. In dit plan zal een scala aan activiteiten en maatregelen worden voorgesteld waar we na vaststelling van het beleidsplan vervolgens uitvoering aan zullen geven.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 184
Vraag: <i>Als we met de drie programma's hier serieus werk van willen maken, is extra structurele capaciteit nodig. We voorzien in de periode van 2026-2030 hiervoor ongeveer 7 fte nodig te hebben. Wat gaat dit financieel opleveren?</i>	
Antwoord: De extra capaciteit die hier geclaimd wordt is om invulling te kunnen geven aan de doorontwikkeling van Toezicht en Handhaving. Hiermee volgen we het advies van het bureau AVH wat een benchmarkonderzoek heeft uitgevoerd en een advies heeft opgesteld. Eerder is de Raad over deze noodzakelijke doorontwikkeling geïnformeerd door middel van een raadsbrief d.d. 26 maart 2024. De hier geschetste capaciteitsuitbreiding is bedoeld om de ambitie te realiseren door te groeien van een basisniveau waarin we proactief handhaven naar een optimaal niveau waarin meer ruimte ontstaat om preventief te handhaven. Dit heeft in brede zin uitwerking op de inzet van Toezicht en Handhaving op de programma's Openbare Ruimte, Mobiliteit en Veiligheid maar laat zich niet uitdrukken in extra baten. Dit	

laatste is afhankelijk van keuzes (prioriteiten) die in de toekomst worden gemaakt.

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 184
Vraag: 1. Hoe vaak worden er nieuwe prijsafspraken (vergoedingen) gemaakt m.b.t. verpakkingsafval? Zijn er tussentijdse wijzigingen mogelijk, of uitzonderingen? 2. Gaan de verhogingen op afvalzakken het tekort inlopen?	
Antwoord: Ad. 1 De hoogte van de inzamelvergoeding wordt jaarlijks bepaald door stichting Verpact en de VNG. Ad. 2 Met de tariefsverhoging van de diverse afvalzakken wordt het tekort van € 625.000 inderdaad gedekt.	
Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 184
Vraag: We hebben onvoldoende budget om het noodzakelijke onderhoud van de ondergronden van speeltoestellen in de stad uit te kunnen voeren. 1. Was dit al bekend bij het opstellen van BOSS? Voor hoeveel speeltoestellen en dus ondergronden is er geld begroot? 2. Wat kost onderhoud van de ondergronden gemiddeld?	
Antwoord: 1. Ja, bij het opstellen van het BOSS-kader wisten we dat de aankomende 10 jaar het grootste deel van de speeltoestellen en ondergronden aan het einde van hun levensduur is. Hierdoor ontstond een natuurlijk moment om het bestaande speellandschap in de wijk aan te passen, dat aansluit bij het BOSS-kader. We geven in het BOSS-kader aan dat we, afhankelijk van de beschikbare middelen, van circa 60 speelplekken groen sociale knooppunten (GSK) willen maken, 175 buurtplekken behouden en 25 % van de huidige (391 in 2023) speelplekjes afbouwen naar groene (ontmoetings)plekken zonder speeltoestellen. 2. Jaarlijks hebben we €150.000 beschikbaar. De kosten voor onderhoud van de ondergronden betreffen jaarlijks €300.000, waarvan €150.000 gedekt is door exploitatiekosten. We komen jaarlijks €150.000 te kort. Vanaf de begroting 2025 is structureel €100.000 toevoegd aan het onderhoudsbudget van spelen. Dat betekent dat we nog steeds jaarlijks €50.000 te kort komen.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 186
Vraag: Bij zowel schrappen 1e gratis ophaalbeurt grof restafval, stoppen met assistent wijkvegers, stoppen met subsidiëren Stichting Dagloon; Hoe verhouden de besparingen bij al deze opties zich tot de toename van dumpingen en het verslechteren van de leefbaarheid?	
Antwoord: Het schrappen van deze activiteiten kan inderdaad leiden tot een toename van (grof) afval in de openbare	

ruimte en een verslechtering van de leefbaarheid. Dat is in de begrotingstekst ook al benoemd. Of deze effecten zich daadwerkelijk zullen voordoen en in welke omvang, is niet op voorhand aan te geven.

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 164
Vraag: In de begroting staat 'We monitoren diverse soortgroepen om goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen over de biodiversiteit van Nijmegen in relatie tot ons beheer en beleid.' Welke soorten worden hiermee bedoeld?;	
Antwoord: In het monitoringsplan dat op 23 april 2024 aan de gemeenteraad is gestuurd worden de soorten en soortgroepen benoemd in de tabel op pagina 16. Het gaat hier om de prioritering van soortgroepen waar we op in willen zetten.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 173
Vraag: In de begroting staat 'we vinden dat bedrijven zelf hun verantwoordelijkheid moeten nemen om energie te besparen.' Is er bekend welk aandeel (kleine) bedrijven uit zichzelf de transitie heeft gemaakt naar energieneutraliteit of energiebesparing? Zo ja, hoe veel bedrijven zijn dit?; Is er bekend welke bedrijven van plan is de transitie wil maken in Nijmegen? Zo ja, hoe veel bedrijven zijn dit?; Hoe ver zijn de grote bedrijven, die zich verplicht aan de normen moeten houden, al in de transitie?; Heeft de gemeente al eens een boete moeten opleggen voor overschrijdingen van de normen die wettelijk opgelegd zijn aan grote bedrijven? Zo ja, hoe vaak is dit voorgekomen?; Ligt er een mogelijkheid voor de gemeente om de verantwoordelijkheid van de energietransitie meer de bij de gemeente te leggen middels belastingen, sancties of andere maatregelen?	
Antwoord: Wij hebben zicht op het totale energieverbruik van bedrijven, zoals te zien is in de jaarlijkse energiemonitor Document Nijmegen - Energiemonitoring 2008-2022, Analyse energieverbruik 2022 en periode 2008-2022 van de gebouwde omgeving - iBabs Publieksporaal (bestuurlijkeinformatie.nl). Wat betreft individuele bedrijven, hebben wij zicht op bedrijven die onder de energiebesparingsplicht vallen en op kantoorpanden die onder de energielabel C-plicht vallen. De ODRN rapporteert jaarlijks aan gemeente Nijmegen hoe het staat met de handhaving van beide verplichtingen. Bedrijven met een verbruik groter dan 50.000 kWh en/of 25.000 m3 gas vallen onder de energiebesparingsplicht. In Nijmegen zijn circa 675 bedrijven die onder deze wetgeving vallen. Meer dan 90% van deze bedrijven zijn inmiddels grondig gecontroleerd inclusief herstelcontroles. Nijmegen heeft 871 panden met een kantoorfunctie. Het grootste deel hiervan heeft de energielabel C-verplichting, die geldt voor kantoren die groter zijn dan 100 m2. Ook hier houdt de ODRN in opdracht van de gemeente Nijmegen toezicht op. In de Lokale Energie Strategie, die wij in november aan uw raad willen aanbieden, gaan wij nader in op de instrumenten die wij als gemeente kunnen inzetten om de energietransitie bij bedrijven te versnellen. Hierbij zal de nadruk liggen op een faciliterende en stimulerende rol. Uit de CO2-prognoses die we hebben laten maken voor Nijmegen ten behoeve van de LES blijkt namelijk dat het overgrote deel van de CO2-reductie bij bedrijven voortkomt uit aan landelijk beleid (wetgeving, financiële prikkels).	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 173
Vraag: In de begroting staat 'zelf geven we het goede voorbeeld door onze CO2-footprint te verkleinen.' Op welke manier(en) wordt de voetafdruk door de gemeente verkleind?; Staan de plannen hiervoor in één overzichtelijk document? Zo ja, welke?	
Antwoord: Op <u>Plan minder CO2 - Gemeente Nijmegen</u> staat een overzicht van de wijze waarop gemeente Nijmegen met behulp van de CO2-prestatieladder de CO2-footprint verkleint.	

Programma	Openbare ruimte
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina <u>Link webpagina:</u> https://nijmegen.begroting-2025.nl/p59521/bijlage-investeringen-per-programma PDF bladzijde: 178
Vraag: In de ambities openbare ruimte staat dat we jaarlijks 1000 bomen extra willen bijplanten. In de investeringsagenda (K000347) staat dat we in 2025 en 2026 nog investeren in nieuwe bomen, maar vanaf 2027 niet meer. Hoe valt de ambitie en afspraken in het coalitieakkoord te rijmen met deze investeringsagenda? Hoeveel investeringsruimte is er nodig voor 1000 bomen per jaar?	
Antwoord: In de Uitvoeringsagenda 2022-2026, behorende bij het Bomenplan Nijmegen, is in eerste instantie ingezet op 625 nieuwe bomen in de stad. Hiervoor is voor de periode 2022-2026 €1 miljoen per jaar ter beschikking gesteld. In het coalitieakkoord is deze ambitie opgeplust naar 1000 bomen per jaar, hiervoor is €1 miljoen extra budget beschikbaar gesteld (tot en met 2025). Na 2026 zijn er nog geen budgetten beschikbaar gesteld. Er zal een nieuwe uitvoeringsagenda opgesteld moeten worden voor de periode 2027-2031. Daarin kunnen we vervolg ambities omschrijven als het gaat om nieuwe bomen in de stad. Het jaarlijks bijplanten van nieuwe bomen is op relatief makkelijke plantplaatsen uitgevoerd (uitgezonderd in de stadsdelen Centrum Oost). Op bestaande grasvelden of beplantingsvakken waar geen kabels en leidingen aanwezig waren en geen verdere onderzoeken nodig waren (archeologie en ooo). Na afronding van deze uitvoeringsagenda zijn deze 'eenvoudige' plantlocaties op. We zouden het liefst bomen willen planten op plekken waar dit het meest nodig is. Versteende straten zonder bomen of met heel weinig bomen. Maar dat vergt veel onderzoek en de ingrepen zijn veelal prijziger. Als voorbeeld noemen we het uitvoeren van parkeeronderzoeken om parkeerplekken op te offeren voor bomen. Ook zijn kabels en leidingen een uitdaging, het verleggen van kabels is prijzig (en kan ook niet altijd). We schatten in dat we 300 nieuwe bomen in de bestaande stad kunnen realiseren waarbij de investering dan rond de €1,5-2 miljoen per jaar ligt. Ook kunnen we binnen dit budget, zoals ook in deze uitvoeringsagenda, blijven investeren in groeiplaatsen van bomen.	

Programma	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 184
Vraag: Het college wil de prijzen van de afvalzakken verhogen. Met hoeveel precies per type zak	
Antwoord: Het voorstel is om tarieven als volgt aan te passen:	

- Groene restafvalzak: van € 1,09 naar € 1,20
- Rode restafvalzak: van € 0,69 naar € 0,75
- Plastic+-zak: van € 0,05 naar € 0,15

Programma Openbare ruimte / Sport

Programma	Openbare ruimte / Sport				
☐ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde:				
Vraag: In de begroting is duidelijk terug te vinden hoeveel we aan georganiseerde sport (faciliteiten en programmering) uitgeven, maar ik zou dat willen afzetten tegen wat we uitgeven aan bewegen in de openbare ruimte (beweegroutes, speeltuinen, skateparken, calisthenics ...). Deze uitgaven lijken “verstopt” te zitten in Ambitie 20 (Groen, gezond en vitale omgeving) en komt terug op verschillende niveaus (programma begroting, onderhoud kapitaal goederen en investeringen). Hoeveel geven we uit aan spelen en bewegen (in de openbare ruimte) en hoeveel daarvan wordt besteed aan onderhoud/vervanging en aanleg van nieuwe plekken?					
Antwoord: De wijkspelaatunen (6 stuks) kosten bij elkaar ca. € 300.000. Hiervan gaat € 42.000 naar het onderhoud van de gebouwen en hekwerken, € 29.000 naar de toestellen en terreininrichting, € 15.000 naar de terreinhuur Genestetlaan en € 16.000 aan belastingen. In de exploitatie zijn voor spelen en bewegen in de openbare Ruimte (vanuit de afdeling Stadsbeheer) de volgende budgetten opgenomen:					
<u>Exploitatie (onderhoud en kapitaallasten)</u>	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Werkbudget	541.352	644.064	644.064	644.064	644.064
Kapitaallasten	256.656	443.545	580.475	637.885	681.964
	798.008	1.087.609	1.224.539	1.281.949	1.326.028
In de begroting zijn ten aanzien van Spelen en bewegen de onderstaande investeringsbudgetten opgenomen:					
<u>Investerings</u>	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Vervanging speelvoorzieningen	875.000	150.000	275.000	250.000	
Beweegvriendelijke omgeving	786.000	400.000	400.000	400.000	
Realisatie van sport- /ontmoetingsruimte voor jongeren/jeugd in Nijmegen-Noord	250.000				
Opknappen / upgraden huidige skateplekken	400.000				
	2.311.000	550.000	675.000	650.000	0

Programma Cultuur en Cultureel erfgoed

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde:
Vraag: Over het aanvullend krediet Schouwburg zoals benoemd in de stadsbegroting. Het bestaande krediet bedraagt €24,7 mln. Volgens de laatste berekeningen moet daar €15,5 mln bij. Ik begrijp dat er inschattingen gemaakt worden die met meer inzichten bijgesteld moeten worden. Maar ruim 60% ernaast zitten klinkt erg hoog. 1. Wat heeft er voor gezorgd dat deze toename zodanig hoog is? 2. Is er te laag ingeschat aan het begin? Zoja, wat is de oorzaak hiervan? 3. Welke maatregelen zijn mogelijk om het krediet te verlagen?	
Antwoord: 1. In renovatieprojecten van Rijksmonumenten zoals de Stadsschouwburg kennen ramingen in de voorfase nog een grote mate van onzekerheid, omdat de daadwerkelijke situatie pas bekend wordt als tot diep in installaties en constructie kan worden gekeken. De raming uit maart 2021 waarop het bestaande krediet van € 27.215.000,- is geënt, is gebaseerd op de toekomstvisie: het Masterplan Plek in de stad waarin de kerndoelen voor de verbouwing zijn beschreven. In de Stadsbegroting 2023 zijn door uw raad middelen beschikbaar gesteld voor de renovatie van de Stadsschouwburg volgens het Masterplan Plek in de stad. We zijn anno nu drie jaar verder en hebben specifiekere inzicht in het gebouw. In de tussenliggende fase zijn de kerndoelen uit de visie vertaald in een programma van eisen waaruit het structuurontwerp met ontwerp oplossingen is ontstaan. Het aanvullend krediet is gebaseerd op een planconcept, het structuurontwerp. In het programma van eisen is het vigerende beleid (zowel landelijk als gemeentelijk) opgenomen. Er zijn geen nieuwe richtingen uitgewerkt. Wel zijn de hoofddoelstellingen uit het Masterplan verder onderzocht en beschreven door o.a. adviezen van externe partijen en gesprekken met stakeholders. Bij nadere inspectie bleken de installaties bijvoorbeeld compleet vervangen te moeten worden. Hierdoor zijn ook meer constructieve maatregelen nodig, omdat dit aanpassing van o.a. leidingen, kanalen en plafondconstructie nodig maakt. Daarnaast hebben we net als in alle bouwprojecten te maken met kostenstijgingen (veroorzaakt door de enorme prijsstijgingen van de afgelopen jaren op o.a. materiaal, energie, personeel en adviseurs waaronder de architect, constructeur en installatieadviseur). In de budgetraming uit 2021 is een beperkte indexering opgenomen van 2% per jaar. Volgens de CBS Statline index voor bouwkosten komt indexering in de periode 2021-2023 op 31,48%, wat heel veel hoger is dan verwacht kon worden tijdens de budgetraming. Ook hebben we te maken met een prijsstijging van de bijkomende kosten, waaronder honoraria architect, constructeur, installatieadviseur etc. Het gaat hierbij om een prijsstijging van 8,8% in periode 2021-2023 op basis van de Statline index commerciële dienstverlening. Ook zijn de duurzaamheidseisen en toegankelijkheidseisen aangescherpt (zowel landelijk als gemeentelijk). Een en ander is ook toegelicht in de raadsinformatiebrief van 16 april 2024 (Brief aan de raad Invullingsvoorstel krediet fase 2 renovatie Stadsschouwburg) en tijdens het werkbezoek van 15 mei 2024.	

Opbouw aanvullend krediet Schouwburg

Specificatie aanvullend krediet	Verskil raming 2021 en kredietaanvraag	Onderbouwing
E en 'W'-installaties (electra en werktuigbouwkundige installaties)	12.635.000,00	In de raming van 2021 is deels uitgegaan van grootonderhoud en hergebruik. Bij nadere inspectie bleken de installaties compleet vervangen te moeten worden. Ook wordt een deel veroorzaakt doordat er in deze fase meer gedetailleerd is gekeken naar het installatieconcept. Daarnaast hebben we ook hier te maken met indexering.
Bouwkundige kosten	15.065.000,00	In de raming van 2021 is een indexering van 2% per jaar opgenomen. Volgens de CBS statline index ligt deze op 31,48% tussen 2021 en 2023. Een andere oorzaak van de stijging van de bouwkundige kosten is dat door de totale vervangingsopgave van de E en 'W'-installaties meer constructieve maatregelen nodig zijn, omdat dit aanpassing van o.a. leidingen, kanalen en plafondconstructie nodig maakt. Ook zijn de duurzaamheidseisen en toegankelijkheidseisen aangescherpt (zowel landelijk als gemeentelijk).
Bijkomende kosten	12.680.000,00	Ook hebben we te maken met een prijsstijging van de bijkomende kosten, waaronder honoraria architect, constructeur, installatieadviseur etc. Op basis van statline index commerciële dienstverlening is de prijsstijging 8,8% in periode 2021-2023. De bijkomende kosten worden bepaald als percentage van de bouwkosten, welke gestegen zijn. Daarnaast is in beperkte mate rekening gehouden met de gemeentelijke plankosten in de raming van 2021.
Sloopkosten	1375.000,00	Deze kosten waren in de raming van 2021 niet apart gespecificeerd. Inmiddels zijn de ingrepen bekend en daarmee dus ook de sloopopgave. Daarnaast is nu ook de asbestinventarisatie meegenomen in deze post. Tot slot vraagt het slopen binnen een Rijksmonument bijzondere aandacht en expertise.
Losse en vaste inrichting	11.815.000,00	Het Masterplan Plek in de stad beschrijft de visie van een Stadsschouwburg die naast de functie als theater, ook ingezet wordt als betekenisvolle plek in de publieke ruimte van Nijmegen. Dus naast de noodzakelijke vervanging van installaties en bouwkundige renovatie ook aanpassingen die nodig zijn om meer ruimte voor verbinding te kunnen maken met de stad door de foyers en het theatercafé openbaar toegankelijk te maken als zogenaamde 'public space'. De invulling van de public space is verder uitgewerkt in het programma van eisen, welke is vertaald in het structuur ontwerp. De kosten voor de invulling van de public space zijn nu specifiek in beeld. Daarnaast valt onder vaste inrichting valt ook de theatertechnische inrichting. Toevoeging van een inschuifbare tribune en van digitale bewegwijzering en tredenverlichting, welke beide niet in de raming van 2021 waren opgenomen. De theaterverlichting, geluidinstallatie en stoelenplan zijn bij doorrekening in deze fase hoger geraamd, met name vanwege de indexering.
Onvoorzien	12.795.000,00	De post meer- en minderwerk tijdens de uitvoering is opgehoogd; 10% bij start uitvoering is minimaal benodigd bij de verbouwing van een Rijksmonument. Deze post is in de huidige fase (voorlopig ontwerp) nog aan de scherpe kant. Ook de indexering van prijsstijgingen tot start bouw is opgehoogd gelet op de historische indexatie.
Terreininrichting	11.100.000,00	De invulling van de buitenruimte was in beperkte mate meegenomen. De gebiedsvisie Stationsdistrict, waar de buitenruimte van de Stadsschouwburg onderdeel van uitmaakt, ligt ter besluitvorming voor. Deze was er nog niet ten tijde van de raming in 2021. Bij de inrichting van de buitenruimte zoeken we naar ruimte voor vergroening zodat de verblijfskwaliteit verbetert en kan worden ingespeeld op klimaatadaptatie en verbetering van de biodiversiteit in het Stationsdistrict. We sluiten hierbij aan bij de speerpunten en spelregels uit de gebiedsvisie Stationsdistrict en onderliggend beleid.
Totaal	117.065.000,00	

2. Bij de eerste raming in 2021 is gebruik gemaakt van algemene kengetallen gebaseerd op zaken die op dat moment bekend waren. Inmiddels hebben we specifiek inzicht in het gebouw, waaronder de installaties en constructie.

De situatie van de installaties is minder gunstig dan was ingeschat. Daarnaast houden we in deze fase rekening met een post onvoorzien van 10%. Dat is gebruikelijk bij start uitvoering in soortgelijke renovatieprojecten. Echter, we zijn nog niet bij de uitvoering. In deze fase is een post onvoorzien van 10% aan de scherpe kant.

3. De verbouwing van de Stadsschouwburg is een integrale opgave waarbij de grootschalige vervanging en renovatiewerkzaamheden nauw met elkaar samenhangen. Dit betekent dat het maken van keuzes om kosten te besparen, bijvoorbeeld het enkel vervangen van de installaties, niet mogelijk is. De installaties zijn op en moeten vervangen worden. Voor de nieuwe installaties én om te voldoen aan de duurzaamheidseisen, moet het gebouw ook geïsoleerd en gerenoveerd worden. Ook raken de ontwerp oplossingen verschillende doelen uit het Masterplan. In het structuurontwerp zit bijvoorbeeld een nieuwe artiesteningang aan de achterzijde van het gebouw. Deze uitbreiding raakt meerdere kerndoelen uit het masterplan, te weten het verbeteren van alle artiestenvoorzieningen, de gebouwlogistiek en de Arbo omstandigheden en het vergroten van de toegankelijkheid.

Een continu proces is het zoeken naar optimalisaties in het plan. We verkennen momenteel of het noodzakelijk is alle theaterzaalstoelen te vervangen en zo niet wat dit kan betekenen voor de kosten. Ook denken we na over fasering, bijvoorbeeld het voegwerk van de toneeltoren. Daarnaast zetten we in op het aantrekken van externe financiering in de vorm van subsidies en fondsen.

Het alternatief is stoppen of ernstig versoberen. In beide gevallen betekent het dat de schouwburg vanaf september 2025 het pand uit moet, zonder zicht op een nieuwe exploitatie. Daarnaast kost stoppen of ernstige versobering ook geld van het bestaande krediet, dat dan niet naar een verbeterd gebouw gaat, maar naar buitengebruikstellingen, mogelijke schadevergoedingen en in geval van versobering een aanpassing van het Masterplan en programma van eisen, het opnieuw aanbesteden of openbreken van contracten, een nieuw ontwerptraject en daarmee dus vertraging. En aangezien de installaties hoe dan ook vervangen moeten worden is het dan niet zeker of het mogelijk is het pand geschikt te maken voor gebruik door de schouwburg. De volgende zaken spelen daarbij een rol:

- De schouwburg is ruim 60 jaar oud en huist in een iconisch rijksmonument waaraan de gebreken steeds meer toenemen.
- Om het gebouw aan een volgende generatie mee te kunnen geven moet het up to date zijn en in gebruik blijven.
- Het maken van keuzes om kosten te besparen is slechts zeer beperkt mogelijk, omdat de installaties vervangen moeten worden en daar veel constructieve ingrepen mee samenhangen.
- Voor de nieuwe installaties én om te voldoen aan duurzaamheids- en subsidie eisen moet het gebouw ook geïsoleerd en gerenoveerd worden.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 194
Vraag: In de Stadsbegroting valt te lezen: <i>Eén van onze partners is de stichting Nachburgemeester Nijmegen die wij ondersteunen voor het jaar 2025.</i> In de Stadsbegroting staat vermeld dat de stichting Nachburgemeester Nijmegen ondersteuning ontvangt voor het jaar 2025. Kunt u toelichten of er specifiek budget is gereserveerd voor de uitvoering van de taken van de Nachburgemeester en het behalen van de doelen van de nachtvisie? En zo ja, welk bedrag is hiervoor begroot?	
Antwoord: Er is een subsidie verleend voor 2024 en 2025 (€ 22.296 in 2024 en €16.704 in 2025). Hier is niet specifiek een bedrag voor begroot, maar het wordt betaald uit het budget Infrastructuur en Overige.	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 200
Vraag: In de 2e alinea 'afstoten locaties bibliotheek' staat globaal het volgende. De bibliotheek heeft 2 filialen Muntweg en Hatert . Deze kunnen verkocht worden en elders nieuwe gevestigd. Ook kan ervoor gekozen helemaal geen nieuwe vestiging te realiseren (en dan wel in te zetten op een nieuwe vestiging in Noord en Dukenburg). Dit zou nog steeds een aanvaardbare spreiding van bibliotheekfuncties geven. Daarover de volgende vragen:	
- Hoezo is sluiting van deze 2 genoemde filialen en hervestiging elders kostenbesparend? Ligt daar een concept plan en haalbaarheidsanalyse aan ten grondslag?	

- Volgens welke maatstaven is het aanvaardbaar om deze 2 filialen te sluiten en nog steeds een aanvaardbare spreiding van bibliotheekfuncties te hebben? Over welke bibliotheekfuncties, van educatief tot maatschappelijk, hebben het dan?

Antwoord:

Dit zijn mogelijke ombuigingen die momenteel niet aan de orde zijn. Het zijn denkrichtingen waarlangs je kan bezuinigen. We hebben dit niet verder uitgewerkt. Het sluiten van 2 vestigingen levert kostenvermindering op, omdat dan de huisvestingslasten wegvallen en ook minder personele inzet nodig is.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 201
Vraag: Voor de bibliotheek is slechts 1 indicator opgenomen: het aantal leden. Terwijl de bibliotheek duidelijk een bredere functie heeft dan haar eigen leden bedienen. Over welke andere kwantitatieve indicatoren beschikt de gemeente om te toetsen hoe de bibliotheek zich ontwikkelt?	
Antwoord: Met de bibliotheek hebben we een hele set aan indicatoren afgesproken waarop zij verantwoorden. Deze indicatoren maken onderdeel uit van de prestatieafspraken die wij gemaakt hebben met de bibliotheek. Het gaat naast aantallen leden ook over aanbod van andere activiteiten. Op de website van OBGZ zijn deze kengetallen te vinden. nijmegen_algemeen.pdf (obgz.nl)	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 232
Vraag: De hogere investering voor Schouwburg is hier onderbouwd en telt op tot 17 miljoen. Het aanvullend krediet is 15,5 miljoen. Betekent dit dat er een raming voor 1,5 miljoen aan aanvullende subsidies ligt? Met andere woorden: kan dit verschil verklaard worden?	
Antwoord: De raming als onderlegger voor het aanvullend krediet is gebaseerd op een planconcept, het structuurontwerp, en telt op tot 17 miljoen. In deze fase achten wij een aanvullend krediet van 15,5 miljoen noodzakelijk om de volgende redenen: - We weten dat er mogelijkheden zijn om de investering in de renovatie deels door subsidies gedekt te krijgen. Voor de meeste subsidies geldt dat we daarvoor verder in het proces moeten zijn met zicht op realisatie (fase omgevingsvergunning). Het goede nieuws is dat de DUMAVA-subsidie inmiddels is toegekend. - De Stadsschouwburg maakt onderdeel uit van het Stationsdistrict en is strategisch gelegen aan het Keizer Karelplein, de Nassausingel en Van Scheack Mathonsingel. De gebiedsvisie voor het stationsdistrict ligt ter besluitvorming voor. De ruimte om de Stadsschouwburg heen, is openbaar toegankelijk. Het is van belang voor het Stationsdistrict dat het ontwerp van de buitenruimte goed wordt ingepast en integraal wordt uitgewerkt. Dit betekent o.a. een scopewijziging. Om deze redenen verkennen we het onderbrengen van het ontwerpen en (gefaseerd) uitvoeren van de buitenruimte in de grondexploitatie van het Stationsdistrict.	

- Een continu proces is het zoeken naar optimalisaties in het plan. We verkennen momenteel of het noodzakelijk is alle stoelen te vervangen en zo niet wat dit kan betekenen voor de kosten. Ook denken we na over fasering, bijvoorbeeld het voegwerk van de toneeltoren.
- Na het structuurontwerp volgen de fasen van het voorlopig ontwerp, het definitief ontwerp en het technisch ontwerp alvorens de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Het plan wordt gedurende de fases gedetailleerder uitgewerkt en de nadruk op ontwerpen verschuift naar het technisch uitwerken van het plan. Bij elke fase hoort een raming welke steeds concreter wordt. Ook worden gedurende de fases de risico's bijgesteld. Dit heeft invloed op de ramingen in de verschillende fasen.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina 214, https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p59095/nieuwe-investeringen
Vraag: Betreffende extra bedrag voor de stadsschouwburg. 1. Zijn er onvoorziene noodzakelijke kosten en wat zijn de redenen van niet voorzien? 2. Is er een onderzoek gedaan en zo ja, welke, naar bezuinigingen binnen het gereserveerde budget voor verbouwing en schrappen en/of aanpassen van plannen? 3. Wat zijn aanwijsbare gevolgen van deze extra investering voor toewijzing gelden voor overige culturele organisaties en nieuwe initiatieven in de stad?	
Antwoord: 1. Ja. Niet voorzien was dat de installaties volledig vervangen moeten worden. In 2021 is deels uitgegaan van groot onderhoud en hergebruik. Bij nadere inspectie bleken de installaties bijvoorbeeld compleet vervangen te moeten worden. Hierdoor zijn ook meer constructieve maatregelen nodig, omdat dit aanpassing van o.a. leidingen, kanalen en plafondconstructie nodig maakt. Ook was niet voorzien in de enorme kostenstijgingen. In de raming van 2021 is een indexering van 2% per jaar opgenomen. Volgens de CBS statline index ligt deze op 31,48% tussen 2021 en 2023, wat veel hoger is dan tijdens de raming in 2021 te verwachten viel. Voor de adviseurs gaat het om een prijsstijging van 8,8% in periode 2021-2023 op basis van de Statline index commerciële dienstverlening. 2. Er is onderzoek gedaan naar mogelijke bezuinigingen, maar onder andere doordat het gebouw 60 jaar oud is en waaraan de gebreken steeds meer toenemen, er sprake is van achterstallig onderhoud, de installaties moeten worden vervangen en daar veel constructieve ingrepen mee samenhangen, de toegankelijkheid drastisch moet worden verbeterd en voor de nieuwe installaties én om te voldoen aan de duurzaamheids- en subsidie eisen het gebouw geïsoleerd en gerenoveerd moet worden, zijn er nauwelijks mogelijkheden om ingrepen uit te stellen of niet te doen. Het structuurontwerp zoals dat er nu ligt is de ontwerpvertaling van de kerndoelen uit het Masterplan, waarvoor door uw raad in de Stadsbegroting 2023 middelen beschikbaar zijn gesteld. De verbouwing van de Stadsschouwburg is een integrale opgave waarbij de grootschalige vervanging en renovatiewerkzaamheden nauw met elkaar samenhangen. Hiermee wordt bedoeld dat bijna elke ontwerpoplossing in het structuurontwerp meerdere kerndoelen uit het Masterplan raakt. Het gevolg hiervan is dat het maken van keuzes om kosten te besparen, bijvoorbeeld het enkel vervangen van de installaties, niet mogelijk is. Een continu proces is en blijft het zoeken naar optimalisaties in het plan. We verkennen momenteel of het noodzakelijk is alle stoelen te vervangen en zo niet wat dit kan betekenen voor de kosten. Ook denken we na over fasering, bijvoorbeeld het voegwerk van de toneeltoren.	

3. Het krediet past binnen de investeringsruimte die er is binnen de gemeente Nijmegen. Er liggen vanuit andere culturele organisaties geen concrete bouwplannen klaar. Dit heeft geen gevolgen voor de overige culturele organisaties en nieuwe initiatieven in de stad.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina 214 , https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p59095/nieuwe-investeringen
Vraag: 1. Bezuinigingen op bibliotheken, filialen zoals locatie Muntweg en op scholen. Is de inzet om voor centralisatie van voorzieningen te zorgen in plaats van spreiding over de wijken? 2. Wat zijn de meerkosten als deze verspreide kleinschalige voorziening behouden blijft naast de grote bibliotheken in Noord/zuid/centrum?	
Antwoord: Dit zijn mogelijke ombuigingen die momenteel niet aan de orde zijn. Het zijn denkrichtingen waarlangs je kan bezuinigen. We hebben dit niet verder uitgewerkt. Het sluiten van een locatie verlaagt de kosten van huisvesting en personeel en daarmee wordt ook de subsidiebehoefte lager.	

Programma		Cultuur en cultureel erfgoed				
☐ Website	☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 201				
Vraag: Er worden bezoekersaantallen van de Bastei en het Valkhof museum gegeven voor 2023, kunnen wij ook een uitsplitsing krijgen voor de vijf jaar daarvoor?						
Antwoord:						
Museum	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Valkhof	15.918	50.003	47.350	38.161	70.874	46.278
Bastei	54.833	41.059	22.694	24.500	51.851	107.933

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 178
Vraag: Hier wordt genoemd dat er samenwerking wordt gezocht met de Bastei, terwijl we verderop kunnen lezen dat er een korting op de subsidie voor deze instelling is opgenomen in de begroting. Wordt de Bastei financieel gecompenseerd voor deze beoogde samenwerking? Zo ja, waar vind ik dit terug in de begroting?	
Antwoord: Er is geen sprake van een korting op de subsidie. We hebben de subsidie aan De Bastei vanaf 2023 structureel verhoogd met € 400.000. In eerste instantie hebben we dit enkel voor 2023 en 2024 verwerkt in de begroting. Hierdoor staat het subsidiebudget Bastei vanaf 2025 nog niet goed weergegeven. De subsidieverlening voor 2025 en verder moet nog plaatsvinden. De subsidie aan De Bastei blijft de komende jaren op het niveau van 2024. We verwerken dit zo snel als mogelijk in de begroting.	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 226
Vraag: Op deze pagina wordt twee keer de renovatie van het valkhofkwartier genoemd. Is er van deze investeringen een deel bestemd voor het Valkhof museum? Zo ja kunt u inzicht geven in de bedragen die hiervoor zijn gereserveerd?	
Antwoord: Nee er zijn geen bedragen gereserveerd voor het Valkhof Museum. Het gaat alleen over aanpassingen in het Valkhofkwartier, zoals het plein, park etc., niet zijnde het museumgebouw.	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 233
Vraag: Er is een investering opgenomen voor de ophoging van het krediet van de renovatie van de Schouwburg. Kunt u hier een gedetailleerdere berekening van laten zien? Met name hoe de indexering is berekend, hoe de gestegen bouwkosten worden onderbouwd en de overwegingen rondom het programma van eisen.	
Antwoord: Het aanvullend krediet is gebaseerd op de doorrekening van het programma van eisen, welke is vertaald in het structuurontwerp. Wij lichten deze raming graag toe tijdens een technische toelichting. De raming bevat marktgevoelige informatie en kunnen wij niet zomaar delen. In de raming van 2021 is een indexering van 2% per jaar opgenomen. Volgens de CBS statline index ligt deze op 31,48% tussen 2021 en 2023. Een andere oorzaak van de stijging van de bouwkundige kosten is dat door de totale vervangingsopgave van de E en W-installaties meer constructieve maatregelen nodig zijn, omdat dit aanpassing van o.a. leidingen, kanalen en plafondconstructie nodig maakt. Ook zijn de duurzaamheidseisen en toegankelijkheidseisen aangescherpt (zowel landelijk als gemeentelijk). Het programma van eisen is in november 2023 afgerond. Het programma van eisen is een verdieping en uitwerking van het <i>Masterplan Plek in de stad</i> , waarvoor in het coalitieakkoord “Ons Nijmegen” is gekozen door uw raad. Er zijn geen nieuwe richtingen uitgewerkt. Het programma van eisen is een verzameling van eisen en wensen voor de renovatie van de Stadsschouwburg. De kerndoelen uit het Masterplan zijn vertaald in ruimtelijke, functionele en technische eisen, met daarbij beschreven de randvoorwaarden en relevante beleidskaders.	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 233
Vraag: Kunt u een uitleg geven wat de reden is dat bepaalde zaken in eerste instantie niet waren meegenomen? Zoals de invulling van de buitenruimte en de vaste en losse inrichting?	
Antwoord: De raming in 2021 is gebaseerd op de toekomstvisie: het masterplan Plek in de stad, waarvoor door uw raad in de Stadsbegroting 2023 middelen beschikbaar zijn gesteld. In het Masterplan zijn de kerndoelen beschreven van de verbouwing van de Stadsschouwburg. In 2023 is de visie met de kerndoelen vertaald in een programma van eisen waaruit het structuurontwerp is ontstaan. In het programma van eisen is het vigerende beleid (zowel landelijk als gemeentelijk) opgenomen. Er zijn geen nieuwe richtingen uitgewerkt. Wel zijn de hoofddoelstellingen uit het Masterplan verder onderzocht en beschreven door o.a. adviezen van externe partijen en gesprekken met stakeholders. Het plan en de ramingen worden per fase steeds concreter en gedetailleerder.	

De invulling van de buitenruimte was in beperkte mate meegenomen. De gebiedsvisie Stationsdistrict, waar de buitenruimte van de Stadsschouwburg onderdeel van uitmaakt, ligt ter besluitvorming voor. Deze was er nog niet ten tijde van de raming in 2021. Bij de inrichting van de buitenruimte zoeken we naar ruimte voor vergroening zodat de verblijfskwaliteit verbetert en kan worden ingespeeld op klimaatadaptatie en verbetering van de biodiversiteit in het Stationsdistrict. De buitenruimte ligt in het Rijksbeschermd stadsgezicht van de 19^e eeuwse stadsuitleg. De schouwburg vormt een belangrijke schakel tussen het Stationsdistrict en de binnenstad en vraagt om een goede ruimtelijke inpassing die perceeloverstijgend is. We sluiten hierbij aan bij de speerpunten en spelregels uit de gebiedsvisie Stationsdistrict en onderliggend beleid.

Het Masterplan Plek in de stad beschrijft de visie van een Stadsschouwburg die naast de functie als theater, ook ingezet wordt als betekenisvolle plek in de publieke ruimte van Nijmegen. Dus naast de noodzakelijke vervanging van installaties en bouwkundige renovatie ook aanpassingen die nodig zijn om meer ruimte voor verbinding te kunnen maken met de stad door de foyers en het theatercafé openbaar toegankelijk te maken als zogenaamde 'public space'. De invulling van de public space is verder uitgewerkt in het programma van eisen, welke is vertaald in het structuur ontwerp. De kosten voor de invulling van de public space zijn nu specifiek in beeld.

Daarnaast valt onder vaste inrichting ook de theatertechnische inrichting. Het veranderen van het gebruikskoncept van het huidige Theatercafé naar een multifunctionele zaal genaamd "Flex-Zaal / Werkplaats" vanuit het Public Space concept betekent extra theatertechnische inrichting. De uitwerking van het Masterplan heeft in het SO geresulteerd in het toevoegen van een inschuiftribune, noodzakelijk voor acceptabele zichtlijnen. De inrichting van het public space concept is onvoldoende opgenomen in de raming van het masterplan. De theaterverlichting, geluidsinstallatie en stoelenplan theaterzaal zijn bij doorrekening in deze fase hoger geraamd, met name vanwege de indexering.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 233
Vraag: Als ik een rekensom maak van de genoemde bedragen dan kom ik op een bedrag van 17 miljoen euro; te weten: Hoger bouwkosten (5 miljoen)+ Sloopkosten (1 miljoen)+vervanging installaties (2,6 miljoen)+inrichting buitenruimte (1,1 miljoen)+vaste en losse inrichting (1,8 miljoen)+bijkomende kosten en onvoorzien kosten stijging (5,5 miljoen). Waar zit dit verschil in de 15,5 miljoen die in de begroting wordt genoemd en de 17 miljoen die de genoemde posten zouden kosten?	
Antwoord: De raming als onderlegger voor het aanvullend krediet is gebaseerd op een planconcept, het structuurontwerp, en telt op tot 17 miljoen. In deze fase achten wij een aanvullend krediet van 15,5 miljoen noodzakelijk om de volgende redenen: - We weten dat er mogelijkheden zijn om de investering in de renovatie deels door subsidies gedekt te krijgen. Voor de meeste subsidies geldt dat we daarvoor verder in het proces moeten zijn met zicht op realisatie (fase omgevingsvergunning). Het goede nieuws is dat de DUMAVA-subsidie inmiddels is toegekend. - De Stadsschouwburg maakt onderdeel uit van het Stationsdistrict en is strategisch gelegen aan het Keizer Karelplein, de Nassausingel en Van Scheack Mathonsingel. De gebiedsvisie voor het stationsdistrict ligt ter besluitvorming voor. De ruimte om de Stadsschouwburg heen, is openbaar toegankelijk. Het is van belang voor het Stationsdistrict dat het ontwerp van de buitenruimte goed wordt ingepast en integraal wordt uitgewerkt. Dit betekent o.a. een scopewijziging. Om deze redenen verkennen we het onderbrengen van	

het ontwerpen en (gefaseerd) uitvoeren van de buitenruimte in de grondexploitatie van het Stationsdistrict.

- Een continu proces is het zoeken naar optimalisaties in het plan. We verkennen momenteel of het noodzakelijk is alle stoelen te vervangen en zo niet wat dit kan betekenen voor de kosten. Ook denken we na over fasering, bijvoorbeeld het voegwerk van de toneeltoren.
- Na het structuurontwerp volgen de fasen van het voorlopig ontwerp, het definitief ontwerp en het technisch ontwerp alvorens de omgevingsvergunning wordt aangevraagd. Het plan wordt gedurende de fases gedetailleerder uitgewerkt en de nadruk op ontwerpen verschuift naar het technisch uitwerken van het plan. Bij elke fase hoort een raming welke steeds concreter wordt. Ook worden gedurende de fases de risico's bijgesteld. Dit heeft invloed op de ramingen in de verschillende fasen.

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 233
Vraag: Voor de genoemde post 'meer vierkante meters nodig [...]' wordt geen bedrag genoemd. Betekent dit dat het kostenneutraal is? Of is er een andere reden voor dat hier geen bedrag wordt genoemd?	
Antwoord: Deze kosten zitten verdisconteerd in de bouwkosten omdat ze integraal onderdeel uitmaken van het ontwerp.	

Programma	Cultuur en cultureel erfgoed
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: Link webpagina: https://nijmegen.begroting-2025.nl/p58964/wat-willen-we-komend-jaar-bereiken?q=kunst+in+openbare+ruimte
Vraag: Kunst in Openbare ruimte 1. Bij begroting 2024 was dit nog een bezuinigingsoptie, waarom nu niet? 2. Er wordt gesproken over een nieuw uitvoeringsprogramma voor kunst in openbare ruimte 2025-2026. Kan dit programma een paar jaar worden uitgesteld en hoeveel budget speel je hier dan mee vrij? 3. Hoeveel geld zit er op dit moment in de reserve beeldende kunst?	
Antwoord: 1. De komende jaren staat de uitvoering van 3 kunstobjecten gepland. De voorbereidingen dan deze objecten lopen. Het gaat om het kunstwerk op de Handelskade, het regenboogkunstwerk en een aantal murals (muurschilderingen). 2. Dat is mogelijk. We financieren het uitvoeringsprogramma uit 2 budgetten. Het eerste is een jaarlijks uitvoeringsbudget van ca. €107.000. Dit budget gebruiken we onder meer voor voorbereidingskosten van nieuwe opdrachten (selectie kunstenaar en ontwerpproces), de vergoedingen voor de leden van onze Adviescommissie beeldende kunst en het ondersteunen van particuliere initiatieven. Het andere budget betreft de reserve beeldende kunst. Vanuit de reserve betalen we de realisatiekosten. 3. In de reserve beeldende kunst staat momenteel €676.000. Hiervan is ca. €300.000 bestemd voor lopende projecten (Kunstwerk op de Handelskade, regenboogkunstwerk en murals project).	

Programma Sport

Programma	Sport
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 205
Vraag: <i>We stimuleren het behalen van zwemdiploma A bij kinderen tot 10 jaar.</i> 1. Hoeveel kinderen verlaten de basisschool met zwemdiploma A? 2. Welke basisscholen bieden schoolzwemmen aan? 3. Hoe is het in Nijmegen georganiseerd en welke knelpunten komt men tegen m.b.t. schoolzwemmen?	
Antwoord: We beginnen de beantwoording bij de derde vraag, omdat deze mede bepalend is voor de beantwoording van vraag 1: Hoe is het in Nijmegen georganiseerd en welke knelpunten komt men tegen m.b.t. schoolzwemmen? In Nijmegen is er, op drie scholen na die bij ons bekend zijn (zie hieronder), geen sprake van schoolzwemmen. Daarmee ligt de primaire verantwoordelijkheid van het behalen van het zwemdiploma bij de ouders. Dat maakt dat we ook niet direct iets kunnen zeggen over welke knelpunten we tegenkomen m.b.t. schoolzwemmen. In Nijmegen kennen we wel de zwemfondsregeling, specifiek voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. De gemeente verstrekt Stichting Leergeld een subsidie om diverse kindregelingen uit te voeren. Voor het behalen van je zwemdiploma A bestaat er een afkoopregeling met de diverse zwemaanbieders, waarbij kinderen voor een vast bedrag het zwemdiploma A kunnen behalen. Voor meer informatie over dit laatste, kunt u <u>hier</u> terecht. Hoeveel kinderen verlaten de basisschool met zwemdiploma A? In totaliteit hebben 533 leerlingen (2023) het onderwijs verlaten met een zwemdiploma A. 22 leerlingen hebben geen zwemdiploma bij het verlaten van de school. Aanvulling: gelet op het huidige beleid en de verantwoordelijkheden (zie beantwoording vorige vraag), stimuleren wij vanuit de gemeente wel actief het behalen van het zwemdiploma A (gelet op het belang van zwemvaardigheid). We hebben daarom in 2023 de zwemcijfers van 38 scholen opgehaald. Op deze wijze zijn wij tot de aantallen gekomen. Voor kinderen die geen zwemles hebben plannen we bv. wel een persoonlijk gesprek met ouder/verzorger, vakleerkracht en/of buurtsportcoach, om maatwerk te leveren op het gebied van leren zwemmen. Tevens ontvangen deze kinderen een blauwe envelop met daarin informatie over zwemaanbod in Nijmegen. Welke basisscholen bieden schoolzwemmen aan? Bij ons zijn drie scholen bekend die zwemles tijdens schooluren faciliteren: 1. Basisschool de Bloemberg 2. Het Pontem college (middelbare school) 3. Tarcisiusschool Nijmegen NB: de eerste twee zijn scholen voor nieuwkomers. De laatste is speciaal en voorgezet speciaal onderwijs. Let op, er zit onder het tweede kopje een hyperlink.	

Programma Financiën

Programma	Financiën
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 242
Vraag: Waarom ramen we de inkomsten toeristenbelasting voor 2025 lager dan de realisatie 2023, terwijl het hotelaanbod eerder groeit dan stagneert?	
Antwoord: In 2023 waren de inkomsten toeristenbelasting hoger door een voordeel uit 2022 (vanwege corona was het aantal overnachtingen veel lager geschat in 2022). Het daadwerkelijke aantal overnachtingen in 2023 was zelfs lager dan geschat. Vandaar dat de geraamde inkomsten voor 2025 lager zijn dan die geboekt zijn op 2023.	

Programma	Financiën
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina Ombuigingsopties Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 219
Vraag: Met hoeveel procentpunten bovenop de prijsstijging moet de OZB-niet woningen voor 2025 worden verhoogd om 1.710.000 euro extra opbrengsten op te leveren?	
Antwoord: Om de extra opbrengst van 1.710.000 te realiseren moet de huidige indexering van 4,57 % verhoogd worden met 3,39% en zal dan uitkomen op een percentage van 7,96%.	

Programma	Financiën
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina Ombuigingsopties Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 219
Vraag: Met hoeveel procentpunten bovenop de prijsstijging moet de OZB-niet woningen voor 2026-2028 worden verhoogd om per jaar 2.490.000 euro extra opbrengsten op te leveren (ten opzichte van de huidige begroting)?	
Antwoord: Om de extra opbrengst van 2.490.000 te realiseren moet de huidige indexering van 4,57 % verhoogd worden met 4,86% en zal dan uitkomen op een percentage van 9,43%.	

Programma	Financiën
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina Ombuigingsopties Stadsbegroting 2025 Gemeente Nijmegen (begroting-2025.nl) Pagina pdf: 219

Vraag:

Hoeveel meer betaalt de eigenaar van een commercieel pand (niet woning) met een gemiddelde WOZ-waarde, als de OZB-niet woningen met één procentpunt wordt verhoogd bovenop de prijsstijging?

Antwoord:

De gemiddelde waarde van een niet woning in Nijmegen (peildatum 1 januari 2023) is 1 miljoen WOZ-waarde. Op basis van de indexering van 4.57 % zou dit een bedrag van € 10.473 geven aan OZB. Met de indexering van 5,57 % zou dit een bedrag van € 10.573 geven aan OZB, dat is € 100 per jaar meer.

Programma	Financiën
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 219
Vraag: Iedere procentpunt verhoging van de OZB bovenop de prijsstijging (op zowel woningen als niet-woningen) levert 1,1 miljoen op. Kan dit worden uitgesplitst naar woningen en niet-woningen?	
Antwoord: De verhoging van 1 % levert een extra bijdrage OZB niet woningen op van € 504 duizend en een extra opbrengst van € 588 duizend voor de OZB woningen.	

Programma	Financiën
☒ Website ☐ Papier/PDF	Webpagina : https://lias-webpub-nijmegen-bg-2025.azurewebsites.net/p59120/risicos
Vraag: In het koersdocument 2025, bijlage 4 en 5, worden een aantal ontwikkelingen genoemd vanuit het rijk in financiering (SPUK's en 10% bezuiniging, BUIG, gemeentefonds en koppeling BBP en in 2025 gemeentefonds 675 miljoen lager en WMO volume) Zijn we in de gemeente niet te vroeg in het kiezen en ook daadwerkelijk uitvoeren van een aantal ombuigingsopties en schadelijke risico's in dit programma gezien de toekomstige ontwikkelingen?	
Antwoord: In de financiële spelregels (pagina 292 van de webversie van de begroting) is te lezen dat we in de Stadsbegroting uitgaan van de stand van het gemeentefonds zoals die wordt gepubliceerd in de zogenaamde meicirculaire. In deze stadsbegroting wordt voor het gemeentefonds dan ook uitgegaan van de meicirculaire over het gemeentefonds uit 2024. Op dat moment zullen er altijd ontwikkelingen en discussies zijn die (nog) geen plek hebben gekregen in de circulaire. De reden is meestal dat hierover nog geen definitief besluit is genomen en/of verdere uitwerking nodig is. Mocht bij de septembercirculaire hierover meer duidelijkheid zijn dan wordt uw raad hierover per brief geïnformeerd.	

Programma	Financiën
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 218
Vraag: Ontwikkeling kosten sociaal domein: Wat zijn de bespaarde kosten sinds het inwerkingtreden van de coalitieplannen als het gaat om preventie?	

Antwoord:

De maatschappelijke baten van preventieve maatregelen komen voornamelijk terecht bij de inwoners van Nijmegen. Bijvoorbeeld in de vorm van lagere zorgkosten en meer kwaliteit van leven.

Momenteel hebben we geen zicht op wat de financiële opbrengst van deze preventieve maatregelen in de gemeente Nijmegen is. Op dit moment kunnen we geen met cijfers onderbouwde inschatting geven over wat het schrappen van deze preventieve maatregelen voor gevolgen zal hebben voor de 'niet preventieve' zorg in de gemeente Nijmegen. We gaan de komende periode onder leiding van het Instituut voor Publieke Waarden onderzoeken of we de maatschappelijke impact van de sociale basis kunnen kwantificeren en uitdrukken in financiële opbrengst. Dit vraagt om een meerjarige aanpak voordat resultaten zichtbaar worden.

In algemene zin wordt wel aangenomen dat inzetten op preventieve maatregelen bijdraagt aan een het afschalen van 'niet preventieve' zorg. Daarnaast wordt aangenomen dat inzet op preventie en gezondheid ook bijdraagt aan de brede welvaart nu en voor toekomstige generaties.

Programma	Financiën
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 218
Vraag: Op pagina 218 is te zien dat er een ombuigingsoptie wordt gegeven om te stoppen met het toekennen van bepaalde rente aan saldireserve. Dit bedrag schommelt komende jaren rond de 5 miljoen. In de toelichting lees ik dat er rente berekend wordt over eigen vermogen. Betekent dit dat deze rente ook wordt berekend over activa waar we geen leningen voor hebben afgesloten, of is dit louter rente over de liquide middelen van de gemeente? En betekent dit dus dat je in principe jaarlijks rond de vijf miljoen kan vrijspelen voor bekostiging van andere zaken (rekening houdende met het feit dat je het jaar erop dus geen rente ontvangt uit de rente die je eerder stort in de saldi-reserves?)	
Antwoord: Als gemeente hebben we activa, zoals bijvoorbeeld gebouwen, bruggen en wegen etc, op de balans staan. Hiertegenover staat de financiering van deze posten. Deze bestaat uit eigen vermogen (saldireserve) en vreemd vermogen (leningen). Het eigen vermogen kost ons niks, maar voor de leningen betalen we rente aan de geldverstrekker. De kosten van deze leningen rekenen wij via de kapitaallasten toe aan de verschillende taakvelden waar de activa betrekking op hebben. Omdat we soms financiering aan moeten trekken om een activum te realiseren en dit soms uit eigen middelen kunnen doen, zou er een verschil ontstaan in financieringskosten per activum. Dit voorkomen wij door de gemiddelde rente van de financiering ook over het eigen vermogen te rekenen. Een bijkomend voordeel hiervan is dat deze toevoeging aan het eigen vermogen zorgt voor een soort van indexering, waardoor de waarde en dus de koopkracht van ons eigen vermogen in de toekomst in tact blijft. De gevolgen van het niet meer toerekenen van rente aan het eigen vermogen zijn dus een voordeel in de programmabegroting door lagere lasten, maar een nadeel voor de toekomstige waarde/ robuustheid van ons eigen vermogen om risico's mee op te vangen.	

Thema Duurzaamheid

Hoofdstuk: Indicatoren Duurzaamheid	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 220
Vraag: Is er bekend wat de oorzaak is dat Nijmegen zo veel lager scoort tav benchmark als het gaat om opgesteld vermogen van zonnepalen bedrijven 2,1 tegen de benchmark van 3,5	
Antwoord: De cijfers van deze benchmark zijn niet volledig vergelijkbaar, maar het klopt dat Nijmegen in verhouding lager scoort op het aantal zonnepanelen op bedrijfsdaken. Mogelijk spelen netcongestie in onze regio (FGU-gebied: Flevoland, Gelderland, Utrecht) en lokale omstandigheden hierbij een rol. Zo zien we dat in Tilburg grootschalige opwek van zonne-energie plaats vindt op een aantal zeer grote distributiecentra, die Nijmegen niet heeft. Dit neemt niet weg dat wij bezig zijn met een nieuwe aanpak voor zon op bedrijfsdaken in het kader van de Lokale Energie Strategie. Kanttekening hierbij is dat tot 2030 grootschalige opwek van zon alleen mogelijk is in combinatie met aftoppen van pieken, direct gebruik, slimme energiesystemen en batterijen. Voor de nieuwe aanpak van zon op bedrijfsdaken gaan we te rade bij steden met een hoge score.	

Hoofdstuk: Indicatoren Duurzaamheid	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 237
Vraag: Onder het kopje bulkinvesteringen wordt het bedrag voor duurzaamheid 5x kleiner in 2025 t.o.v. 2024 van 10.5 miljoen naar 2 miljoen; hoe is deze daling te verklaren?	
Antwoord: Dit is het krediet voor revolverende investeringen. Met andere woorden: deze investeringen verdienen zich terug binnen 8-10 jaar middels de energierekening. Vanaf de start van het krediet zijn wij ieder jaar weer opnieuw gestart met een bedrag van 2 miljoen. In de afgelopen jaren is door onderuitputting het restant telkens meegenomen. Dit is echter niet reëel vandaar dat we terug zijn naar de basis van 2 miljoen.	

Thema Burgerparticipatie

Hoofdstuk: Indicatoren participatie	ROBERT TANNEMAAT
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 222
Vraag: In de afgelopen begrotingscyclus zijn de startnotitie besproken en binnenkort wordt het actieprogramma door de raad vastgesteld. Waarom wordt daar hier geen melding van gemaakt? Zijn de acties financieel vertaald naar deze begroting en waar kan ik dat dan vinden?	
Antwoord: De acties A3 en A4 uit het actieprogramma brengen mogelijk kosten met zich mee. Deze zijn echter op dit moment nog niet exact te vast te stellen.	

Dit omdat we (voor zover het de ambtelijke cultuur betreft; A3) zoveel mogelijk proberen mee te liften op trajecten in het bredere kader van de organisatieontwikkeling. Onze ambitie is dat de kosten hiervoor binnen de daarvoor in totaal beschikbare middelen blijft.

Voor de actie Stadsmaken (A4) willen we eerst het project opstarten (waarbij we verwachten dat de initiële kosten opgevangen kunnen worden vanuit bestaande middelen uit het programma bestuur en organisatie). Op basis van de opstart bepalen we hoe het vervolg eruit zal zien.

Mochten er op een later moment aanvullende middelen nodig zijn, zal het voorstel hiervoor aan u ter afweging worden voorgelegd.

Paragraaf Lokale heffingen

Paragraaf Lokale heffingen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 243
Vraag: Zijn er elasticiteitscijfers bekend van de toerismebelasting? Dus hoeveel dempt de belasting verhogen met een euro de vraag? Antwoord: Internationaal zijn er diverse onderzoeken gedaan naar prijselasticiteit van toeristenbelasting en andere belastingen. De uitkomsten verschillen omdat dit samenhangt met andere factoren en kosten van een vakantie, zoals soort verblijf, de vervoerskosten, parkeerkosten en kosten ter plaatsten voor vermaak en boodschappen. De gemeente Amsterdam heeft dit verder onderzocht met als doel om te kijken of dit een middel kan zijn om het aantal toeristen terug te brengen. Ze zien inderdaad een remmend effect, maar dat effect is niet heel groot. Om echte teruggang te zien, naar het gewenste aantal toeristen in Amsterdam, moet de toeristenbelasting volgens dat onderzoek minimaal verdrievoudigd worden. Momenteel is de Toeristenbelasting in Amsterdam 12,5% van de kosten van de overnachting. Gezien het beperkt onderzoek dat voor handen is, blijft het moeilijk hier een antwoord op te geven. De Amsterdamse hotelmarkt is niet te vergelijken met die van Nijmegen.	

Paragraaf Lokale heffingen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 243
Vraag: Maximering OZB: Kunt u aangeven welk specifiek deel van de OZB-opbrengst voor 2025 afkomstig is van het vaste deel van de afvalstoffenheffing? Wat is het exacte bedrag dat via de OZB wordt verrekend voor de afvalstoffenheffing, en hoe verhoudt dit zich tot de totale OZB-opbrengst? b. Het dekkingspercentage van de afvalstoffenheffing is ook maar 23% betekent dat Nijmegen hier een tekort heeft van 77%? Of is dat ergens anders verwerkt in de OZB en ja is deze daarmee dan wél dekkend? Antwoord: Ad a. Nee, dat is helaas niet meer mogelijk. In 2015 is besloten om de afvalstoffenheffing (met een afbouw tot 2017) af te schaffen. Het te kort is toen opgevangen via de ozb belasting. Ad b. Nijmegen heeft een 'variabel' tarief afvalstoffenheffing (i.e. de inkomsten uit de verkoop van groene en rode restafvalzakken), maar geen 'vast' tarief afvalstoffenheffing zoals in de meeste andere gemeenten. Met de variabele afvalstoffenheffing kan ca. 23% van de afvalbeheerkosten worden gedekt. De overige 77% wordt in Nijmegen gedekt vanuit de algemene middelen, waar dit in andere gemeenten wordt gedekt uit het 'vast' tarief afvalstoffenheffing.	

Paragraaf Lokale heffingen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 246 en 250
Vraag: Na indexatie blijft er een verschil in de dekking van de parkeeropbrengsten van € 450k . Kunt u aangeven wat de oorzaak is van dit verschil, en ontvangen wij graag een globale specificatie van deze afwijking?	
Antwoord: De oorzaak van dit verschil is de toegenomen kosten voor het onderhoud en beheer van alle voorzieningen binnen de parkeerbegroting . Ook de kosten van inhuur voor de bezetting in de parkeergarages, fietsenstallingen, VMC en parkeerhandhaving maken onderdeel van de toegenomen structurele kosten. Het aandeel voor de toegenomen kosten voor onderhoud en beheer is 150.000 en de bezettingskosten ad 300.000.	

Paragraaf Lokale heffingen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 246 en 250
Vraag: Voor zover wij weten komen parkeerboetes voor parkeren in een vergunningzone via de Wet Mulder in de staatskas terecht. Wat zou Nijmegen in haar structuur kunnen veranderen om ervoor te zorgen dat deze boetes, net als de parkeertarieven en boetes bij betaalde parkeergebieden, in de gemeentekas terechtkomen?	
Antwoord: Een vergunningzone de zogenaamde E9 gebieden omzetten naar betaaldparkeergebieden door toepassing van artikel 225 gemeentewet. De boetes die dan worden opgelegd vallen dan niet meer onder de wet Mulder en worden naheffingsaanslagen. De opbrengsten van deze naheffingsaanslagen komen dan terecht in de gemeentelijke begroting.	

Paragraaf Investerings

Paragraaf Investerings	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225
Vraag: Bereikbaarheid-> 3x investeringen op VRI; 1x SB22 €1,137 / SB2024 €1,5 / SB2025 €6,8 totaal investeringen VRI € 9,437 miljoen euro. - Is dit totaalbedrag €9,5 miljoen. volledig toe te wijzen aan de noodzakelijke vervanging van verouderde VRI's, of zitten hier ook kosten in voor aanpassingen en voorbereidingen op de 30 km/u-transitie? Zo ja, graag een specificatie welk deel van deze €9,5 miljoen toe te wijzen is aan vervangingsnoodzaak en welk deel voor herinrichting na verwijderen VRI agv 30km maximalisatie	
Antwoord: Het totaalbedrag is volledig toe te wijzen aan de noodzakelijke vervanging van verouderde VRI's. Hierin is geen rekening gehouden met de mogelijke ombuigingsoptie dat er VRI's zouden gaan verdwijnen in de toekomst agv 50 naar 30 wegen.	

Paragraaf Investerings	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225 & 237ev
Vraag: Wanneer valt een investering in het investeringsplan op pag 225 van de pdf en wanneer valt een investering in de bijlage investeringen per programma vanaf pagina 237? Er "verdwijnen" nu posten die voorheen bij de planning investeringen in SB2024 stonden waarvan sommige in SB2025 ineens terug te vinden zijn in investering per programma als in SB2025 te vinden zijn pag 237-241 van de pdf. Dit bijv is het geval bij - P-garage Hezelpoort 10.947 mio -Parkeergarage Waalkwartier 7,75 mio -Aanschaf apparatuur Parkeergarage de Hezelpoort 791k	
Antwoord: Zoals in de inleiding van de paragraaf investeringen is uitgelegd, maken we onderscheid tussen specifieke investeringen, investeringen met eigen dekking en bulkinvesteringen. In de paragraaf 'investeringsplan' (blz. 225 en volgende) laten we de planning van de specifieke investeringen zien. De planning van bulkinvesteringen en investeringen met eigen dekking staan in de paragraaf 'bulkinvesteringen en investeringen met eigen dekking'. In de 'Bijlage investeringen per programma' wordt een totaalbeeld per programma gegeven van specifieke investeringen, investeringen met eigen dekking en bulkinvesteringen.	

Paragraaf Investerings	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225-228
Vraag: In SB2023 konden we lezen: "Ambitie gestuurde aanpak bij vervangingen in de openbare ruimte. We maken werk van de grote vervangingsgolf die eraan komt, voor de openbare ruimte, wegen, bruggen e.d. die 40-50 jaar geleden gebouwd zijn en die nu allemaal tegelijkertijd aan het einde van hun levensduur zijn. Daarvoor maken we investeringsbudget vrij; in 2023 een bedrag van 3 miljoen euro en vanaf 2024 een bedrag van 5 miljoeneuro per jaar. Ook hier nemen we de vergroening mee."	

In 2025 lezen we over een vrijval van 1,27 mio
Wat is de reden van deze vrijval?

Antwoord:

De voorbereiding voor de vernieuwing van een buurt blijkt iets meer dan twee jaar in beslag te nemen. In de voorbereidingsjaren zijn de kosten beduidend minder. De spreekwoordelijke schop gaat voor zowel de Kanunniken- en Rechtersbuurt als de Spoorbuurt pas in het najaar van 2025 in de grond. Op dat moment gaan de kosten aanzienlijk stijgen. Het budget voor 2025 wordt dus niet volledig benut, waardoor budget vrij kon vallen.

Paragraaf Investeringsen	Bereikbaarheid
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225-228
Vraag: Hoe verhoudt zich de 7,75 mio uit SB2024 Parkeergarage Waalkwartier tot de nieuwe investering SB2025 Parkeergarage Waalfront van 11,5 mio. a Gaat het hier om dezelfde garage onder 2 verschillende namen? b zo, ja betekent dat dan dat de totaalinvestering 11,5 plus 7,75 = 19,25 mio is? Graag uitleg hierover c Waarom zijn beide niet terug te vinden in de investeringen op pagina 225 ev.	
Antwoord: a. Het gaat hier om twee verschillende garages, namelijk één onder blok 4-5-6 Waalkwartier en één onder blok 1-2-3 Waalkwartier. b. Ja dat klopt, 19.25 mln in totaal c. Deze investeringen kennen een eigen dekking binnen de parkeerexploitatie (rendabele investering).	

Paragraaf Investeringsen	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 225-228
Vraag: In ZN2019 lezen we: "Voorzieningenhart De Klif is door zijn ontwerp en aard al jaren een bron van discussie tussen de gemeente en het schoolbestuur van De Oversteek. We gaan kleine lokalen ombouwen tot grotere lokalen en ruimtes voorzelfstandig werken. De verbouwing stelt het schoolbestuur in staat een gezonde bedrijfsvoering voor haar school te blijven voeren. En zien we een voorgenomen investering voor 2020 van 600k" In de 1e Voortgangsrapportage 2023 eerste lezen we: "Bij het programma Onderwijs het krediet Aanpassing VZH de Klif € 600.000 over te hevelen naar 2024." Nu lezen we: "De investering aanpassingen Voorzieningenhart de Klif kunnen vervallen, omdat we in overleg met het schoolbestuur hebben afgesproken dat we geen gebouwaanpassingen gaan realiseren." Uit de investeringslijst wordt duidelijk dat het gaat om twee bedragen 1x 600k en 1x 250k opgeteld 850k 5a. Kunt u verduidelijken wat er veranderd is in het overleg met het schoolbestuur dat heeft geleid tot het besluit om geen gebouwaanpassingen meer te realiseren? 5b. Gezien het vervallen van de investering, hoe ziet het schoolbestuur de toekomstige huisvestingsbehoefte van De Oversteek? Zijn er alternatieve plannen voor het verbeteren van de leeromgeving en bedrijfsvoering van de school zonder deze aanpassingen? 5c. Wat zijn de mogelijke gevolgen van het vervallen van deze investering voor de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen in Voorzieningenhart De Klif en voor de bedrijfsvoering van de school? Zijn er risico's of nadelen verbonden aan het besluit om geen gebouwaanpassingen te doen?	
Antwoord: Ad 5a) Met de komst van nieuwe bestuurders en een nieuwe schooldirectie is er opnieuw door hen naar dit	

vraagstuk gekeken. In de afweging tussen enerzijds minder maar grotere lokalen of meer en kleinere lokalen is door hen gekozen voor het laatste. Daarbij is door hen ook een kosten-baten afweging gemaakt omdat de geclaimde € 850.000,- door de gemeente 50% van de benodigde investering betrof. De andere 50% moest door de stichting gefinancierd worden.

Ad 5b) Basisschool De Oversteek is de afgelopen jaren flink gekrompen van 1.013 leerlingen op teldatum 1-10-2014 tot een omvang van 512 leerlingen op laatst bekende teldatum 1-10-2023. Met de huidige omvang van de school, en met ruimte voor enige groei, biedt voorzieningenhart De Klif voldoende ruimte voor de school. Ook omdat er in Noord nog scholen bij komen (Hof van Holland en Zuiderveld).

Vanuit VSA is er aandacht voor het binnenklimaat van de school en wordt hierover nauw contact gehouden met de school.

Ad5c) School en Stichting hebben na afwegen van alle argumenten voor en tegen besloten om geen aanpassingen te laten uitvoeren. Bij die afweging is de kwaliteit van de onderwijsvoorzieningen en de bedrijfsvoering van de school meegenomen. Het niet uitvoeren van aanpassingen is dus een weloverwogen besluit. Nadeel is wel dat een verbetering aan de klimaatinstallatie niet in de verbouwing kan worden meegenomen. Hiervoor loopt gebouwbreed een separaat traject.

Paragraaf Investeringsen	Onderwijs
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 230
Vraag: In SB2025 wordt gesproken over een totaal investeringsbedrag van 22,4 miljoen euro voor de renovatie van de Aventurijn, inclusief onvoorzien. Echter, er wordt verderop aangegeven dat er nog eens 1,5 miljoen euro extra nodig is voor de sportvoorziening naast de 4 miljoen euro die hiervoor al gereserveerd is en in die 22,4 miljoen zit. Betekent dit dat de totale kosten van het project Aloysius nu uitkomen op 23,9 miljoen euro?	
Antwoord: De gemeente heeft een zorgplicht voor onderwijshuisvesting en bewegingsonderwijs. Het gaat hier om twee verschillende projecten. Het renoveren van de Aventurijn inclusief een tweetal gymzalen aan de Hatertseweg 400. Dit gebouw inclusief de school van Aloysius op Park Neerbosch (genaamd: Park Neerbosch) zal worden doorgedecentraliseerd. Het investeringsbedrag voor deze renovatie bedraagt in totaal € 18,3 miljoen (€ 11,5 + € 6,8 = € 18,3 miljoen). Daarnaast is vervanging van de oude sporthal voor Aloysius op Park Neerbosch dringend noodzakelijk. De sporthal wordt vervangen door een gymzaal+. Voor deze laatste gymzaal+ is een investeringsbedrag nodig van € 4,0 + € 1,5 = € 5,5 miljoen. Deze gymzaal+ zal in eigendom van de gemeente blijven.	

Paragraaf Investeringsen	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 239
Vraag: Investering Stationsgebied was in SB2024 16.689 daar is in 2024 3,5 mio aan toegevoegd. Als ik dat optel kom ik op 20,189 mio Nu in SB2025 staat daar echter een investering van 22,678 mio. (k000331) Waar zit dat verschil van +2,489 mio?	
Antwoord: Het verschil bestaat uit de volgende toevoegingen aan het krediet, waarover een apart raadsbesluit is genomen:	

- 1,1 miljoen euro (Raadsbesluit van 27 september 2023: ‘Herziening deelontwikkeling UWV-locatie binnen de gebiedsexploitatie’ (82/2023);
- 1,389 miljoen euro (raadsbesluit van 24 april 2024 ‘Voortgangsrapportage Grote Projecten 2024’ (18/2024).
Totaal: 2,489 miljoen euro.

Paragraaf Investeringsen	Wonen en stedelijke ontwikkeling
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 226
Vraag: 8a. Kunt u toelichten waarom de herinrichting van deze voormalige provinciale weg Griftdijk in een ontwikkelgebied is ondergebracht bij de portefeuille stadsontwikkeling en wonen, terwijl het gaat om een bestaande weg? Zou dit project niet eerder onder bereikbaarheid moeten vallen gezien de aard van het werk als herinrichting van infrastructuur mede omdat het om herinrichting van bestaande weg gaat? 8b Hoe wordt de coördinatie tussen de portefeuille stadsontwikkeling en wonen en de portefeuille bereikbaarheid geregeld voor projecten zoals deze herinrichting van een provinciale weg, om ervoor te zorgen dat zowel de ontwikkelbelangen als de mobiliteitsbelangen goed worden meegenomen?	
Antwoord: 8a: De opgave op de Griftdijk en Griftdijk Noord komt direct voort uit de ontwikkeling van een zeer groot aantal woningen in dit gebied de afgelopen jaren, onder andere in Koudenhoek, Grote Boel en Woenderskamp. Daarnaast is het niet alleen een mobiliteitsopgave, maar heeft betrekking op andere thema's zoals groen, water en cultuurhistorie. Daarom is nu voor gekozen deze herontwikkeling binnen de investeringsbegroting van stedelijke ontwikkeling op te nemen. Uiteraard ligt het zwaartepunt van deze opgave bij mobiliteit. Het technisch uiteraard mogelijk om dit project en deze reservering op een andere plek in de begroting te laten landen. 8b: De aansturing alsmede de planvoorbereiding van de planontwikkelingen in de Waalsprong geschiedt door het gemeentelijke projectteam Waalsprong. Binnen dat team worden alle in ontwikkeling zijnde- en in uitvoering zijnde (deel)projecten, waaronder ook de herinrichting van de Griftdijk, integraal en in samenhang met elkaar afgestemd. Dus ook in logistieke zin. Ontwikkelingen in de Waalsprong die mede een significant effect hebben op het aspect Mobiliteit worden immer met beide portefeuillehouders (Stedelijke Ontwikkeling/Wonen en Mobiliteit) besproken c.q. afgestemd.	

Paragraaf Investeringsen	Openbare ruimte
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 227
Vraag: In de Stadsbegroting 2024 stond een post van € 2,20 miljoen voor speelvoorzieningen, inclusief een toevoeging van € 2,25 miljoen voor het bulkkrediet voor vervanging van speeltoestellen en € 1,6 miljoen voor de transitie van het speellandschap. Deze posten lijken niet meer terug te vinden in de Stadsbegroting 2025. Kunt u verduidelijken waar de post speelvoorzieningen is gebleven en wat er is gebeurd met de toegevoegde gelden voor het bulkkrediet en de transitie van het speellandschap?	
Antwoord: Het investeringsbudget van de transitie van het Speellandschap (vanuit de begroting 2024: € 1.600) is in de begroting 2025 opgenomen onder de noemer “beweegvriendelijke omgeving” (begroting 2025: € 2.200) Het investeringsbudget “aanvulling bulkkrediet vervanging speelvoorzieningen ad € 1.225 is opgenomen in het kopje bulkkrediet k 000243 vervanging speelvoorzieningen op pagina 240 van de begroting.	

--

Paragraaf Investeringsen	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 227&240
Vraag: Kunt u toelichten wat de verklaring is voor de verhoging van € 560k op de investering voor luchtkwaliteit (K000327), van € 1,4 miljoen in de Stadsbegroting 2024 naar € 1,96 miljoen in de Stadsbegroting 2025?	
Antwoord: Onderstaande tekst is opgenomen in de Stadsbegroting 2024 onder het kopje nieuwe investeringen: Zero-emissiezone brom- en snorfietsen 2028 Uw raad heeft op 21 december 2022 besloten om per 1 januari 2028 een zero emissiezone voor brom- en snorfietsen in de bebouwde kom van Nijmegen en Lent in te voeren. Dat vraagt om een investering van € 560.000. Dit komt bovenop het oorspronkelijke investeringsbedrag van €1,4 miljoen.	

Paragraaf Investeringsen	Openbare ruimte
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 227
Vraag: Wat is er gebeurd met het investeringsbudget voor de zero-emissiezone brom- en snorfietsen (K000327) van € 560k , gepland voor 2028? Is dit budget gewijzigd, verschoven, of zijn er andere wijzigingen in de planning van deze investering?	
Antwoord: Dit budget is toegevoegd aan het krediet 'Maatregelen luchtkwaliteit' (K000327), programma Openbare Ruimte en verdeeld over de jaren 2026 (€225.000) en 2027 (€335.000).	

Paragraaf Investeringsen	Cultuur
☒ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 227
Vraag: In de Stadsbegroting 2025 staat op regel 4 bij cultuur een post van € 2,5 miljoen voor Museum Valkhof, welke niet in eerdere Stadsbegrotingen stond (de andere 2 posten voor Valkhof stonden daar wel). Kunt u toelichten waarom deze nieuwe post van € 2,5 miljoen is toegevoegd en wat de reden is dat dit bedrag niet in eerdere begrotingen voorkwam?	
Antwoord: Het krediet van € 2,5 miljoen voor Museum Valkhof was vóór 2025 opgenomen bij het programma Wonen en stedelijke ontwikkeling. Aangezien het logisch en overzichtelijk is om alle kredieten van Museum Valkhof op één plaats te herbergen, is het krediet van € 2,5 bij de 1 ^e Voortgangsmonitor 2024 overgeheveld van programma Wonen en SO naar het programma Cultuur en CE.	

Programma	Investeringsen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 225/226
Vraag: Er wordt een aantal grote investeringen gedaan maar de onderbouwing is er niet of zeer summier. Kan dat explicieter worden gemaakt. Het betreft de investering Aloysius, Hidaya, centrumzijde centraal station, aanvulling vernieuwingsgolf en het aanvullend krediet Schouwburg	
Antwoord: Investeringsen Aloysius Het renoveren van de Aventurijn inclusief een tweetal gymzalen aan de Hatertseweg 400 is geraamd op in totaal € 22,4 miljoen, bestaande uit € 6,4 miljoen boekwaarde (Hatertseweg 400 en Park Neerbosch) en € 16,0 miljoen aan renovatiekosten voor de Hatertseweg 400. De renovatiekosten bestaat uit € 13,6 miljoen renovatiekosten gebouw, € 1,0 miljoen tijdelijke huisvesting en € 1,4 miljoen onvoorzien. Aloysius kan beroep doen op post onvoorzien in een aantal gevallen/situaties. De huisvesting van Aloysius zal worden doorgedecentraliseerd (DDC). Dit betekent dat Aloysius naast een jaarlijkse DDC-vergoeding “maatwerk” krijgt om een sluitende businesscase te realiseren. Het maatwerk is geraamd op € 18,3 miljoen, het bedrag dat opgenomen is in de begroting (zie ook de toelichting op pag. 230). Gymzaal plus Park Neerbosch Voor de gymzaal+ op Park Neerbosch is een investeringsbedrag geraamd van € 5,5 miljoen. Deze gymzaal+ zal in eigendom van de gemeente blijven. Het investeringsbedrag is opgebouwd uit € 0,4 miljoen grondkosten en € 5,1 miljoen bouwkosten inclusief inrichting/inventaris (zie ook de toelichting op pag. 230). Hidaya De nieuwbouw van Hidaya kost in totaal € 12,9 miljoen, bestaande uit € 11,0 miljoen bouwkosten, € 0,3 miljoen kosten parkeerplaatsen openbaar gebied, € 1,1 miljoen grondkosten, € 0,2 miljoen 1e inrichting en € 0,3 miljoen tijdelijke huisvesting Akkerlaan. Voorwaarde vanuit de gemeente voor nieuwbouw Hidaya is doordecentralisatie. Dit betekent dat Hidaya naast een jaarlijkse DDC-vergoeding “maatwerk” krijgt om een sluitende businesscase te realiseren. Het maatwerk is geraamd op € 11,05 miljoen, het bedrag dat is opgenomen in de begroting (zie ook de toelichting op pag. 230). Centrum centraal station Het knelpunt van € 7 mln. wordt ingezet om de bijdrage van de gemeente vanuit BO-MIRT te indexeren tot einde looptijd. Onderdeel van de nog op te stellen bestuursovereenkomst (afronding van de verkenningsfase) zijn afspraken over de indexatie. De gemeente en I&W hebben toegezegd hun bijdrage te indexeren. De gemeente heeft bij BO-MIRT een bijdrage toegezegd van 20 mln. prijspeil 1-1-2019. Als we deze bijdrage indexeren naar einde looptijd (2032) dan hebben we circa 7 mln. extra dekking nodig. Hierbij wordt al rekening gehouden met het feit dat in de Begroting 2023-2026 eenmalig een extra dekking van circa € 4,3 mln is gereserveerd ivm de extreme kostenstijging over de jaren 2021 en 2022. Vernieuwingsgolf <i>Vorbereidingstijd</i> In het coalitieakkoord is voor de jaren 2023-2026 in totaal 18 miljoen euro toegekend voor het vernieuwen van openbare ruimte in Nijmeegse wijken. De voorbereiding van deze vernieuwing blijken bijna twee jaar in beslag te nemen. Denk bijvoorbeeld aan de aanbesteding en het komen van een schetsontwerp tot een definitief ontwerp, waarbij bewoners vanzelfsprekend in iedere fase inspraak hebben. Pas na iets meer dan twee jaar kan overgegaan worden tot uitvoering, de spreekwoordelijke schop in de grond. Voor zowel de Kanunniken- en Rechtersbuurt als de Spoorbuurt zal naar verwachting de uitvoering in het najaar van 2025 starten. Eenmaal	

gestart kost dit per buurt zo'n 100.000-200.000 euro per maand.

Nieuwe buurten voorbereiden

Met de nu beschikbaar gestelde financiën kunnen we één grote buurt (Kanunniken- en Rechtersbuurt) en twee kleinere buurten (Spoorbuurt en Kinderdorp Neerbosch) van volledig nieuw ingerichte openbare ruimte voorzien. Hierbij dient vermeld te worden dat uit andere budgetten ook bijdragen worden geleverd, zoals de GRP en middelen voor klimaatadaptatie. Het beschikbare budget van 18 miljoen wordt dus volledig ingevuld voor de voorbereiding en uitvoering van deze drie buurten.

Indien wij pas bij de nieuwe coalitieonderhandelingen een claim in zouden dienen voor de volgende buurten, dan leidt dit tot vertraging bij de uitvoering. De voorbereidingen kunnen dan pas in 2026 beginnen en de uitvoering zal op zijn vroegst in de tweede helft van 2028 aanvangen.

Nieuwe buurten

Alleen op deze manier kunnen wij de continuïteit in vernieuwing van de openbare ruimte waarborgen en samen blijven werken bij toekomstige ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de aanleg van een warmtenet of de vernieuwing van hele woonwijken door woningcorporaties. De volgende buurten die we met de vernieuwingsgolf graag willen aanpakken zijn dan ook NBO en Zwanenveld. Woonwaarts en Talis hebben vergevorderde plannen om de maisonnettes te slopen en meer woningen terug te bouwen. Nieuw ingerichte openbare ruimte zou het gebied een grote upgrade geven.

De plannen voor een warmtenet richting Zwanenveld zijn een andere fase in gegaan. Zodra de woningen worden aangesloten moeten alle straten open. Ook dan is de openbare ruimte opnieuw inrichten logisch. Vanzelfsprekend gaan beide ontwikkelingen door als de vernieuwingsgolf niet door zou kunnen gaan. Dan wordt de openbare ruimte op dezelfde wijze teruggelegd als nu het geval is. Dit zou een gemiste kans zijn.

Schouwburg

Het aanvullend krediet is gebaseerd op de doorrekening van het programma van eisen, welke is vertaald in het structuurontwerp. Wij lichten deze raming graag toe tijdens een technische toelichting. De raming bevat marktgevoelige informatie en kunnen wij niet zomaar delen.

Onderbouwing op hoofdlijnen is als volgt

Opbouw aanvullend krediet Schouwburg		
Specificatie aanvullend krediet	Verskil raming 2021 en kredietaanvraag	Onderbouwing
E en 'W'-installaties (electra en werktuigbouwkundige installaties)	12.635.000,00	In de raming van 2021 is deels uitgegaan van grootonderhoud en hergebruik. Bij nadere inspectie bleken de installaties compleet vervangen te moeten worden. Ook wordt een deel veroorzaakt doordat er in deze fase meer gedetailleerd is gekeken naar het installatieconcept. Daarnaast hebben we ook hier te maken met indexering.
Bouwkundige kosten	15.065.000,00	In de raming van 2021 is een indexering van 2% per jaar opgenomen. Volgens de CBS statline index ligt deze op 31,48% tussen 2021 en 2023. Een andere oorzaak van de stijging van de bouwkundige kosten is dat door de totale vervangingsopgave van de E en 'W'-installaties meer constructieve maatregelen nodig zijn, omdat dit aanpassing van o.a. leidingen, kanalen en plafondconstructie nodig maakt. Ook zijn de duurzaamheidseisen en toegankelijkheidseisen aangescherpt (zowel landelijk als gemeentelijk).
Bijkomende kosten	12.680.000,00	Ook hebben we te maken met een prijsstijging van de bijkomende kosten, waaronder honoraria architect, constructeur, installatieadviseur etc. Op basis van statline index commerciële dienstverlening is de prijsstijging 8,8% in periode 2021-2023. De bijkomende kosten worden bepaald als percentage van de bouwkosten, welke gestegen zijn. Daarnaast is in beperkte mate rekening gehouden met de gemeentelijke plankosten in de raming van 2021.
Sloopkosten	1.375.000,00	Deze kosten waren in de raming van 2021 niet apart gespecificeerd. Inmiddels zijn de ingrepen bekend en daarmee dus ook de sloopopgave. Daarnaast is nu ook de sloopinventarisatie meegenomen in deze post. Tot slot vraagt het slopen binnen een Rijksmonument bijzondere aandacht en expertise.
Losse en vaste inrichting	11.815.000,00	Het Masterplan Plek in de stad beschrijft de visie van een Stadschouwburg die naast de functie als theater, ook ingezet wordt als betekenisvolle plek in de publieke ruimte van Nijmegen. Dus naast de noodzakelijke vervanging van installaties en bouwkundige renovatie ook aanpassingen die nodig zijn om meer ruimte voor verbinding te kunnen maken met de stad door de foyers en het theatercafé openbaar toegankelijk te maken als zogenaamde 'public space'. De invulling van de public space is verder uitgewerkt in het programma van eisen, welke is vertaald in het structuur ontwerp. De kosten voor de invulling van de public space zijn nu specifiek in beeld. Daarnaast valt onder vaste inrichting valt ook de theatertechnische inrichting. Toevoeging van een inschuifbare tribune en van digitale bewegwijzering en tredenverlichting, welke beide niet in de raming van 2021 waren opgenomen. De theaterverlichting, geluidinstallatie en stoelenplan zijn bij doorrekening in deze fase hoger geraamd, met name vanwege de indexering.
Onvoorzien	12.795.000,00	De post meer- en minderwerk tijdens de uitvoering is opgehoogd; 10% bij start uitvoering is minimaal benodigd bij de verbouwing van een Rijksmonument. Deze post is in de huidige fase (voorlopig ontwerp) nog aan de scherpe kant. Ook de indexering van prijsstijgingen tot start bouw is opgehoogd gelet op de historische indexatie.
Terreininrichting	11.100.000,00	De invulling van de buitenruimte was in beperkte mate meegenomen. De gebiedsvisie Stationsdistrict, waar de buitenruimte van de Stadschouwburg onderdeel van uitmaakt, ligt ter besluitvorming voor. Deze was er nog niet ten tijde van de raming in 2021. Bij de inrichting van de buitenruimte zoeken we naar ruimte voor vergroening zodat de verblijfskwaliteit verbetert en kan worden ingespeeld op klimaatadaptatie en verbetering van de biodiversiteit in het Stationsdistrict. We sluiten hierbij aan bij de speerpunten en spelregels uit de gebiedsvisie Stationsdistrict en onderliggend beleid.
Totaal	117.065.000,00	

Programma	Investeringen
☐ Website ☒ Papier/PDF	Pdf pag. 232
Vraag: Over aanvullend krediet Schouwburg. College zegt dat er eind september 2024 meer duidelijkheid is op het precieze benodigde bedrag. Kan dit worden geëxpliceerd en onderbouwd?	
Antwoord: In de stadsbegroting staat de volgende tekst: <i>"In de fasen van Voorlopig Ontwerp en Definitief Ontwerp, respectievelijk eind september 2024 en eind februari 2025, zijn de ramingen nog concreter."</i> Eind september 2024 is het voorlopig ontwerp afgerond. Het voorlopig ontwerp is een verdere uitwerking van het structuur ontwerp. De raming van het voorlopig ontwerp past in de kredietaanvraag, met de kanttekening dat het prijsniveau in de raming van het voorlopig ontwerp nog niet is getoetst door de markt.	

Onderbouwing van de kredietaanvraag: Het bestaande krediet is gebaseerd op het Masterplan 'Plek in de Stad' ([Masterplan Schouwburg - Plek in de stad](#)), waarvoor de middelen door uw raad in de Stadsbegroting 2023 beschikbaar zijn gesteld. In het Masterplan zijn de kerndoelen van de renovatie van de Stadsschouwburg beschreven. Het programma van eisen is in november 2023 afgerond. Het programma van eisen is een uitwerking en verdieping van de kerndoelen uit het *Masterplan Plek in de stad*. Er zijn geen nieuwe richtingen uitgewerkt. Het programma van eisen is vertaald in het structuurontwerp.

Paragraaf Weerstandvermogen

Paragraaf Weerstandvermogen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde: 268
Vraag: Welke ruimte zit er nog in onze reserves: wat kan je tot en met 2038 elk jaar uit de reserve halen zodat je in 2038 precies een risicoprofiel hebt van 1	
Antwoord: Dit is een bedrag van € 5.029.821	

Indexatie algemeen

Indexatie algemeen	
☐ Website ☒ Papier/PDF	Webpagina / bladzijde:
Vraag: Het lijkt erop dat sommige kostenposten niet standaard worden geïndexeerd, zoals bijvoorbeeld de bijdrage voor busabonnementen en de kosten van huisvuilzakken. Kunt u toelichten waarom deze indexering niet consequent wordt doorgevoerd? Daarnaast, kunt u verduidelijken voor welke kostenposten standaard geen indexering plaatsvindt en wat de reden hiervoor is?	
Antwoord: In de Stadsbegroting worden de verschillen budgetten geïndexeerd, waarbij het uitgangspunt is dat, over de gehele begroting, de prijsstijging van de lastenbudgetten wordt opgebracht door prijsstijging van de opbrengsten. Met de begroting worden <u>niet</u> de tarieven vastgesteld, dit wordt onder meer gedaan in de verschillende verordeningen die uw raad later dit jaar nog krijgt. Hoe precies de hogere opbrengst in de Stadsbegroting wordt vertaald naar een verhoging van de tarieven wordt daarin voorgelegd. Hierbij kan bijvoorbeeld worden voorgesteld om sommige tarieven meer te laten stijgen dan andere tarieven, waardoor wel dezelfde opbrengst wordt gerealiseerd.	